

EGYETÉRTÉS

Műfoglaló árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépíróadalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 708.

Már itt vannak.

Budapest, márczius 5.

Már itt vannak, sőt zengzetes horvát szóval a parlament üléstermében és jelét adták annak, hogy élnek. Megnépesült a mostanig üres hely a jobboldali írói karzat alatt s a folyosón is elfoglalták az eddig elárult, meghitt és homályos zugot, ahol ártó terveiket szövögették. Szerencsénk volt viszontlátni az oly régen nélkülözött sunyi tekintetű dalmatát: Supiló urat; a sima szavu Medakovicsot. S velők együtt jöttek még néhányan más kevésbé ismert kroatok is, sötét bőrtű, széles, kerges tenyerű, lomha járásu emberek, a jó földművelők, vidéki fiskálisok s egyebek, akik törvényszabta jogukkal élve ismét reklamálják maguknak az államférfiúi hivatást. Szorgalmasak e jog követelésében, még karikás a szemük a sok éjjelezéstől, még rekedt a torkuk a sok programbeszédtől és katzenjammer-től, még ki sem heverték a választási hadjárat fáradalmát és izgalmaikat s már is itt vannak.

Miért jöttek? Semmi jóért. Azok a magyarok, akik szóbaálltak velük, tapasztalhatták, hogy ez a társaság mióta a sülyesztő elnyelte, semmit sem változott. Sőt büszkén amiatt, hogy egy másik sülyesztő ismét a nézőtér szeme elé emelte őket, még gyarapodott gögben, dacban, ártani vágyó gyűlölködésben.

Csak konokabbak lettek országrontó terveikben, csak merészebbek lettek a magyar nemzet gyalázásában és esztelen követelőzésükben. Ma is azt kívánják, hogy Zágrábba induljon Canossát járni a magyar kormány, a magyar parlament és hogy Magyarország egyszerű öncsonkítással saját testéből egy önálló Horvátországot kanyarítson ki számukra.

Hát hogy ebből nem esznek, akár milyen nagy étvágygyal jöttek, az bizonyos. A magyar közvéleménynek megvan az az öröklött rossz szokása, hogy akkor huzzon legtöbb felé, amikor legszükségesebb volna, hogy egységes legyen. De a horvát kérdésben egységes ez a közvélemény, a minden nemzet-ellenséggel czimboráló nemzetiségieket kivéve senki sincs széles ez országban, aki a horvát törekvésekkel ne szemben állana. A magyar közvélemény szilárdan áll a mellett a követelés mellett, hogy a modern Jelliasich-betörést vissza kell verni s a horvátoknak engedni egy tappodtat se szabad.

A gonosz indulatu horvátokkal egy időben pedig egy jóindulatu horvát is érkezett Budapestre, író Rauch, Horvátország bánja, aki éppen arról tárgyal a kormánynyal, hogy milyen kilátással lehet megindítani az új Jelliasichok ellen a hadat? Minden háborut az erők egyensulya dönt el, éppen azért ennek a harcznak, tekintve azt, hogy a

kulturális, gazdasági, számbeli, ethikai erők fölénye mellettünk szól, a kilátásai nem lehetnek kétségesek. Számra többben vagyunk, a politikai hatalom a mienk, kulturánk hódítóbb, anyagilag erősebbek vagyunk, hiszen mi tartjuk ki az egész horvát kormányzatot. És az írott törvény morálja is nekünk ad igazat s azért, bárha most a muló győzelmi mámorban hangosak és prepotensek is a horvátok, miért lennének kicsiny hitűek? Győzni fogunk, az kétségtelen. Eljön az idő, amikor a horvát nép többsége is belátja, hogy Magyarország barátsága értékesebb záloga Horvátország jövőjének és gyarapodásának, mint néhány izgató szólam. Nem tudjuk, milyen sikerrel jár az a taktika, amit Wekerle és báró Rauch ezuttal kieszelnek. De hogyha ez a taktika sem válik be, beválik a második, a harmadik. Legjobb szövetségesünka muló idő, amelyik lekoptatja a ragyogó szólamok zománczait s megmutatja, milyen pozitív bajok s nyomoruságok rejtőznek a népámitó légvárak mögött.

Igy mi nyugalmasan és derűsen nézzük a jövőt, bárha megvalljuk, hogy nem kevésbé kényelmetlennek találjuk a parlamentet megszálló idegen hadat. Az ostromtól nem félünk, de bántó és kellemtelen a magyar törvényhozásban régóta nyöszörgő disszonancia, ami — rövid szünet után — ma ismét megújult.

Az amulett.

Írta: Simon Vilmos.

(Utánnyomás illos.)

Csendes nyári est volt. A sivatag forró homokja lassanként hűlni kezdett s a bengáli dzsidás-ezred második osztályának lovasai a szokatlan ut fáradalmaitól a végsőig elcsigázva szerteszét heverték a végtelen síkságon. Álom kerülte szemüket, mert az éj esendjében mind sűrűbben hallatszottak a sakál-vonyitáshoz hasonló hangok, a portyázó dervisek csatakiáltásai.

Közvetlenül az Atbara partja mellett pipázva ültek az ezred tisztjei. Köztük már hangosabb volt az élet és az Atbara vízének csobogásán keresztül gyakran hallatszott egy-egy derűsebb szó.

A lovas-osztály parancsnoka, Forster őrnagy az angol hadsereg legvidámabb tisztje volt, kinek humorát még az ellenség veszélyes közelsége sem tudta befolyásolni. Vaskos élceinek mérges nyilai ezuttal egy sápadt arcú rendkívül fiatal hadnagy felé röpködtek, ki néma megadással tűrte, hogy Forster őrnagy az ő rovására mulattassa bajtársait.

— Mondja csak, Macdonald hadnagy, — kezdte ismét az őrnagy s rézvörös, nagyterjedelmű arczáról csak úgy sugárzott a jókedv, — maguk ír emberek mind ilyen babonások?

E kérdésre Macdonald hadnagy kissé összeráncolta homlokát, aztán oly hangon felelt, melyből kiolvasható volt, hogy e kérdésnek újbóli szőnyegre vetése kellemetlenül érinti.

— Nem tudom, hogy földieim miképp vélekednek e kérdéstről. Én csak saját nézetemnek

adtam kifejezést, amikor azt állítottam, hogy szerető kézből eredő emlékek a harcban álló katona bizonyos varázserőt tulajdonít.

— Példa az ön esete, — szólt közbe az őrnagy.

— Az is egy a sok közül.

— Nem akarom az ön érzékenységet érinteni, — szólt ismét Forster őrnagy töle szokatlan komolysággal, — de higgye el, kedves Macdonald, nagyfokú naivitás az, amikor a katona egy darab éreztől irányíttatja magát. Én elismerem, hogy például az a zsinorra fűzött antik pénzdarab nagy becsesül bir ön előtt, de csak azért, mert emlékezteti arra, aki küldte, vagy hogy helyesebben kifejezzem magam, e pénzdarab az ön fantáziájában helyettesíti a menyasszonyát. A távolság, mely önt elválasztja imádottjától, nem tűnik fel oly sivárnak a közvetítő eszköz révén.

— Nem vonom kétségbe őrnagy ur szavait, de azért nem térek el saját meggyőződésemtől és ismételten hangsúlyozom erős hitemet, hogy menyasszonyom amulettjének köszönhetem, hogy a minap oly csodásan kimenekültem a szudániak golyózáporából.

Macdonald hadnagy szavai után erős vita keletkezett pro és kontra. A vitatkozást egy lovasküldönc szakította meg, ki Forster őrnagy számára fontos sürgönyöket hozott.

Az őrnagy kissé türelmetlenül futotta keresztül a főparancsnoknak terjedelmes rendelkezéseit, aztán a tisztársaihoz fordulva, szolgálati hangon mondta:

— Uraim! A tábornok arról értesít, hogy kora hajnalban egész hadoszlopával előrenyomul. A mi osztályunk képezi az elővédet és kötelessége, hogy a zavartalan átkelést az Atbarán előkészítse. A vezérkari főnök vázlatot mellé-

kel a tábornok parancsa mellé, mely pontosan jelzi az átkelés helyét. Kérem, uraim, intézkedjenek, hogy csapatjaik reggel öt órára indulásra készen álljanak.

E parancs elhangzása után a tiszték majdnem egyszerre ugrottak fel, hogy ki-ki csapatjához siessen.

— Megálljanak, uraim, — hangzott ismét az őrnagy szava, — mielőtt távoznának, még egy fontos kérdést kell eldöntenünk. További intézkedéseim tájékoztatására szükségesnek tartom egy felderítő osztály kiküldését, mely lehetőleg az átkelési pontig előre nyomul s engem idejekorán értesít egy a terepviszonyokról, mint az ellenség mozdulatairól. Tekintettel arra, hogy a vállalkozás egyike a legveszélyesebbeknek, ezuttal is önként jelentkezökre akarom bízni annak végrehajtását. Az urak közül is felszólítom azt, ki e csapat parancsnokságát óhajtja átvenni.

Alig hogy az őrnagy szavai elhangzottak, a fiatalabb tiszték legtöbbje az őrnagyhoz sietett jelentkezésre.

Macdonald hadnagy volt az első a jelentkezők közül.

— Őrnagy ur, — mondotta, — azt hiszem, most alkalmam lesz önt meggyőzni annak igazságáról, amit az imént kétségbe vont.

— Hadnagy ur, — felelte szigoruan az őrnagy, — most sokkal komolyabb dolgokról van szó, mint annak elbírálása, hogy kinek van igaza egy kérdésben, melyet mi itt baráti körben megvitattunk. És ha önt ez a cél vezette jelentkezésre, akkor igen sajnálom, de kérésének nem tehetek eleget.

— Boicsánat őrnagy ur, mint első jelentkezőt, engem illet meg a kiküldetés joga. Hacsak — és Macdonald itt erősen hangsúlyozott min-

Halálos baj a legtöbbször nem jár fájdalommal, de egyetlen egy apró pattanás a nyelven, agyonidegesíti az embert. Az ország türelme már végkép fogyatékán van s követeli, hogy a nemzeti akarat nyelvéről operálják le a horvát pattanást.

Jó lenne ugy-e bár, hogyha már kész házszabályrevízióval várhattuk volna a horvát urakat? A horvátok viszontlátására nekünk ez volt az első gondolatunk és fájlaltuk, hogy a parlamenti viszonyok miatt ez lehetetlen volt. Bizonyára fölébredt ez a gondolat más emberekben is, akik meggondoltak és lelkiismeretesek. Fölébredt-e a disszidensekben, akik megakadályozták, hogy a többség kiaknázhassa a horvátok ellen a kedvező taktikai helyzetet?

Most már mindegy. A többségnek nem sikerült kellő időre szétrombolni az obstrukciós arzenált, az ellenség pedig bejutott a fellegrvárba, mielőtt becsaphatták volna orruk előtt a kapukat. Szerencse, hogy a megesejt baj nem korrigálhatatlan veszedelem, mert negyven horvát nem akadályozhatja meg a törvényhozás magyar többségét abban, hogy ártalmatlanokká tegye a nemzet ellen fordult obstrukciós fegyvereket.

Budapest, márczius 5.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, pénteken, délelőtt 10 órakor lesz. Napirenden a házszabályrevíziós indítvány szerepel, amelyhez valószínűleg báró Bánffy Dezső szólal fel elsőnek.

A függetlenségi párt intéző-bizottsága. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága holnap délután négy órakor a párt Erzsébet-köruti körhelyiségének nagytermében ülést tart.

Justh Gyula üdvözlése. Justh Gyula, a képviselőház elnöke Battonyáról a következő sürgőnyt kapta:

„A battonyai 48-as és függetlenségi kör köz-

den szót, — őrnagy urnak használhatóságom ellen nincs kifogása.

— Erről szó sem lehet, hadnagy ur és ha ilyen szempontból nézi az ügyet, akkor természetesen nekem semmi kifogásom sem lehet az ön vállalkozása ellen.

Az őrnagy aztán összecsapta sarkantyuját, mire a tisztek elcsiettek katonáikhoz.

Az ógboltozat sötét szürke lassanként világosabb lett. A messze láthatáron kibukkant a hold és sugaraival bevilágította a sivár pusztaságot, melynek kísérteties csendjét most már nem zavarta meg a dervisek csatakiáltása. Macdonald hadnagy figetésre szorította lovát, mert a kezdetleges ösvényen már biztosabban haladhatott. Az ellenséges lovasok, melyek egész este körülrajózták az angol tábornok, eltűntek a láthatárról, mintha a föld nyelte volna el őket. Macdonald lovasai már abban reménykedtek, hogy harc nélkül oldják meg feladatukat, mert már a messzi láthatáron szembe tűnt egy széles ezüstös sáv, mely az Athara gázlója volt. Az ut itt merész kanyarulatot tett, hogy elkerülje a homokbuczkákat, melyeket a forgószélek dombmagasságra hordtak össze. Macdonald vágatva vezette csapatját a buczkák mellett, amikor gyanus nesz érte füleit. Hirtelen visszafogta lovát, de ugyanabban a pillanatban egy rettenetes sörtefű reszkettette meg a levegőt. Az angol lovasok közt nagy riadalom támadt, mert a homokbuczkák mögött néhány száz ellenség fegyvere szórta a golyózáport. Macdonald hadnagy menydörgő hangon vezényelte vissza embereit, kiknek fele azonban már ott feküdt a véres homokban. A többi csak jó lovának köszönhetette menekülését.

Mikor már túl voltak az ellenség lőtávólán,

gyűlése lelkesedéssel és ragaszkodó szeretettel üdvözlö meg a nagy fiát fárasztó munkájában, melyhez állandó lelki és testi frisseséget kíván. Battonya, 1908. márczius 1-én. Galsai-Polgár József elnök.

Függetlenségi nagygyűlés a fővárosban. A fővárosi függetlenségi orsz. képviselők ma tisztelegtek Kossuth Ferencnél és vele közölték az előkészítő-bizottság megállapodásait. Kossuth Ferenc nagy helyesléssel fogadta a fővárosi függetlenségi polgárság mozgalmát és a maga részéről is igen kívánatosnak tartotta a legszélesebbkörű szervezkedést. Tekintettel a tárgyalandó kérdések nagy anyagára, a szervező-bizottság több gyűlés tartását határozta el. Első sorban égető a fővárosi ügyek megvitatása. A terézvárosi függetlenségi kör nagy dísztermében (Andrássy-ut 67. sz.) vasárnap délután 4 órakor megtartandó nagygyűlés ehhez képest első sorban a fővárosi kérdésekkel foglalkozni. A gyűlés rendezésének élén Szabonyi Antal, Németh Imre, Botzenhardt János, Nagy Dezső és Ballagi Aladár orsz. képviselők, valamint dr. Platthy György, Hahóthy Sándor, dr. Mangold Armin, Láng Gyula és Földiák Gyula kerületi pártelnökök állanak.

Disszidensek értekezlete. Az ellenzéki 48-as képviselők márczius hó 10-én, kedden délután öt órakor a Bristol-szálló nagytermében fontos értekezletet tartanak, melyre az intéző-bizottság, ugymint Szapannos István, Babocsay Sándor, Csépan Géza és Molnár Jenő meghívták és ezen az uton is meghívják a fővárosban és a vidéken tartózkodó összes magyar ellenzéki képviselőket. Az értekezlet tárgya: A politikai helyzet megbeszélése, valamint a pártnak további politikai magatartása.

Az országos polgári radikális-párt. Az országos polgári radikális-párt e hó 7-én, szombaton délután 4 órakor Budapesten a párt helyiségében (Akadémia-utca 1.) nagygyűlést tart, amelyre eddig 26 vidéki városból jelentették be a résztvevőket. A nagygyűlés tárgya: a szervezeti szabályok megállapítása és az általános választói jog kérdése. A gyűlést társasvárosra fogja követni, melyre eddig mintegy kétszáz-an jegyeztették elő magukat.

A trencsényi választás. Béla Henrik, a trencsényi választókerület alkotmánypárti képviselőjelöltje ma mondta el Trencsényben programbeszédét. Rövid bevezetés után utalt arra a korszakos fordulatra, amely a választási reform nyomán várható. E kér-

Macdonald hadnagy úgy érezte, hogy jobbjára, mely a kardot fogta, zsibbadni kezd. Ez az érzés később, mintha az agyvelőre huzódott volna, mert körülötte minden forogni kezdett. Azt már nem érezte, hogy mellőlől patakoként folyik a vér, hogy a puha homokban fekszik és nem ül a lován. Később különös képek kezdtek szemé előtt elvonulni. Mintha ott volna megint abban a kis ir faluban s a puha zöld gyepen és kergetné azt, mint ahogy sokszor megtette, kinek emlékét ott viseli a tátongó seb fölött.

Ebből a lázalomból Forster őrnagy dörgő szava rázta fel.

Macdonald hadnagy e hangra kinyitotta szemét és csodálkozva nézte bajtársait, kik közül egyik-másik könyezve állt körülötte.

A fiatal tiszt csodálva nézte a meghatottságot és elhaló hangon mondta:

— Miért néztek úgy reám... Nincsen semmi baj... csak egy kis horzsolás ért... nem is érzem. Megvédett... az ő... szerelme. Csak a fejem... szédül... de nekem... volt igazam... Ki meri tagadni?

Az utóbbi mondatot vérben forgó szemekkel, fenyegető hangon mondta. Aztán emberöltő erővel igyekezett felemelkedni, de szájából vérsugarak törtek ki és feje erőltlenül hanyatlott le.

Macdonald hadnagy halott volt. Ott temették el a forró homokban, mint annyi más bajtársát. Egy ideig még élt bajtársai emlékében, de aztán újabb harcok jöttek, melyek újabb áldozatokat követeltek és Macdonald hadnagy emlékét a feledés fátyola borította. Csak egy irországi kis faluban élt egy szomorú fiatal leány, ki forró könyek közt szorított ajkaihoz egy vérfoltos ezüst szívet, melynek felső élét elcsorbitotta egy fegyvergolyó.

és fontossága mellett minden más alárendelt jelentőségű. Ily nagyjelentőségű akció pillanatában minden jó magyar embernek vállvetett buzgalommal azon kell iparkodnia, hogy megvédhessük a nemzet javait és biztosíthassuk az ezeréves magyar állam létét, dicső hivatása számára.

A beszédet a hallgatóság tetszéssel fogadta.

A jövő programja.

— Wekerle a kormány terveiről. —

Budapest, márczius 5.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma a függetlenségi pártkör vendége volt és nagyérdemű politikai kijelentésekkel lepte meg a nagy számmal köréje sereglett hallgatókat. A miniszterelnök este hét órakor érkezett meg a pártkörbe, ahol egész este nagy élénkség uralkodott. A miniszterelnök a kör nagy társalgótermében több mint egy óra hosszáig rendkívül érdekes beszélgetést folytatott a jelenlevőkkel, részletesen nyilatkozott a kormány terveiről s egész programját adta a jövő feladatainak.

A miniszterelnök kijelentései szerint a parlament mindenek előtt az ideiglenes házszabályrevízióval végez, ezt nyomon követi az 1908-ik évi költségvetés, mely hosszabb ideig fogja foglalkoztatni a parlament munkásságát. A nyári szünet előtt kívánja letárgyalatni a kormány az adóreformot, közvetlenül a szünet előtt pedig a Ház elé fogja terjeszteni az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. A javaslatot a Ház természetesen a bizottságokhoz utasítja.

A bizottságok jövő tél folyamán végeznek munkájukkal, úgy hogy a képviselőháznak jövő tavasszal nyilik arra alkalmat, hogy az új választási törvényt megvitassa és megszavazza. Ha a képviselőház végzett a javaslattal, azt még nem küldik át a főrendiházhoz, hanem előbb letárgyalja a végleges házszabályrevíziót. Mindezzel készen lesznek körülbelül 1909. végére. Az általános választói jog alapján azonban ekkor még nem lehet kiírni a választásokat, mert ehhez különböző előkészületi munkálatok szükségesek, amelyek szintén kilencz-tíz hónapot igényelnek. Így az országnak csak 1910 végén, vagy 1911 elején lesz alkalmat arra, hogy az általános választói jog alapján elrendelt első választást megejtse.

Azt a kilencz-tíz hónapot, ami a választások előkészítéséhez szükséges, szociális reformokra fogja a kormány fölhasználni.

Wekerle ezek után más aktuális politikai kérdésekre is kiterjeszkedett. Kijelentette, hogy a függetlenségi párt lejárata sá minczen senkinek sem szándékában.

Szólt ezután az ideiglenes házszabályrevízióról és becsületszavára kijelentette, hogy arról a királynak előzetes tudomása nem volt. A revízió mostani tárgyalását a kormány akarta részben azért, hogy ezzel az általános választói jog sorsát biztosítsa, részben pedig azért, hogy az új parlamentnek már meg legyenek a házszabályai. A házszabályrevízióról különben csak a legutolsó audiencián tett Andrássy a király előtt jelentést.

Híreink vannak arról, hogy Wekerle a bankkérdésben is már nyilatkozott és állítólag azt jelentette ki, hogy ő bár a közös bank híve, de hogyha a Ház többsége az önálló bank mellett nyilatkozik, ő ezt szívesen hajlandó akceptálni.

Wekerle kijelentései a függetlenségi pártkörben a lehető legjobb benyomást tették. A képviselőház elnöke Wekerle kijelentései a függetlenségi pártkörben a lehető legjobb benyomást tették.

Wekerle kijelentései a függetlenségi pártkörben a lehető legjobb benyomást tették. A képviselőház elnöke Wekerle kijelentései a függetlenségi pártkörben a lehető legjobb benyomást tették.

őket, amire Wekerle megígérte, hogy minden héten fel fogja keresni az erzsébetkörúti klubhelyiséget.

Mégis kell a revízió!

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 5.

Szokás, hogy minden hónap elején fölolvassák a Házban a választ váró interpellációk listáját. Ma is megcselekedték ezt; s ebből az egyszerű formalitásból pokoli zsvaj szabadult föl, ugynevezett viharos ülés kelt ki belőle; melyből a józan ész csak egy tanulságot vonhat le — s ez az, hogy a házszabályrevízióra szükség, igen nagy szükség van.

Mezőfi Vilmos indította meg a lavinát: miért nem válaszolnak a miniszter urak az interpellációkra, holott a házszabályok imperatívus kötelezik őket erre. A miniszterelnök megmondotta; azért, mert némely kérdést nagyon sokáig kell tanulmányozni, azután meg az interpelláló képviselők ritkán vannak a Házban és így nem lehet nekik felelni. Világos, mint a nap. A disszidensek azonban — Nagy György és Lengyel Zoltán — tovább feszegették a kérdést, úgy, hogy Kossuth Ferencz is föl szólalt. Annyi horvát interpellálta meg a kereskedelemügyi minisztert, hogy ő nem ért rá magyarul beszélni.

A horvátok! A miniszter kijelentte ezt a szót, mely néhány perc múlva hatalmassá dagadt. Négy horvát képviselő ugyanis hetek óta most jelent meg először a Házban és élénken figyelték, mi történik körülöttük. Buza Barna még precízebbre fogta ezt a kérdést. A házszabályrevízióról szólván, beszélt a horvátokról és a horvát rezolúcióról, amelynek apja Polónyi Géza lett volna. Több se kellett Polónyinak. Kijelentette, hogy a horvát rezolúció Kossuth Ferencz műve, és hogy neki, Polónyinak, semmi része sincs abban, hogy ránk szakadt a horvát veszedelem. Tud erről Supiló is . . .

Az invitálásnak nem tudott ellentállani Supiló Ferencz. Fölállott s abban a szempillantásban a nyugalomnak vége volt. A szélbalról hárman egyszerre kiáltották, hogy csak magyarul lehet a házszabályokhoz szólni — sejtven azt, hogy Supiló horvátul fog akarni beszélni. Csakugyan ki is bökte ezt a szót: „Visoki Sabore!“ Nyugodt tárgyalásról nem lehetett többé szó, oly általános volt a láрма. Supiló kihívóan mosolyogva állott a helyén és várta, míg elcsillapul a zivatar. De ez tovább dühöngött, úgy, hogy az elnök végre fölfüggesztette az ülést. Izgalmas és szenvedelmes folyosói diskurzusok után az elnök megnyitotta az ülést és arra kérte Supilót, hogy álljon el a szótól, mert nincs itt a horvát tolmács. A horvát képviselő válaszképpen újból horvát szót ejtett ki, mire, természetesen, az izgalom még inkább fokozódott. Ebben az atmoszférában csak ez a szó puffogott: „magyarul!“ de oly elementáris erővel, hogy Supiló végre is kénytelen volt helyet foglalni. E jelenetek után mindenki érezte, hogy a mostani házszabály hihetetlenül gyöngye a horvátokkal szemben. Ott, ahol lehetséges az, hogy egy képviselő idegen nyelven beszél, mely nyelvet az elnök nem érti és így fizikailag kerül abba a helyzetbe, hogy a Ház tanácskozásait nem vezetheti: kell olyan eszköztől gondoskodni, mely a vitát legalább lehetségessé teszi. Ez az érzés oly erős volt, hogy a fiúmei rezolúció kérdése teljesen eltörpült mellette. Ezzel kapcsolatban még Kossuth Ferencz azt mondotta, hogy bizony ő segédkezet nyújtott a horvát koalíciónak, hogy győzzön; de nem lát-

hatta előre az eseményeket. Tévedni emberi dolog.

A revíziós javaslat ellen Balla Mátyás és Bredecianu Koriolán beszélt; míg Lukács László és Polónyi Géza személyes kérdés czimén magyaráztak egyet-mást.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Rajsz Aladár és Hentz Károly.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Jelenti, hogy Hainód Ignác képviselőnek a megválasztása óta a panaszlásra szánt harmincz nap alatt a nevezett képviselő mandátuma ellen panasz nem tétetett. Javasolja, hogy a Ház Hainódot végleg igazolja.

A Ház hozzájárul az elnök javaslatához.

A házszabályok értelmében Rajsz Aladár jegyző felolvasta a választ váró interpellációk és függőben lévő indítványok jegyzékét.

Haviár Dániel, a bírálóbizottság előadója beteszli a bizottság jelentését. A Lukács László mandátuma ellen beadott panaszok visszavonván, javasolja, hogy a Ház Lukácsot végleg igazolja. (Helyeslés.)

A Ház Lukácsot végleg igazolja. (Éljenzés a nemzetiségieknek!)

Napirend előtt.

A választ váró interpellációk.

Mezőfi Vilmos szavá teszi, hogy 64 interpelláció már hónapok óta válasszra vár, de hiába. Kérdi az elnököt, milyen állást kíván e kérdésben foglalni? (Helyeslés a disszidenseknél.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Miután a minisztérium eljárása tétetik kritika tárgyává, a t. Ház előtt bátorodom először is azt kijelenteni, hogy nem a kötelességérzet hiánya, nem is a kormányhoz intézett interpellációknak nem kellő méltatása, hanem igen sok esetben az okozza a késedelmes választ, hogy a harmincz nap be nem tartható, hogy az ügyek tisztázása hosszabb időt igényel. (Ugy van! jobbfelől. Zai balról.)

Polónyi Géza: A Házról kell halasztást kérni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A halasztás a dolog természetében rejlik. És nem volt szokásos halasztást kérni. (Igaz! Ugy van.)

De még egy más körülmény is van, t. Ház. Azt a courtoisie-szabályt tartottuk ugyanis szem előtt, hogy akkor válaszoltunk az interpellációkra, ha az illető interpelláló képviselő jelen volt. És méltóztatásuk elhinni, hogy az interpellációk nagy részében a válaszadást éppen az késlelteti, hogy az illető képviselő urak jelen nem lévén, nincs módunkban, ha ezt a szabályt szem előtt tartjuk, a választ megadni. Magam is ilyen helyzetben voltam több ízben. Különben megnyugtathatom a t. képviselő urat, hogy igyekezni fogunk — éppen most foglalkozunk ezzel a kérdéssel (Derűlttség balfelől) — ezekre az interpellációkra a válaszokat megadni. (Helyeslés.)

Az elnök a hozzá intézett kérdésre kijelenti, hogy a házszabályokban semmiéle executiv intézkedés nincs, amely az elnöknek jogot adna valamelyes beavatkozásra. Ha ezt tenné, éppen a felszólaló képviselő társai részéről őt „dalai Lámának“ mondanák. Ő annyit azonban már a múlt hónapban is megtett, hogy felhívta a minisztereket, hogy válaszoljanak az interpellációkra.

Lengyel Zoltán szolt ezután a házszabályokhoz. Utal arra, hogy nem lehet kikötni a válaszadáshoz a képviselők jelenlétét. Például Achimnál ez ki van zárva, mert már nem is képviselő. Miért nem válaszolnak Bánffy interpellációjára a naszói ösztöndíjalap tárgyában? 69 interpelláció van válasz nélkül. Ezt nem lehet kimenteni.

Nagy György ugyancsak a házszabályokhoz kért szót. Panaszolta, hogy hat interpellációjára nem kapott választ.

Kossuth Ferencz: Miután ő sem válaszolt több interpellációra, felolvassa azoknak a névsorát, akik őt interpellálták: Babics-Gyalszky Lyuba, Lukinics Ödön, Novoselo Mátyás, Surmin György, Modrusán Gusztáv és Pinterovics Antal, csupa horvát. Ezek annyit beszéltek horvátul, hogy neki nem maradt ideje a válaszadásra. (Éljenzés.)

A házszabályrevízió.

Buza Barna szolt: Támadta a sajtó egy részét, amely valótlan dolgokat ír a Nagy Emil indítványáról és rosszhiszeműen megteveszti a közönséget. Az indítvány nem tartalmaz klotlirt, csak az illesek meghosszabbítását. Azután a disszidenseket megvádolta a horvátokkal való paktálással. Végezetül kijelentette, hogy a Nagy Emil-féle indítványt fogadja el.

A horvát rezolúció.

Polónyi Géza az iménti közbeszólás miatt személyes megtámadtatás czimén kért szót. Aki most mint ellenzéki felszólal, megvádolja, hogy a horvátokkal paktálnak.

Nagy György: Papagálypolitika!

Polónyi Géza: Ha egy magyar politikus egy horvát politikusal szóba áll, az nem kifogásolható. De hogy hazaellenes szövetséggel vádolják, ez ellen tinnepélyesen tiltakozik. Az a kérdés is szóba hozatik mindig, hogy ki hozta ide a horvátokat? Kijelenti, hogy a fiúmei rezolúció nevezetű megállapodásban a horvátok részéről testvéri szeretetre találtak s akkor valamennyien helyeselték a barátkozást. Amíg kellemes volt a horvát barátkozás, addig szólórol nem beszéltek, de amikor kellemetlen lett, akkor szót a kenték az egész dolgot. Szólónak, mielőtt a fiúmei rezolúció megkötöttet, nem is volt a dologról tudomása. Az egészet csak egy ember csinálta: Kossuth Ferencz. Szóló azt helyeselte akkor is, ma is helyesli, de nem hajlandó az ő hátát tartani a támadók elé. Az egész vezérbizottság hozzájárult a rezolúcióhoz, kivéve Andrásyt és Bánffyt.

Rakovszky István: Mi sem voltunk ott!

Polónyi Géza: A római jog szerint a távollevők szavazata a többséghez számít.

Rakovszky István: A római jog szerint igen!

Polónyi Géza: Nem tudom, hogy a képviselő ur Róma alatt mit ért! (Derűlttség.) Kijelenti, hogy akkoriban csak arról volt szó, hogy a két nemzet érdekei egyesítenek.

Somogyi Aladár: Szép szövetkezés!

Molnár Jenő: Inkább velük, mint Bécsessel! Ti folyton Bécsessel paktáltatok.

Polónyi Géza ismétli, hogy tiltakozik az ellen, hogy őt folytonosan bünbaknak állítsák.

Buza Barna kijelenti, hogy nem vádolta meg Polónyit, hanem csak azt mondta, hogy forduljanak Polónyihoz. S ime ő csakugyan adott felvilágosítást. Magát az akciózt nem kárhoztatja, nem a magyar politikusok hibája, hogy a dolog nem sikerült. Supilókat az ördög hozta ide!

Az elnök: E kifejezésért rendreutasítom!

Farkasházy Zsigmond: Így csinálják a horvát kérdést!

Supiló beszélni akar.

Supiló Ferencz áll fel szólásra.

Hoffmann Ottó torkaszakadtából kiáltozott: Magyarul! Elő Návay és Rakovszky!

A néppárti padokban Hencz Károly, Beniczky Ödön és Csitáry Béla is kórusban kiáltották: Magyarul!

Supiló Ferencz nem juthat szóhoz.

Az elnök: Ha nem lesz csend, az ülést felfüggesztem!

Endrey Gyula: Eltér a tárgytól. (Derűlttség.)

Hencz Károly: Nem tudjuk ellenőrizni!

Perczekig tartó láрма és az után

Az elnök az ülést felfüggesztette.

Nincs tolmács.

Szünet után

Az elnök: Újból megnyitotta az ülést és jelenti, hogy Supiló Ferencz személyes megtámadtatás czimén kér szót. De figyelmezteti a szónokot, hogy anélkül, hogy korlátozni akarná jogát a horvát nyelv használatában, kéri, hogy miután az elnöki tolmács nincs jelen, beszéljen magyarul, vagy halaszsa el felszólalását. Mert az elnöknek kötelessége a házszabályok fölött örködni s ha nem érti a szónokot, nem tud.

Supiló Ferencz horvátul kezd beszélni.

Az elnök: Ujra figyelmezteti, hogy tekintettel arra, hogy a tolmács Bécsben van a delegációs tárgyalásoknál, beszéljen magyarul, vagy halaszsa el a felszólalását.

Supiló Ferencz kijelenti, hogy a törvény nem beszél tolmácsról.

Az elnök: De másképp a házszabályokat alkalmazni nem lehet.

Supiló Ferencz ismét horvátul szolt néhány szót, de a nyomában támadt nagy kavardás miatt hamarosan leült.

Kossuth Ferencz fölvilágosít tsai.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Nem voltam jelen a Házban, amidőn Polónyi t. képviselőtársam az én csekély személyemmel foglalkozott a fiúmei rezolúcióval kapcsolatban. Erre nézve szükségem van a leghatározottabban megállapítani, hogy én senkivel e földön a rezolúció tárgyában megegyezésre nem léptem és így az ugynevezett horvát rezolúzionistákkal sem. Néhány urak Dalmáciából és Horvátországból összejöve, bizonyos pontozatokat állapítottak meg és ezen pontozatokat vélem írásban közölték, akkor az volt az általános nézet, melyben csak kevesen nem osztoztak, hogy nekünk a horvát urakkal tárgyalásokba kell bocsátkozni arra nézve, hogy lehetséges-e megegyezésre jutni velük. Ezeket a tárgyalásokat azonban nem kezdtük el azon körülmények miatt, amelyek akkor bekövetkeztek s amelyek köztudomásuk. Ennek folytán teljességgel nem áll

az, hogy én a horvátokkal bármilyen megegyezésre jöttem volna. Igaz, hogy én voltam talán az, aki leginkább sürgette, hogy a horvátokkal barátságos viszonyt törekedjünk létrehozni. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Kmetty Károly: Nagyon helyes politika lett volna. **Kossuth Ferencz** kereskedelemügyi miniszter: Mint a függetlenségi pártnak érdemtelen vezére (Éljenzés a baloldalon.) elítéltem annak idején a függetlenségi párt nevében azokat az erőszakoskodásokat, amelyek Horvátországban hosszú éveken át történtek. A függetlenségi párt és én, azt kívántuk, hogy Horvátországban a 68-iki törvény jóindulattal és a szabadság szellemében hajtassék végre. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Ebben az irányban iparkodtam a horvátokkal egyetértésre jönni és ebben az irányban tettek ők nekem nyilatkozatokat, biztosítva engem, hogy ha így lesz végrehajtva a kiegyezési törvény velük szemben, akkor ők Magyarország iránt barátságos érzelmeket fognak táplálni.

Hogy akkor tápláltak-e, vagy nem, azt nem tudom, de azt tudom, hogy e Házban a magyar állameszmével szemben ellenséges indulatról tettek hónapokon át tanúságot. Azt, hogy én irántuk a legjobb indulattal viseltettem, bebizonyította az a tény, hogy idejöttek ezek az urak 1906-ban; most a maguk erejéből jöttek vissza, de azelőtt én is hozzájárultam, hogy ide jöjjenek.

Az igazságot pontosan meg kell állapítani, hogy mindenki kivehesse a maga részét a felelősségben azért, hogy ezek a horvát urak itt vannak. Érzem, hogy ezért én is felelős vagyok, de azt hittem, hogy hazámnak szolgálók, ha megkísérlem a békés, barátságos és testvéries egyetértést Horvátországgal. Bevallom, hogy csalódtam. Errare humanum est. Igérem, hogy a jövőben vigyázni fogok, hogy hasonlóképpen ne csalódjak. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a jobb- és baloldalon.)

Egy s más.

Lukács László személyes kérdésben szólal fel. Buza beszédében azzal gyanúsította, hogy szóló Supilóval a nemzet ellen tört. Tiltakozik az ellen, hogy hazafiatlanság vádjával illessék azért, mert a hazát a maga módja szerint szereti.

Bella Mátyás úgy találja, hogy a házszabály-revizióra nincs szükség. Ha a katonai javaslatok nemzeti követeléseket hoznak, a nemzetiségiek nem fogják obstruálni, ha pedig nem teljesülnek a katonai követelések, akkor miért sürgős azon javaslatok megszavazása? Demokratikus parlamentben nincs szükség revízióra. Nem fogadja el az indítványt.

Brediceanu Korjolán: A mostani parlament csak a jelenlegi házszabályok alapján való működésre kapott jogot, de nem a szabályok megváltoztatására. (Farkasházy többször közbeszól.)

Az elnök rendreutasítja Farkasházyt. **Brediceanu Korjolán** két óráig beszélt. A revíziós indítványt nem fogadja el. (Helyeslés a nemzetiségieknél.) Ellenben ellenindítványt adott be, hogy a revíziós indítvány vétessék le a napirendről.

Polónyi Géza félreértett szavait igazítja helyre. **Brediceanu** szólóval is foglalkozott. Kijelenti, hogy a nemzetiségiekkel szemben a kölcsönös egyetértésen alapuló politika hiva, mindaddig, míg az egységes magyar állam hívei a nemzetiségiek. De nem tartja megengedhetőnek, hogy a képviselői immunitás örve alatt nemzetiségiek itt nemzetellenes tanokat hirdessenek.

Az elnök ezután megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét s az ülést délután két órakor berekesztette.

Budapest, március 5.

Kiskőrösiek a Hazban. Kiskőrösnek mintegy háromszáz tagu monstre-küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban **Kossuth Ferencz**, gróf **Andrássy Gyula** és gróf **Apponyi Albert** minisztereknél.

A küldöttséget **Muzsa Gyula** orsz. képviselő vezette. Elsőnek gróf **Andrássy Gyula** belügyminisztert keresték fel. A küldöttség szónoka, **Biró Bertalan** arra kérte a minisztert, hogy tekintettel a kérvényükben felhozott indokokra, csatolná a 14.000 holdnyi területű és 10.000 főnyi lakosságú Kiskőröshöz a 25.000 holdnyi területű és 3000 főnyi lakosságú Páhi község határából az érdekeltek által kérelmezett körülbelül 6000 holdnyi területet, annyi- val is inkább, mivel ez Páhi fejlődését nem érinti és mert a kérdéses terület ugyanis a kiskőrösiek kezében van. Gróf **Andrássy Gyula** belügyminiszter kijelentette, hogy a felhozott érvek meggyőzték őt, hogy a kérelem teljesítése úgy közigazgatási, mint szociális szempontból üdvös, azonban mielőtt a kérdésben döntene, a másik fél véleményét is meg kell hallgatnia. A küldöttség ezután gróf **Apponyi Albert** minisztert kereste fel, akitől a kiskőrösi községi polgári fiu- és leányiskola államosítását és megfelelő iskolaépílet építését kérték. A miniszter megígérte, hogy a jövő évi költségvetés keretében, ha lehetséges, figyelemmel lesz kérelmükre. Végül a küldöttség **Kossuth Ferencz** kereskedelemügyi

miniszternél, mint a függetlenségi párt elnökénél tisztelgett és felkérte, hogy Kiskőröst kulturális intézményei létesítésében támogassa. A miniszter igen szívesen fogadta a küldöttséget és ígérte, hogy a maga részéről minden lehető meg fog tenni a város támogatására, mert a derék kiskőrösi polgárok megérdemlik a legteljesebb pártfogást. A küldöttség lelkesen megéltjezte a miniszterek válaszait.

Az országos alkotmány-pártkörből. Az alkotmánypárt-körben csütörtökön este rendkívül nagy számban gyűltek össze a párt tagjai. Hosszabb ideig időzött a körben gróf **Andrássy Gyula**, a párt vezére. Az est folyamán megjelent a klubban **Szterényi József** államtitkár is, akit a párt tagjai hosszabb üdülő távolléte után melegen üdvözölték. Az államtitkár igen jó színben van s a délvideki üdülés láthatóan jól tett egészségének.

A horvát helyzet.

— A bán Budapesten. —

Budapest, március 5.

Báró Rauch Pál ma reggel Budapestre érkezett és fontos tárgyalásokat kezdett **Wekerle Sándor** miniszterelnökkel, akit informált a helyzet felől. A kormány szándékairól semmi sem került nyilvánosságra, a horvátok pedig várakozó álláspontot foglaltak el, s így a horvát helyzetben meglehetősen szélesedé észlelhető.

Mai hireink ezek:

A bán Budapesten.

Báró Rauch Pál, horvát bán, **Crnkovic Miklós** osztályfővel ma reggel Budapestre érkezett. A bán délelőtt eljött a képviselőházba és elsőbbsen **Josipovich Géza** horvát miniszterrel tanácskozott. Dél felé **báró Rauch**, **Josipovich Géza** és **Crnkovic** osztályfő együtt keresték föl szobájában **Wekerle Sándor** miniszterelnököt, akivel csaknem két óra hosszat tanácskoztak. A tanácskozás után **báró Rauch Pál** bán ezt mondta az újságíróknak:

A tanácskozásról semmit se mondhatok és aligha fog bármi is kiszivárogni róla, már azért se, mert a tárgyalást nem fejeztük be, hanem holnap és esetleg ezután is folytatjuk.

Josipovich Géza horvát miniszter azt mondta, hogy a bán elsőbbsen a horvát választásról referált és a miniszterelnök végignézte a megválasztott horvát képviselők névsorát. Arról értesülünk a kormány köréből, hogy **báró Rauch Pál** minden körülmények között megmarad állásában és a horvát-szerb koalíciós lapok minden ellenkező híresztelése valótlán. A kormány látja, hogy a koalíció igazgatásai fölforgatták a horvát állapotokat és a bánal együtt higgadt, körültekintő politikával iparkodnak az izgalmat lecsillapítani és a rendet helyreállítani. Hogy mi történik a horvát országgyűlés megnyitásokor, ma még erről megállapodás nem történt. Lehetséges, hogy az országgyűlést egyelőre hosszabb időre elnapolják. Ez a későbbi tanácskozáson dől el és az a horvát országgyűlés magatartásától függ. Annyi bizonyos, hogy a kormány a koalícióval tárgyalást nem indít, mert a bán intézi a horvát politikát és kormányzást és az ő dolga a horvát országgyűléssel tárgyalni.

A képviselőház mai ülésén négy horvát jelent meg: **Mazuranics**, **Medakovics**, **Rajcs** és **Supiló**. **Supiló** mindjárt akkora galibát csinált, hogy az egész parlamentet maga ellen ingerelte. **Medakovics** a folyosón kijelentette, hogy nem hiszi, hogy most a kormányval békétárgyalás indulna meg, különben a koalíció egyelőre várakozó álláspontot foglal el.

Horvát tervek.

A házszabályok feletti vitában holnap elsőnek **Supiló Ferencz** horvát képviselő fog felszólalni és magyar nyelvű nyilatkozatot fog felolvasni, melyben a horvát képviselőknek a házszabályok tervezett módosításával szemben elfoglalt álláspontját akarja szabatosan megállapítani. A vita további folyamán a horvátok részéről **Roic Milán** fog horvát nyelven beszélni. A Budapestesen időző horvát képviselők rendkívül zokon vették, hogy **Supilóval** szemben a többség oly erőszakosan lépett fel. Hivatkoznak arra, hogy **Supilónak** ma egyáltalában nem volt szán-

déka felszólalni, hanem hogy a felszólalásra egyenesen provokálva lett. Azt is mondják, hogy a horvátok a magyarsággal szemben teljesen békülékeny indulattal jöttek fel Budapestre és ezért kétszeresen bántotta őket a furcsa nyitány, mely a képviselőházban ma lejátszódott jelenetekkel mostani első fellépésüket fogadta. A horvátok ugyanis kijelentik, hogy ők a **Rauch-féle** rezsimmel semmiféle érintkezésbe nem lépnek, ellenben még mindig meg vannak győződve arról, hogyha a koalíciós pártok vezérférfiai a horvát-magyar kérdés tisztázását kezükbe vennék, csakhamar eljuthatnának a megértés útjára.

A nemzetiségi képviselők körében sokat foglalkoztak **Polónyi Géza** képviselőnek személyes ügyben való felszólalása alkalmával kifejtett azon nézetével, hogy a nemzetiségi képviselők még a képviselőházban a viták folyamán sem mondhatnak el nézeteiket egyes, a nemzetiségeket érdeklő kérdésekről. Ezen nézetet a párt tagjai már csak azért is visszautasítják, mert ez megszorítása volna a parlamenti szólás-szabadságnak és az eszmék hirdetésének. Akik legközelebb a nemzetiségi párt részéről a házszabályrevízió feletti vitában fel fognak szólalni, azok **Polónyi** mai fejtegetéseivel tüzetesen foglalkozni fognak.

Vélemények.

A horvát helyzetről érdekesen nyilatkozott ma **Mixics** osztályfőnök, aki feltűnően rózsás színben látja a dolgokat. Szerinte a horvát koalíció, amely számban hatalmasan meggyarapodott, más szempontból nézve, ugyanily mértékben gyöngült is. A régi értelemben vett koalícióról manapság nem is beszélhetni már. Az egyes pártok között ugyanis olyan nézeteltérések, sőt villongások kaptak lábra, amelyek lehetővé teszik, hogy a koalíció egyes részeivel a jelenlegi kormányzat is boldogulhasson. Mi mindenesetre tovább kormányozhatunk.

Az osztályfőnök nyilatkozata élénk visszahatást keltett a horvát koalíciós képviselők körében.

Supiló úgy nyilatkozott, hogy az osztályfőnök állításai részben naivságok, részben pedig alaptalan inszinuációk. Ilyen kijelentéseket — mondotta — koalíciós horvát politika értelmi szerzője — hallottunk már a választások előtt is, amikor azt jövendőlték, hogy a koalíció széthull és tönkremegy.

Arra a kérdésre, hogy a koalíció elnökségéből miért hiányzanak az autonóm klub vezérei, **Supiló** így felelt:

— Az elnökség magában véve csak formalis dolog, amely nem jelenti azt, hogy a kivüle állók nem lennének épp olyan tekintélyes tényezők, mint az elnökség tagjai. A súlypont nem az elnökségen, hanem az intéző-bizottságon nyugszik, amelyben az autonomista pártot három tagja képviseli.

Medakovics Bogdán, a horvát országgyűlés designált elnöke a koalíció magatartásáról ekképpen nyilatkozott munkatársunk előtt:

Mindaddig, amíg a horvát országgyűlés össze nem ül és tagjainak követendő magatartásáról nem intézkedik, a magyar országgyűlésbe delegált horvát képviselők sem akarnak nyílt állást foglalni a magyar parlamentben. Mi ugyan most épp oly képviselői vagyunk a horvát nemzetnek és épp oly tagjai a magyar országgyűlésnek, mint ezelőtt, mindazonáltal erkölcsi kötelességünknek tartjuk, hogy bevárjuk a horvát országgyűlés direktíváit. Annyit mondhatok, hogy a házszabályrevíziót valószínűleg nem fogjuk megobstruálni, mindössze három vagy négy beszédet tartunk a javaslat ellen, hogy elveinket a házszabályok dolgában demonstráljuk.

Az EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt vau

A szerkesztőség telefonja 788. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

A t. Házból.

I. Rekrimindnak . . .

Achim Andrásra ki emlékezik még? Az első szocialista képviselő volt, még pedig parasztszocialista, aki értett a tömegek felbujtásához, amíg kitűnt róla, hogy szintén ezerholdas és szintén „börkabátos“ és hogy a napszámosoknak egész Békésmegyében senki sem fizet olyan keveset, mint ez az apostol. Mandátumát rég elvesztette Achim, örökében már Pető Sándor ül, akinek nincs parasztszímája, de ezerholdja sincs, szalonruhában jár és szocialistának inkább demokrata, demokratának inkább gróf. Tehát elfeledtük Achim Andrást, amiképpen már-már Makkai Zsiga atyánkfőre is csak akkor emlékezünk, ha a buffetben valamely deputációnak foghagymás kolbászt szervíroznak. Ma azonban váratlanul megjelent Achim András szelleme. Ugy esett, hogy szabályszerűen az ülés elején Raisz Aladár jegyző felolvasta az el nem intézett interpellációk címét s ezek között találtatott egy, melyet Achim András terjesztett elő a szocialista népgyűlések tömeges betiltása miatt.

— Mikor volt ez? Mikor? — kijáította Lengyel Zoltán.

— Előterjesztett 1906 június másodikán, — recitálta Raisz jegyző az akta szövegét.

— Ah! Már két év előtt.

Ez igaz. Nem éppen két év előtt, de júniusban letelik a két esztendő, hogy még itt volt Achim és interpellált. A lényeges azonban jelenleg nem Achim Andrásnak az interpellációja, hanem hogy e tényből, az interpelláció elintézésének ily hosszú késedelmeből egy kis vitát rendezhetnek a disszidensek s ezzel telik az idő. Farkasházy, majd Mezőfi, aztán Lengyel Zoltán, nemkülönben Nagy György kérdőre vonták a kormányt, a minisztereket és a Ház elnökét, hisz a házszabályok szerint harmincz nap alatt minden interpellációra válaszolni kell. Wekerle is eskuzálta magát, Justh is, mert voltak fontosabb dolgok, de Kossuth Ferencz szólott a legötletebben. Azt mondta, hogy őt is terheli néhány interpelláció, nevezetesen öt horvátnak öt interpellációja, de ezeknek nem válaszolhatott, mivel ezen horvát urak annyit beszéltek horvátul, hogy ő nem juthatott szóhoz.

Apropos! horvát urak. Éppen a házszabály-revizión indítvány tárgyalása folytatódik. Éppen a kicsiny a bors, de erős melléknevű Buza Barna beszél és vádolja a disszidenseket a horvátokkal való paktálással és amidőn követelik tőle, hogy bizonyítson, feleli: Kérdezzétek meg Polónyitól. Ebből következik, hogy Polónyinak beszélnie kellett személyes kérdésben és Polónyi a horvátokat tisztelettel rákeni Kossuth Ferenczre, amire aztán később Kossuth Ferencz reflektált erős, tárgyilagos meggyőző érveléssel, röviden ismertette, hogy miképpen bizott annak idején az ügyeket intéző vezérőlbizottság a horvátokban és miképpen csalódott most bennük. Azt hitte, hogy hazájának szolgál, ha megkísérli a békés, barátságos és testvéries egyetértést Horvátországgal. Errare humanum est. Igéri, hogy a jövőben vigyázni fog, hogy hasonlóképp ne csalódják. A vitának megvolt az az eredménye, hogy Kossuth Ferencz volt az az eredménye, hogy Kossuth Ferencz nagy és őszinte sikert aratott és hűveinek alkalmuk nyílt vezérük ünneplésére.

Időközben megérkezett három horvát Supilóval. És Supiló nyomban felállott és szintén személyes kérdésben beszélni akart horvátul. És kezdődött a komédia, a zavar, a láрма és már rohantak Supiló felé a magyarok, amiképpen előre megjósoltuk és visszavonultak, amikéint

szintén megjósoltuk. Justh Gyula is arra kérte Supilót, hogy ne beszéljen horvátul, mert nincs itthon a — tolmács. Igenis, a tolmács, a tolmács, a tolmács . . . Bécsben van a tolmács. Nincs szó a házszabályokban tolmácsról, szólott Supiló és Supilónak igaza van. De ha nincs szó tolmácsról, akkor arról se lehet szó, hogy egyáltalában horvátul nyavalyogjanak. És akkor nem szabad tünni többé a horvát beszédet. Ma nem türték s Justh kénytelen volt felfüggeszteni az ülést, amíg a láрма lecsendesedik és a szünet után már elhatározta, hogy bevárja, amíg Bécsből megjön a tolmács.

De ha van önéretet a magyar parlamentben, hát ez a tolmács nem fog többé megérkezni, vagy ha megérkezik, elfeledi a horvát szót.

* * *

II. Szerény ötletek.

A házszabályrevíziós vitában ma a tót Bella Mátyás volt a hosszujáratu szónok. Kedélyesen végezte a dolgát. Fejét behuzta a vállába és nyikorogva, rossz magyarsággal, de beszélt, beszélt a nemzetiségi panaszokat recitálva anélkül, hogy megpukkadt volna.

Ezalatt a folyosón egy másik tót működött, egy Blahó Pál nevezetű. Ez a férfiu ott settenkedvén, megpillantott egy magyarruhás csoportot. Kiskörösi emberek voltak, deputációba jöttek és vártak, hogy Muzsa Gyula vezesse őket a miniszterekhez. Amíg Muzsa a fogadtatás előkészítése miatt a miniszteri szobák táján járt, addig a kiskörösiék gyámoltalanul bámulták a tarka freskókat. Blahó odalépett hozzájuk egy rubrikás léniázott ivvel.

— Aki tud írni, atyafiak, annak jó lesz ezt aláírni.

— Mindnyájan tudunk írni, — felelték az önéretes magyarok.

És mindnyájan aláírták az ivet, anélkül, hogy tudták volna, mi az.

A tót képviselő aztán nagy gaudiummal mutogatta, hogy a kiskörösiék aláírták az ő tót lapjának az előfizetési felhívását.

Amikor Muzsa kérdezte az embereit, hogy mit tettek, így felelének:

— Nem tudtuk, mi az. Azt hittük, hogy az irás arra kell, hogy könnyebben juthassunk az igazságunkhoz. Ki gondolja, hogy itt is olyan hunczutok az urak, hogy megcsalják a szegény embert.

Bella Mátyástól az oláh Brediceanu Coriolán vette át a szót, aki szintén a nemzetiségi kérdést tárgyalta a házszabályrevízióval több-kevesebb kapcsolatban. Most már Rakovszky elnökölt és amint Brediceanu elkalandozott, megrázta a csengettyűt és kieresztette a hangját:

— Tessék a tárgynál maradni.

Szívesebben dobott volna a nyakába egy lassót, amivel a vad lovakat fogták.

Erről eszébe jutott Brediceanu Coriolánnak, hogy talán meséket mondani szabad és amikor arról beszélt, hogy a választói jogban különbségeket tesznek, egy gyors fordulattal így magyarázta elveit:

— Tudok egy fabulát. Egyszer a mezőn egy szép, ragyogó szőrű friss paripa meglátott egy gebét, amelyik eke elé volt fogva.

— Hát te is ló vagy? — szólt lenézően fitymálva a paripa a gebéhez.

— Igen, — felelt az, — én is ló vagyok. Sőt én vagyok az a ló, melynek te jólétedet köszönheted, mert én szántom a földet, én kinlódok és pusztulok el itten, hogy neked zabod legyen.

Ezzel akarta szemléltetni Brediceanu, hogy az életben nincs hasznosabb és kevésbé hasznos ember és ha egynek jogot adnak, minden tekintet nélkül meg kell adni valamennyinek,

Szerény ötletek voltak ezek. De így szünet után, nagyobb események nélkül, a kisebbeket is honorálni kell, sőt tán jobb, ha fabulákat mondanak, mint hogyha Bukarestben dalárverseny rendeznek.

* * *

III. Piros gallér, fehér köpeny.

Déli időben fehér egyenruhás, arany rojtos, gallérvönyeges, rokokó stílusú, kardos legények lépegettek lefelé a Ház lépcsőjén. A fehér köpenyegen piros gallér volt. Ugy festettek, mintha a francia császárság korából vágták volna ki őket és aztán magyarra fordították volna.

Feltűnést keltettek és meg kellett kérdezni, hogy mik ők és mi járatban vannak.

Kitűnt, hogy tulajdonképpen képviselőházi szolgák és e különös díszruhát azért öltötték fel, mert Justh Gyulához mennek, ahol ebéd van és ahol ők a parádét csinálják.

Mert ilyen az élet. A fehér köpenyeg piros gallérral. Gárdista színezet. Jó ebéd volt mindenestre.

A pompához azonban a filozófusok irnának néhány strófát, hogy az emberdisz olyan czifrázat, amely nem felel meg a szocialis tanoknak.

Fuzió-hirek.

— Megzáfolt hatvanhetes egyesülés. —

Budapest, márczius 5.

Egészen véletlenül két audiencia került egymás mellé, a király ugyanegy héten fogadta gróf Tisza Istvánt és Andrássy Gyulát. A politika pletykalesői a véletlen ilyen összetalálkozásából hamarosan nagy szenzációt koholtak és világgá kürtölték, hogy hatvanhetes fuzió készül; az ő-szabadelvtűek, akik a Nemzeti Társaság körbe tömörülve csak gróf Tisza István jeladását várják, egyesülni fognak az alkotmány-párttal.

Gróf Tisza István, aki nejevel Bécsbe érkezett, ma délelőtt csakugyan kihallgatáson volt a királynál. Az audiencia egy negyedórát tartott. A kihallgatás után azonban Tisza legkategórikusabban megzáfolta a fuzió-híreket s így nyilatkozott egy újságíró előtt:

— Audiencián való megjelenésemnek egyáltalán nincs politikai célja. Kérem, legyen szives minden ezzel ellenkező híresztelést a leghatározottabban megzáfólni.

A hírlapíró megjegyezte, hogy magyar lapok híradása szerint a király rendelte kihallgatása a volt miniszterelnököt, mire gróf Tisza István a következőket mondotta:

— Abszolút alaptalan. Hanyagság volt részemről, hogy két és egy negyed év óta nem jelentkeztem ő felségénél kihallgatásra, ezt a mulasztásomat akartam helyrehozni. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel egyáltalán nem volt érintkezés, tehát vele semmiféle fuzióról nem beszéltem és a választói reformról vagy esetleges aggodalmakról e tekintetben sem lehetett köztünk szó.

Gróf Tisza István különben még ma elutazik Bécsből.

Hasonló kategórikusan czáfolta meg a fuzió-híreket gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, aki ma a Ház folyosóján kijelentette, hogy e hírből, amely pletykákon alapult, egy betű se igaz. És az se igaz, hogy gróf Tisza István kihallgatását ő ajánlotta a királynak. Tisza kihallgatásra maga jelentkezett már régebben.

Gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István audienciái közt tehát nincs semmiféle összefüggés, amiről maguk a legfőbb érdekelt nyilatkozata tanuskodik. Már gróf Andrássy legutóbbi audienciáját megelőző időpontban tudomásra volt a miniszterelnöknek arról, hogy gróf Tisza István, mint titkos tanácsos, a királynál kihallgatásra jelentkezik. Gróf Tisza István e kihallgatása teljesen formális jellegű és semmiféle jelentőséggel sem bír, annál kevésbé, mert politikai jellegű kérdéseket nem általános kihallgatásokon szoktak elintézni.

KÜLFÖLD.

Hajóhadunk Máltában. Ziegler ellentengernagy meglátogatta a máltai érseket, aki a látogatást viszonozta. Azután az Erzherzog Karl csatahajón dejeuner volt, amelyre az ellentengernagy Battenberg hercegnőt, a kormányzót és nejét, Sir Charles Drury admirálist és nejét, valamint az angol csapatok és hadihajók tisztikarát hívta meg. Ziegler ellentengernagy felköszöntőt mondott az angol királyra és királynéira, amelyre Drury tengernagy Ferencz József császár és király egészségére mondott felköszöntővel válaszolt. A zenekar az illető himnuszokat játszotta. A felköszöntőket lelkes éljenzés követte. Az ellentengernagy ezután Drury tengernagyot és az angol központi flottát köszöntötte fel s kifejezte örömet és mélyes hálóját az osztrák-magyar hajóosztály barátságos és vendégszerető fogadtatásáért. Drury tengernagy szívélyes szavakban válaszolt és azt a reményét fejezte ki, hogy az osztrák-magyar hajóhadosztály a jövőre ismét látogatást tesz Máltában.

Osztrák költségvetési bizottság. Az államvasutak üzemének folytatásos tárgyalása során Derschatta vasutügyi miniszter a beruházások tárgyában kijelentette, hogy egy az északi, valamint a régi államvasuti hálózat hiányai, az alpesi vasutak szempontjából szükséges póthitelek, végül tekintettel arra, hogy daczára a megnövekedett forgalomnak, tiszta haszon nincs, szükségessé válik a nagybarányu tarifareform. Az Ellenbogen-féle határozati javaslat, amelynek teljes keresetbővítele 150—200 milliót igényelne, elfogadhatatlan. Ezután a szénbeszerzés kérdését tárgyalja. Gróf Kolowrat és báró Morsey képviselők utalnak arra a kárra, amelyet a magyar malomipar okoz az osztrák malomiparnak és a lisztarifák megfelelő megváltoztatását kívánják. A czímet végül elfogadják és Ellenbogen határozati javaslatát évetik.

Konfliktus Japán és Kína között. A viszony Kína és Japán között — mint Londonból jelentik — a Kacsumaru gőzös elkobzása miatt nagyon feszült. Japán kijelentette, hogy Kína eljárását, ha a gőzöst nem adja ki, oknak tekinti a háborúra. Ezzel szemben a japán minisztérium a következő jegyzéket teszi közzé: A Kacsumaru gőzös törvénytelen elkobzása miatt Japánország Kinához sem ultimátumot nem intézett, sem nem használt vele szemben fenyegetést. Bizik a kínai kormány jóakarátában, hogy a gőzöst kiadja, sajnálkozását fejezi ki és kártérítést fizet.

Sanghaiból táviratozzák, hogy a Kacsumaru japán hajó zár alá vétele folytán keletkezett incidens komoly jellegű oltott. Eltekintve Portugália közbelépésétől, mert a zár alá helyezés állítólag mukaói vizeken történt, Japán azonnal elégtételt kért és nem fogadta el azt az ajánlatot, hogy az esetet közös vizsgálat tárgyává tegyék, mert Kína békeidőben azáltal, hogy a hajót erőszakkal megszállta és a japán lobogót levette, harcias cselekedetet követett el. A japán kormány utasította a japán képviselőt, hogy a legkíméletlenebbül járjon el, ha a hajót Kantonban azonnal szabadon nem bocsátják és ha nem kérnek bocsánatot a zászlónak sértő levételeért és ha nem büntetik meg a dologban részes kínai tisztet.

Balkán vasutak. Rómából jelentik, hogy a hármas szövetséghez hajló újságok azt írják, hogy a Balkán-vasutak kérdésének békés megoldása Magyarország-Ausztria és Olaszország belső viszonyának köszönhető. A Corriere della Sera Messaggero minden cikkorona nélkül azt mondja, hogy a transzverzális vasutnak az a célja, hogy Magyarország-Ausztria befolyásának tultengését a Balkán-félszigeten lehetetlenné tegyék. A Vita ugyanezt mondja, de hozzáteszi, hogy a transzverzális vasutal ezt a célt nem fogják elérni. A vasutvállalat megvalósítása érdekében Pétervár, Róma, Páris és London között Montenegró, Szerbia és Románia meghallgatásával tárgyalás folyik. Pasic szerb miniszterelnök egy bukaresti félhivatalos lap munkatársa előtt aként nyilatkozott, hogy Törökország bizonyosan hozzá fog járulni a Duna-Adria-vasut tervének megvalósításához, mert ezen a vasutvonalon Törökország is

a tengerhez juttathatja sok termékét. A vasutépítést még az idén tavasszal kezdenék meg. A szükséges 80 millió franknyi tőkét orosz, angol és olasz támogatással egy francia konzorcium teremtene elő. A montenegrói miniszterelnök egy interviewer előtt úgy nyilatkozott, hogy a nagyhatalmak a Duna-Adria-vasut tervének megvalósításával jóvá tehetik Montenegró irányában mindazt, amivel a berlini szerződésben kárt okoztak neki. A vasutnak feltétlenül Antivariban kell végződnie, mert csak ott lehet nagy kereskedelmi kikötőt létesíteni. Nem hiszi, hogy a szerb miniszterelnök Meduát ajánlotta volna a vasut végső pontjául. Az új vasutnak rendes vágányúnak kell lennie. Szerbia, Bulgária és Románia csak akkor tehetnek szert gazdasági függetlenségre, ha a vasutvonal Antivarig vezet. A miniszterelnök szerint Ausztria-Magyarország semmiesetre sem fog a vasutépítés elébe akadályokat gördíteni.

Az orosz népszövetség. Az igazi orosz férfiak népszövetsége audienciát kért a czártól, hogy a kongresszus befejezése után feliratot nyújtson át. Ez a memorandum, amelynek tartalmát a népszövetség mélyesen titkolja, arra kéri a czárt, hogy sem a kompromittált bürokrácia, sem a дума nem képes a helyes utat megtalálni, hívja össze a birodalom összes választófőfőit és azoktól kérjen tanácsot.

A portugál gyarmatok. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a portugál kormány az egyre nagyobbodó pénzzavarok elhárítása végett el akarja adni az afrikai gyarmatokat és e végett már ajánlatokat is tett Németországnak. Portugália afrikai gyarmatai a következők: Angola, Angra, Azorok, Funchal, Herta, Inhambane, Cape, Verde, Lourenço-Marquez, Madeira, Mozambique, Mozambique-Company, Nyassa, Ponta Delgada, Portugál-Afrika, Portugál-Guinea.

A félhivatalos Roszija hangsúlyozza, hogy a moszkvai nemesség feliratára adott czári válasz újabb bizonyíték lehet az orosz nép előtt az uralkodó ama szilárd és hajthatatlan elhatározására, hogy az országot a megújulás felé vezesse. A czászár Oroszország megújulása és az állami rend megszilárdítása érdekében egyenes uton jár és erről nem fog letérni.

Lánczra vert törzsfőnökök. Addis Ababából érkezett távirat jelenti, hogy az Arusszi-törzsnak a benadiri eseményekben bűnös törzsfőnökeit Addis Ababába való érkezésük után a negus parancsára azonnal lánczraverték. Menelik, aki fenntartani óhajtja az olasz kormányval a barátságos viszonyt, fenntartja magának, hogy új törzsfőnököket nevezzen ki a Benadirral határos területek törzsei fölé.

Marokkó. A Petit Parisien értesülése szerint Schoen német birodalmi külügyi államtitkár és Cambon nagykövet között a marokkói csapatmegerősítésekről fontos tanácskozás volt. Illetékes körökben úgy tudják, hogy a francia csapatküldéseket Berlinben nem nézik rossz szemmel.

Kongó-javaslat a belga kamarában. A képviselőkamara mai ülésén a miniszterelnök benyújtotta az 1907. évi november 28-án kelt Kongó hozzácsatolási szerződés jóváhagyó törvényjavaslat pótaktáit és indítványozta, hogy azt egy 17 tagú gyarmatügyi bizottságnak utalják át. A kamara ennek értelmében hozott határozatot. A Kongó hozzácsatolási szerződés ezen pótaktája meghatározza, hogy a Kongó állam hozzácsatolása esetében, ha ez a belgák részéről megtörténik, mindazon javak, amelyek eddig az u. n. korona-javakat alkották, az állam privát uradalmának birtokába mennek át. Ezek közé tartozik az afrikai terület, az ottani ingatlanok és az a tárcza, amely a koronauradalom részesedését biztosítja több társaságnál, továbbá az Európában és Belgiumban fekvő ingatlanok, körülbelül 3 millió korona értékben és azok az Azur-part körül fekvő birtokok, amelyeknek hasznélvezete a királyt haláláig illetik. A koronajavak átadása a következő feltételek teljesítéséhez van fűzve: 1. Albert herczeg belga trónörökös évenként 120.000 franknyit, Clementina herczegnő, a király leánya évi 75.000 frank járadékot huz. 2. A kincstári javak részéről több társaságnak tett koncessziók elismerése. 3. Belga állami pénzekből 45 millió alapítvány tételik a kincstári javak megbízásából már megkezdett, illetőleg megkezdendő munkálatok befejezésére. E feltételnek az az

indokolása, hogy a magánjog szerint ha a belga állam átveszi a kincstári javak aktivumát, a passzívákat és kötelezettségeket is vállalnia kell. 4. További 50 millió alapítvány tételik a gyarmat jóvedelméből, mely összeg 15 évi részletben fizetendő és pedig a hálás elismerés jeléül a királynak. Ezen összeget a király, illetőleg annak halála után utódja kizárólag kongói közszolgákra használhatja fel, így kórházak, iskolák felállítására, tudományos expedíciók kiküldésére, az álmokor elleni küzdelemre, valamint Afrikában működött fehérek javára szolgáló intézmények létesítésére. A király korlátlan magántulajdonát Majunda vidékén 40.000 hektárnyi terület képezi, amelyen a király kávé- és kakao-ültetvényekkel kísérletezik.

Borzalmas iskolaégés.

— Kétszáz gyermek tüzhalála. —

Budapest, márczius 5.

Egy szomorú város hallgat Amerikában mélyes gyászban. Kleveland, amelynek egyik iskolájában tüzhalált halt kétszáz ártatlan gyermek, a város fiatalága, reményége. Apró, szenes hullákkal telt meg egy rozoga iskola, amelynek az lett volna a hivatása, hogy oltalmat adjon a gyermekeknek és benne osztogassák a tudást, amely az életre tegye edzetté a fölnövekedő ifjúságot. Ehelyett csapda lett a rozoga épület és magába fojtotta a sok zsenge életet. Recsegő-roppogva égtek el a fa-falak és az utczeről jajveszékelve, tehetetlenül nézte sok kétségbeesett szülő, hogy vergődnek az ablakokban halálsápadt kicsikék és hogy kalimpál lefelé sok halálra szánt apróság, aki inkább az utca közvetén akart összezúzódni, mint megfulladni nyomorultul a nagy füstben.

Fényes nappal, délben pusztította el a fékevesztett elem a sok gyermeket. A város szive liktetése megállt, a nagy némaságban csak a lángok ropogását lehetett hallani és elfojtott jajgatást, amely néha, amikor újabb áldozat ugrott le az emeletről, örült üvöltésbe csapott át. Néhány óra alatt földig égett az iskola és össze-roppant gerendái kétszáz, reggel még vidám gyermek holtteste fölött égtek tovább lassu serczegéssel...

Tüz van!

Dél előtt tizenkettő órakor az elemi iskolában egyszerre tüzlárma riasztotta meg a tanítókat és a gyermekeket. Egy iskolaszolga észrevette, hogy az egyik teremből füst tödul a folyosóra, meghuzta tehát a vészharangot. A gyermekek a tanítók és tanítónők vezetése alatt a folyosón rendbe állottak s jókedvűen nevetgéltek, mert mindnyájan azt hitték, hogy csak próbáról van szó. Egyszerre hatalmas lángoszlop czikkázott ki a füstből s a gyermekeket oly irtóztos rémület fogta el, hogy a tanítók nem bírtak velük és minden kérdésük és fenyegetésük hiábavaló volt. Valamennyien minden rend nélkül össze-vissza rohantak s mind egyikük más irányban ke-reste menekülését; sokat közülök már ebben az eszevesztett rohanásban is agyonszorítottak. A többiek a főbejáró felé nyomultak, a kapu azonban zárva volt s különben is befelé nyílt, ami teljesen lehetetlenné tette, hogy a válságos pillanatban kinyissák. A gyermekek tehetetlenül álltak a kapu előtt, döngtették, fesegették, de gyenge erejükkel sem tudtak menni. Egy Weiler Katalin nevű tanítónő öklével akart utat nyitni, de csak a kapuig tudott eljutni, ott agyonszorították. Égő hajú és ruhájú gyermekek özönlötték el az iskola összes folyosóit, amelyet betöltött a sűrű, maró füst és egyenkint ölte meg az apró, gyenge tüdöket.

Jönnek a tüzoltók.

Kevéssel tizenkét óra után örülten vágatva érkezett meg az első tüzoltó-csapat. Jajveszékélő emberek reménykedve nyitottak utat a bátor legényeknek, akik azonnal megrohanták az égő épületet. A reményeséget azonban a legnagyobb kétségbeesés váltotta fel, amikor kitűnt, hogy a létra rövid és nem ér fel a harmadik emeletig, ahol a legfiatalabb gyermekek szorongtak. A vizsugarakkal sem mentek sokra. Óriási erőfeszí-

és után a tűzoltóság behatolt az égő házba és megmentett öt tanítót és százöt gyermeket. Időközben megérkezett a nagy létra is s ennek segítségével lehozták a még élő, eszméletlen gyermekeket. Ez éppen akkor történt, amikor az első fal beomlott és maga alá temetett sok gyermeket.

Az égő épületben ezalatt rettenetes jelenetek játszódtak le. Sok gyermek az ablakhoz rohant és az utcára vetette magát. A kapuk előtt halmokká emelkedett a sok küzdő, véres gyermek és ott pusztult el tört bordákkal. Kétszáz élet pusztult el a tűzben. Százhatvannál több holttestet kihoztak már a romok közül, de egészen bizonyos, hogy legalább negyven holttest még a zsarátok alatt fekszik. A holttesteket délután sorjában lefektették a járdára, ahol a szülők sirva, jajveszékelve agnoszkálják gyermekeiket. A sebesülteket a városi kórházba szállították, amely egy óra alatt megtelt.

A tűz oka.

A tűz, amennyire eddig megállapíthaták, egy tulhevitett kályha szikrájából keletkezett. Az első emeleten vették észre először, körülbelül tizenkét órakor. Ebben az időben háromszázötven tanuló, többnyire 8—12 éves fiú és leány volt az iskolában, akik a különféle termekben hallgatták az előadást. Az iskola maga tulnyomó részben fából épült, kevés és rossz kijárással rendelkező épület, szűk lépcsőkkel és folyosókkal. Közvetlen közelében gáz van, ahol a tűz hírére nyomban beszüntették a munkát és a munkásokat kivezényelték az oltáshoz. A tűzoltóság is hamarosan a helyszínén termett, de a lezárt kapuk ellen tehetetlen volt. Amire a tűzoltók behatolhattak, a gyermekek nagy része már elpusztult.

Újabb híreink.

Eddig összesen 152 kis gyermek holttestét találták meg. Valószínű, hogy még kilenc tanító és tanítónő is a lángok között halt meg, ezeknek holttesteit még nem sikerült a romok alól kiásni. A halottkém-bíró, Burko vezeti a vizsgálatot egy bizottság élén, amely a katasztrófának okát abban látja, hogy a háromemeletes iskolaépület folyosói és lépcsőháza tulságosan szűkek voltak. Maga az iskolaépület régi s egyáltalán nem felel meg a rendeltetésének s mindehhez járult, hogy tulajdonképpen csak egy főkijárata volt. Az iskolában naponként 360 gyermeket tanítottak, akik 6—14 évesek. Az Erie-tó körül elterülő Coolingwood munkásainak és iparosainak volt ez a népiskolája.

A tűz a pinczehelyiségben, a lépcsőház alatt támadt, ahol a központi fűtés nagy kályhája van. Egy szolga vette észre a veszedelmet és megkondította a harangot. Eleinte nemcsak a gyermekek, de a tanítók is azt hitték, hogy az igazgató alarm-próbát akar tartani, mert szokásos volt, hogy időnkint gyakorolták az iskola növendékeit, mint kell viselkedniük tűz esetén.

A gyermekek a tanítók és tanítónők vezetésével a folyosókon sorba állottak és nevetgélve indultak lefelé a lépcsőkön. Egyszerre a lépcsőház aljáról sürfüst gomolygott és láng csapott ki. A gyermekek megrémültek és hanyatt-homlok futottak lefelé, igen sokan azonban visszafelé fordultak és főlzaladtak a harmadik emeletre. Két tanítónőt, Wiler Katalint és Fiske Juliát a rohanó gyermekek elsodorták s a két szerencsétlen tanítónő fejjel lefelé zuhant le a lépcsőn. Az utánuk rohanó gyermekek keresztülgázoltak rajtuk. A rémület perczről-perczre nőtt, mert a tűz hihetetlen gyorsasággal harapózott tovább. Egy óra sem telt beé és már mind a három emelet lángokban állott. Növelte a bajt, hogy a coolingwoodi tűzoltóságnak nem volt olyan magas létrája, amely a harmadik emeletig ért s mire Clevelandból megérkezett a tűzoltóság, már oltásról szó sem lehetett. A felsőbb emeletekről husz gyermek leugrott az utcára. Valamennyien meghaltak. De igen nagy azoknak a száma is, akik mentés közben szerencsétlenül jártak. Az utcán hatan megőrültek, legnagyobb részben olyanok, akiknek gyermekeik bennrekedtek az égő iskolaépületben.

Vakmerőséggel volt határos egy gazdag coolingwoodi kereskedőnek, Uptonnak hősies önfeláldo-

zása. A fiatal kereskedő a lángtengeren át fölment a második emeletre és egymásután 18 gyermeket hajtott le a tűzoltók mentőlepedőjébe s mind a 18 gyermek neki köszönheti menekülését. Mikor a tizenkilencedik gyermeket az ablakhoz hozta, a szerencsétlen teremtés súlyos égési sebeiben utolsó vonaglott és Upton karjai között halt meg. Az életmentő kereskedő ezzel a halott s ugyszólván szénné égett gyermekkel a karján lejtött a lépcsőkön s az utcán kitört rajta az örültség, aztán a szenvedett égési sebeiktől összerogyott s nem sokára meghalt.

Iszonyu látvány volt, amikor az első emelet padozata leszakadt és a megrepedt fal széles hasadékán át látszott, amint a gyermekek lezuhantak a lángok közé. Mikor végre a tűz alábbhagyott, mert már az egész épület kiégett, összeszedték a holttesteket s egy házba vitték. Ott az udvaron a földre fektették, de nem fértek el valamennyien s a ház előtt a járdákra is juttott sok megszenesedett tetem. A sebesülteket a közönség a karjaiban vitte a kórházba, mert nem volt elegendő ambuláns kocs. A holttestek agnoszkálásakor rémitő jelenetek történtek. Sok kis gyermek a felismerhetetlenségig megégett, vagy agyon volt taposva, hogy még a szülők sem ismerték meg.

New-Yorkból táviratozzák, hogy a tűzkatasztrófa áldozatainak száma majdnem kétszáz és a romok alól kiásott holttestek legnagyobb részét még máig sem tudták agnoszkálni. A gyermekek legtöbbje odaégett, de igen sokan akkor haltak meg, amikor leszakadt az első emelet. A kórházban negyven sebesült gyermek a halállal vívódik. Lehetetlenség, hogy a leégett épületben még élő gyermekek volnának, de tegnap egész éjjel szakadatlanul takarították el a romokat.

A leégett iskolaépület szolgálját és feleségét tartóztatták, mert tulfitotték a kályvát s így támadt a tűz. Az ő bűnik volt az is, hogy a vészkijáratot a tilalom ellenére zárva tartották. Roosevelt elnök Clevelandba küldte magántitkárárt, hogy a gyászolóknak részvétét fejezze ki.

A vizsgáló bizottság megállapította, hogy hatósági rendeletre az iskolaépület lépcsőjét még a múlt hónap 15-én le kellett volna bontani és újjal kicserélni, mert rozoga volt. Ez a lépcső egy órával a tűz kitörése után leszakadt.

Az odavesztett gyermekek közt százötvenkettő a német és az osztrák bevándorlók gyermeke. Azokat a szerencsétlen áldozatokat, akiket a romok és a leszakadt lépcső agyonlapítottak, csak a ruhájukról és a fehérneműjükbe himzett monogrammból lehet agnoszkálni.

Az utolsó jelentés szerint a közel 400 iskolásgyermek közül körülbelül százan menekültek meg, de ezek is majdnem mind súlyosan megsebesültek.

New-Yorkból írják: Az amerikai iskolákban már régóta bevezették a tűz-drillt, amely nagyon jól bevált. Nemrégiben történt New-Yorkban, hogy kigyulladt a 16. iskola. Az igazgató megadta a tüzielt és a növendékek, jóllehet ebbe az iskolába ezernél több gyermek járt, a legnagyobb rendben és szép sorjában kijöttek az utcára, még mielőtt a tűz elharapózott. Mind a nyolcz osztály tanulói a legszebb rendben mentek el a tűz mellett s egyikük sem árult el félelmet. Az Egyesült-Államok valamennyi iskolájában kötelező a tűz-drill s az amerikai tanítók ennek begyakorlását éppen olyan fontosnak tartják, mint mikor megesketik növendékeiket a nemzeti csillagos lobogóra, hogy azt szeretni fogják s abban látják az amerikai dicsőséget.

Az EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eütvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Visszaélések a fogházban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 5.

A budapesti ügyészségi fogházban Kisfaludy fogházgondnok nemrégiben nagy visszaéléseknek jött nyomára. A visszaéléseket fogházőrök követték el, akik a vizsgálati foglyok családjával összejárásztak. Kisfaludy azonnal jelentést tett az ügyészségnek, mire az egyik gyanúsított fogházőrt, Kürthy Bálintot állásától felfüggesztették.

A múlt hónap közepén bizalmas följelentés érkezett a fogházfelügyelőhöz, mely arról értesítette Kisfaludyt, hogy az örök egyike a vizsgálati foglyok és azok családjai között leveleket közvetít és ennek révén azok állandó összeköttetésben vannak egymással.

Kisfaludy fogházfelügyelő azonnal jelentést tett értesüléséről a rendőrségen, mire detektívek állandó megfigyelés alá vették a fogházőröket. A vizsgálat jó ideig eredménytelen volt, míg végre az egyik detektív a napokban észrevette a főpostán, hogy Kürthy Bálint ajánlott levelet ad föl. A levelet azonnal lefoglalta. A levelet felbontották és kitűnt, hogy Pettyán Pál sikkasztással vádolt fogoly adta át Kürthynek, hogy azt a Wesselényi-utcában lakó nővérének, Pettyán Annának adja föl. Pettyán arra kéri nővérét, hogy jöjjön el másnap a fogház Koháry-utcai részére és várjon ott, amíg egy fogházőr levelet ad át neki. Ebben a levélben fogja tudtára adni, hogy hol vannak azok az ékszeres, amelyek az elmúlt nyáron Ritscher Alfréd nevű buk-mékertől elloptak.

Pettyán Anna másnap csakugyan elment a Koháry-utczába, de az őt nem jelentkezett, mire eltávozott.

Ma azután teljes bizonyosság derült az ügyre. Ugyanis Kürthy Bálintot rajtacsípték, hogy bizalmasan tárgyal Pettyán Pállal, mire azonnal Kisfaludy fogházfelügyelőhöz vitték. A felügyelő kihallgatta a börtönőrt, aki megtörve vallotta be bűnét, mire a felügyelő Kürthy állásától azonnal felfüggesztette és ellene, valamint eddig még ismeretlen bűntársai ellen megtette a bűnvádi följelentést.

TÁVIRATOK.

A spanyol királyi pár útja.

Madrid, márczius 5. A király, a királyné és az asturiai herceg ma délelőtt Sevillából ideérkeztek és a pályaudvaron Krisztina anyakirályné, a királyi család tagjai és a kabinet tagjai fogadták őket.

Korcsma-monopólium Romániában.

Bukarest, márczius 5. A kamara 73 szavazattal 3 ellenében elfogadta a falubeli korcsmák monopolizálására vonatkozó, valamint az iszákosság elleni intézkedéseket tartalmazó törvényjavaslatot.

Közgazdasági táviratok.

New-York, márcz. 5. *Terményárak.* Gyapjú. New-Yorkban 11.55, április-ra 11.67, jun-ra 11.60. New-Orleansban 11.38, *Petroleum* stand wilhe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.— *Zsir.* Western Steam 8.—, Rohe testvérek 8.15. *On* 29.50—31.50, *Réz* 12.37.—12.50.

Csikagó, márcz. 5. *Gabonárzsas.* Zárlat. Buza irányzata állandó, májusra 98.54—99.— K. júliusra 93.54—94.37 K., *lengeri szilárd máj-ra* 63.25—62.63.

Csikagó, márcz. 5. *Terményárak.* Zsir májusra 7.50, tegnap 7.45, júliusra 7.75, tegnap 7.70. Szalonna short clear, 6.62 tegnap 6.62. Sertéshus májusra 12.92, tegnap 12.82.

A Deutsche Bank merlege.

Berlin, márczius 5. A berlini Deutsche Bank felügyelő bizottságának ma tartott ülésében előterjesztették az 1907. évi mérleget, amelyet a felügyelő bizottság elfogadott. A felügyelő bizottság a márczius 26-ára egybehivandó közgyűlésnek 12%-os osztalék kiosztását fogja javasolni. Az évi bruttó jövedelem 52.462.746 márka (1906-ban 48.912.318 márka), amihez hozzászámítandó a múlt évről a folyó év javára áthozott 1.115.791 márka nyereségelőirás.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Péntek, márczusi 6. — Róm. kat.: Abigél. — Prot.: Fridolin. — Görög-ország: Február 22. Eugénia. — Zsidó: Veád. 3. — A nap két reggel 6 óra 33 perczkor, nyugozik délután 5 óra 50 perczkor. — A hold két reggel 8 óra 41 perczkor, nyugozik este 10 óra 46 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földmívelésügyi miniszter fogad délután fél 5 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A fővárosi folytatóság közgyűlése délután 4 órakor az Ujvárosban. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor. — A függetlenségi párt intéző bizottságának ülése délután 4 órakor. — A Szabad Egyetem előadása az Egyetem Fg. Sándor-utcai épületében este fél 7 órakor. Előadó: dr. Márki Hugó. — A Joghallgatók Tudományos Egyesületének ülése este 6 órakor a központi Egyetemen. — Schmidthauer orgonahangversenye a Zenepalotában este fél 8 órakor. — Az Eintracht bolondestéje a Vikadoban. — Zsolnay-emlékkönyv az Iparművészeti Múzeumban este 6 órakor. Felolvas dr. Wartha Vince. — Sorozás a Mária Terézia laktanyában. Sor alá kerülnek 201-400 sorszámig. — Bosznay István kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Déry Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán-múzeumban (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Keckeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kiváló-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum rejtésgéptára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Szechenyi-múzeum zárva. — A Közelkedési Múzeum zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Képzőművészeti Múzeum zárva. — A Techn. Iparművészeti Múzeum zárva. — A Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12 és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— **Személyi hír.** Augustza főhercegné és fia László főherceg ma este Budapestről Bécsbe érkeztek és holnap délelőtt hosszabb tartózkodásra San-Remóba utaznak.

— **Az udvarnagy estebédje.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje született Seher-Thoss Margit grófnő ma este félnyolc órakor ebédet adtak, amelyre hivatalosak voltak: Gróf Zselénski Róbert és neje, ögróf Pallavicini Ede és neje, Derussi György román főkonzul és neje, gróf Semsey László és neje, báró Piret Lajos és neje, gróf Wenckheim Dénes és neje, Mikes Arminné grófné, Jankovich-Bésán Endre és neje, Kossuth Ferencz és Günther Antal miniszterek, Oberschall Adolf, a Kuria elnöke, Klobucsar Vilmos honvéd-főparancsnok, Rakovszky István, a képviselőház alelnöke, Bernáth Géza, a Kuria másodelnöke, Bolgár Ferencz, Márfy Albin, Meskó László, Imling Konrád államtitkárok, Gulner Gyula főispán, Csathó Ferencz kir. ítélőtáblai elnök, gróf Szirmay Sándor százados kamarás, Török Aurél, a tudományegyetem rektora, Boda Dezső főkapitány. A család tagjai közül résztvettek az ebéd: Apponyi Adél, Teréz grófnők és gróf Apponyi Henrik.

— **A bolgár fejedelmesszony nászajándéka.** A bolgár minisztertanács elhatározta, hogy Eleonóra hercegnének, Ferdinánd bolgár fejedelem feleségének ötvenezer frankot ajánl föl nászajándék gyanánt. A hercegnő tudatta most a minisztertanácsal, hogy az ajándékot csak úgy fogadja el, ha az egész összeget kizárólag jótékony célokra fordítják. A fejedelmesszónynak ez az elhatározása nagyon kedvező hatást tett Bulgáriában.

— **Eduárd király Párisban.** Eduárd király hat óra harmincz perczkor Párisba érkezett.

— **A képviselőház elnökének ebédje.** Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délután félhárom órakor ebédet adott a Royal-szállóban, amelyre hivatalosak voltak: Adamovich István, Ajtay Aladár, Ártim Mihály, Balogh Mihály, Barsay Andor, Bartal Ferencz, gróf Batthyány Zsigmond, Bella Mátyás, Bene István, Beniczky Elemér, gróf Benyovszky Sándor, Bernáth Zoltán, gróf Bethlen Ádám, Bóhus Károly, Bottlik János, Bresztyenszky Kálmán, Bruckner Vilmos, Botzenhardt János, Babics Gjalski Ljuba, Banjanin János, Brlic Vatroslav, Ciocán János, Csepreghy János, Csontos Andor, Damián Vazul, Dániel Pál, báró Dániel Tibor, gróf Erdődy Gyula, Ertl János, Farkas József, Farkasházy Zsigmond, Filipics Lajos, Fodor Kálmán, Fried Lajos, Gaál Gyula, Gáspár János, Gyarmathy Dezső, Gyuriss Emil, Hainrikffy Pál, Hebrony József, Hoffmann Ottó, Horváth Dezső, Horváth Gyula, Horváth József (nagyvászonyi), Ilics Gedeon, Jungenfeld Károly, dr. Kardos Samu, Kecskeméthy Ferencz, Keller István, Koller Tivadar, Kovács Pál, Kovátsy Albert, Kualesz Godofred, Huszka István, Lányi Mór, Lindner Gusztáv, Lovász Andor, Lizavec Mladen, Lorkovich Iván,

Maler György, gróf Majláth Géza, Markbreit Gyula, Máriássy Mihály, Mihalovich Endre, Muzsa Gyula, Nagy Barna, Nagy György, Oberthi Károly, Oncu Miklós, Petrovicu István, Popp Cs. István, Röck Iván, Saára Gyula, Ságó Manó, Szinnyey-Merse Félix, Szokoly Tamás, Tallián Béla, gróf Teleky Pál, báró Thoroczkay Viktor, Vildfeuer Károly, Vízny Ferencz és Véber János.

— **Kossuth Ferencz a postásokért.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ujjban ismét tanujelét adta a postások iránt való meleg érdeklődésnek. A miniszter ugyanis a József főherceg tüdőbetegek szanatóriumában tizezer koronás alapítványt tett a postaalkalmazottak, illetőleg hozzátartozóik számára. A kereskedelmi miniszter alapítványa nagy örömet keltett a postások körében.

— **Lipót király ujjabb afférja.** A brüsszeli előkelő társaságokban sokáig suttognak Lipót királynak egy ujjabb afférjáról. Az nyílt titok, hogy a király teljesen szakított Vaughan bárónéval és a szerelmet gyűlöleté váltotta fel. Ezzel kapcsolatban mindenféle kommentárokkal kísérik azt a váratlan eseményt, hogy a király Binie szárnysegédét felmentette állásától. Binie volt az, aki a királyt minden utazásán elkísérte, valahányszor Vaughan bárónőt ment hetenkint meglátogatni a délfraanciaországi loirnoi-i kastélyba.

— **Audiencia a kereskedelmi minisztériumban.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter helyett Sztterényi József kereskedelemügyi államtitkár holnap, pénteken délután fél öt órakor tartja meg a rendes heti audienciát. Előjegyezni pénteken délelőtt 10-12 órakor lehet az államtitkári hivatalban.

— **Milán anyjának holttestét exhumálták.** Megirtuk már, hogy Jassyban tegnapelőtt exhumálták Obrenovics, született Catargiu Mária hercegnének, Milán király anyjának holttestét az ottani régi temetőben, miután a temetőt megszüntették és parkká alakították át. A hercegné 1876-ban halt meg Párisban. Holttestét bebalzsamozták és Jassyba szállították, ahol most, 32 év múlva ismét felszínre került koporsója. Aki a koporsó felnyitására látta a holttestet, azt hihette volna, hogy csak nemrég tették koporsóba, oly frissek voltak az arcvonásai. Arról, hogy a holttest még épségben van, sejtelve sem volt senkinek és így a nép csodát lát a fejedelemlé holttestének épségében. A fényes és pompával felavatalozott holttest művésziösen faragott tölgyfakoporsóban fekszik, amelynek fedelén üveglappal fedett nyílás van. A nyíláson keresztül látható a halott selyempárnán nyugvó feje és mellette összekulcsolt kezei. Ez a fakoporsó erős érzéköporsóba volt helyezve. Még a halott ruhái is teljesen épek, ami annak tulajdonítható, hogy a kettős koporsó légmentesen volt elzárva. A papság az exhumálásról azonnal értesítette a halottnak a román udvarnál tartózkodó rokonait, akik intézkedni fognak a meggyilkolt Sándor király nagyanyjának újból való eltemetéséről.

— **A haragos Toselli.** Toselli nagyon haragszik. Ezt megirtuk már és közöltük is, miért lobbant oly éktelen haragra az egykori szász trónörökösnek férje. A nizzai karnevál egyik kocsijában látott célzást a feleségére. Toselli annak rendje-módja szerint felszólította a karnevál-menet rendező bizottságát, hogy ne engedje meg a kocsinak a menetben való részvételét. A rendező-bizottság azonban azt válaszolta, hogy eszükben sem volt Toselliéket kigunyolni és nem távolítják el a kocsit. Így is történt, mert mint egy nizzai távirat jelenti, a kérdéses kocsit résztvevő a tegnapi menetben. A Toselliékre nézve sértő csoportozat a következő: Egy ágyun lovagolva ill egy álarcos ember és trombitát fúj, amelynek hangjával egy hölgyet hívogat magához és a hölgy epvede omlik karjai közé. A háttérben pedig egy másik férfi áll, aki vár a sorjára. Megjegyzendő, hogy Toselli azért lépett fel a rendezőség ellen, mert egy nizzai újság azt írta, hogy a csoportozat Toselliékre vonatkozik. Azt beszélük, hogy Toselli becsületsértési pörrel indít a rendezőség ellen és százezer frank kártérítést követel. Ezen persze sokan nevetnek s Toselli tapasztalhatja, hogy kétszeresen ől a kétszeres nevétségesség. Első ízben csak haragos voltán mulattak; most kártérítési pöre révén válik nevétségessé.

— **Merénylet Haecckel ellen.** Jenában tegnap esti fél tizenegy órakor valaki merényletet kísérelt meg Haecckel Ernő ellen, a mint dolgozószobájában ült Jókora követ hajított valaki a hirneves tudós felé az ablak csörömpölvé zuzódott össze, de Haecckelnek nem esett baja. A tettes nyomtalanul eltűnt. Nehány nap előtt Haecckel fenyegető levelet kapott, amelynek névtelen írója bejelentette, hogy halállal fog lakolni istentagadásáért.

— **A tifusz.** A rettenetes nyavalya még egyre terjedőben van. Tegnap óta hét emberen állapították meg a kiütéses tifuszt. Az új betegek Koronka Dénesné, a Szent Gellért-kórházban ápolónő, Rotenberg Lipót házaló és annak tizenöt éves Berta nevű leánya, a Teleky-tér 22. számú házában, Aranyos Anna cseléd, a Huszár-utca 10. számú házában, Székely György, a budai menedékház felügyelője és annak Árpád nevű fia, Gesák Antalné, a Nagyfuvaros-utca 27. számú házában. A tifusz ügyében ma délután bizalmas értekezletet tartottak a belügyminisztériumban. A polgármester a rendőrség sürgetésére külön inspekcziót szervezett a mentőállomáson. Ennek az őrségnek nem mentők a tagjai, hanem fővárosi orvosok.

Ma délután gróf Andrássy belügyminiszternél tanácskozás volt a kiütéses tifusz ügyében. A tanácskozáson a miniszteren és gróf Hadik államtitkáron kívül résztvettek: A főváros részéről Bárczy István polgármester, Vasziievits János alpolgármester és dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos, az államrendőrség részéről Boda Dezső főkapitány, a belügyminisztérium közegészségügyi osztálya részéről dr. Raisz Gedeon miniszteri tanácsos és dr. Frank Ödön közegészségügyi főfelügyelő.

Dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos beszámolt a fővárosban előfordult kiütéses tifusz esetekre vonatkozó tapasztalatokról és az eddig történt intézkedésekről. A megbetegedések legnagyobb része az alföldi-utcai menhelyen és a köztemető-uti szükségbarakkokban fordult elő. A betegek, kiknek száma jelenleg 64, a székesfővárosi Szt.-Gellért kórházban vannak ápolás alatt. Az eddigi halálozások száma 9. A betegek ugyszólván kivétel nélkül a főváros lakosságának ama rétegéből valók, ahol a zsufoit, egészségtelen lakások és a nyomor következtében a közegészségügyi feltételek különben is a legkedvezőtlenebbek.

A tanácskozáson tárgyalták mindazokat az intézkedéseket, amelyek eddig történtek és amelyek még foganatosítandók. Megfelelő intézkedés fog történni a gyanus megbetegedések és a megállapított kiütéses tifusz esetek rögtöni bejelentése tekintetében. Minden bejelentett beteget a Szent Gellért-kórházba szállítanak és szigoruan fertőtlenítik ezek lakását, valamint mindazon egyéneket, kik a beteggel érintkeztek. A fővárosi szükségbarakkok (szükséglakások) és menhelyek egészségügyi szempontból a legszigorubb orvosi felügyelet alá vétetnek. Intézkedés történt, hogy a betegek beszállításánál olyan kocsik álljanak rendelkezésre, melyek kizárólag erre a célra szolgálnak. Betegek a közforgalom céljaira szolgáló kocsikon nem szállíthatók.

Az értekezlet ezeken kívül is megállapította mindazokat a preventív intézkedéseket, melyek a betegség továbbterjedésének lehető megállítására szükségesek.

— **Elkobzott élcslap.** A hamburgi rendőrség elkobozta a „Simplicissimus" farsangi számát.

— **Fölborult csolnak.** A hamburgi kikötőben ma délelőtt fölborult egy csolnak, amelyben három matróz ült. A hajósok maguk voltak okai a szerencsétlenségnek, mert részegen hancuroztak a csolnakban. Mind a hárman a vízbe fulladtak.

— **Gróf Lynar nem javult meg.** A Harden-pörben oly nagy szerepet játszott Lynar grófot egyáltalában nem változtatta meg az, hogy a katonai törvényszék kimondta rá a legsúlyosabb ítéletet, mely katonát sújthat. Frankfurtból jelentik, hogy egy ottani lap értesülése szerint gróf Lynar ellen ujjabb büntető eljárást indítottak négy ujjabb erkölcs elleni vétség miatt, amelyek csak most jutottak a katonai hatóság tudomására.

— **Égő bánya.** A hamsteadi köszénbányában, (Birmingham közelében) tűz támadt. Harminczkét bányász a tárnában benrekedt.

— Schönebeckné öngyilkossági kísérlete.

Az allensteini tragédiának még egy gyászos epizódja játszódott le. Schönebeckné, amikor Göben százados öngyilkosságáról értesült, egy őrizetlen pillanatban öngyilkossági kísérletet követett el. A halálra szánt asszonyt sikerült ugyan megmenteni, de súlyos betegen szállították az elmegyógyintézet kórházába. Lichtscheinein köznigsbergi orvostanárt is meghívták tanácskozással a tanár egész délután ott időzött a beteg ágyánál. Lichtschein véleménye szerint Schönebeckné állapota válságos.

— Árad a Szamos. Előrelátható volt, hogy a tartós esőzés folytán a folyók veszedelmes módon meg fognak áradni. Ez be is következett. Az első áradásról szóló hír ma érkezett Szatmárnémetiből. E tudósítás szerint a Szamos hirtelen megáradt. Tegnap este 8 óraker a víz magassága 4 méter 74, éjjel 11 óraker 4 méter 81 és ma virradó reggelre 5 méter 25 czm. magasságra áradt. Abban bizakodnak, hogy az erdélyi havasokról az olvadt hó már lefolyt. Ezért imminens veszély ezuttal még nincs. Az árterületeken lakó lakosság azonban nagy kárt szenved, sőt életveszélyben forog. A vészbizottság intézkedésére a szatmári tüzoltók kivonulnak az árterekre, ahol csónakokkal mentik a lakosságot. A kakszentmártoni és a darai védőtölteseket állandóan lovas- és gyalogőrök őrzik. Az áradás folyton tart. Dr. Vajay Károly polgármester ma délelőtt sürgősen összehívta az árvízvédelmi bizottságot, mivel az áradás a Szamoson még egyre tart. A külteki lakosokat lakásaikból kilakoltatták. A vészbizottság közérő kirendelését és a szükséges intézkedéseket minden irányban megtette. Az áradás dacára a lakosság nyugodt. A nagy esőzések következtében a Szamos folyó egész mentén nagy áradások vannak. E hó 3-án nagy vihar volt a környéken és ez nemcsak nagyban elősegítette az ár fejlődését, hanem igen nagy károkat is okozott. Gáncs községben leégett néhány ház a villámcsapás következtében. Az ár a vasúti töltéseket Ds—Zilah—Beszterce felé is alámosta és félt, hogy ha az néhány napig tart, a közlekedés akadályt fog szenvedni. Álör községben az ár már néhány házat is magával ragadott. Az országuton nem egy helyen nem lehet közlekedni az ár miatt. A hatóság minden óvintézkedést megtett. Az ár most már a folytonos esőzések következtében mindinkább növekszik és veszélyezteteli a forgalom biztonságát. A hirtelen beállott enyhe időjárás és a hó esőzések következtében a marosmenti hegységen rohamosan olvad a hó és több községet árvíz fenyeget. A Maros folyó nagy jégtáblái Palotailva és Ratosnya községek között kiszorították a Maros vizét a mederből és az ár előntötte kilométernyi hosszúságban az országutat. A közlekedés teljesen lehetetlenné vált. Az uszó jégtáblák egy fuvarost lovasból és szekeresből együtt elsodortak. Sok helyen a táviró- és telefon-oszlopok is felborultak, minek következtében a táviró- és telefon-forgalom megszakadt. A hatóság nagyobb veszély elhárítása végett széleskörű intézkedéseket tett.

— Friedberg bankár ügye. A szökevény Friedberg Zsigmond bankár ügye ma meglepő fordulatot vett. Bohn igazgató ugyanis, aki Friedberggel egy időben menekült az elfogatás elől, ma visszatért kedvesével, Emmerich Mártával együtt Berlinbe és önként jelentkezett az ügyészségen. Bohn igazgatót letartóztatták. Bohn igazgató, a sikkasztó Friedberg bankár büntőrsége ma a rendőrségen azt vallotta, hogy kedvesével annak idején Berlinből egyenesen Londonba utazott. Mikor pénze elfogyott, rábeszélte barátját, hogy térjenek vissza Berlinbe s a leány nem ellenkezett, mert elhitte, hogy neki nem lehet bántódása. Vasárnap érkeztek meg. Bohn azt hiszi, hogy Friedberg még Londonban rejtőzködik. Az angol fővárosban csak nagyritkán találkozott vele. Mikor Bohn a rendőrségen önként jelentkezett, már teljesen pénz nélkül állott, az utiköltséget úgy szerezte meg, hogy barátjának megmaradt néhány ékszerét elzálogosította.

— Meggyilkolt család. Cherson közelében Zubov nevű földbirtokost feleségével és öt gyermekével együtt meggyilkolták. A rémes mézszárlást betörők követték el, akik kirabolva a földbirtokos házat, elmenekültek.

— Nem vagy méltó rá, hogy katona légy!

Bukarestben, az egyik ottani kaszárnyában hatvan katonát fokoztak le és taszítottak ki szokásos szertartások közt a hadsereg kötelékéből. Ennek a hatvan katonának az volt a bűne, hogy tavaly, a nagy parasztlázadás idején, egyik sem akart tüzelni a felbujtatott népre. Vétküik annál súlyosabban esett latba, mert beavatkozás nélkül nézték, amint egyik hadnagyukat a parasztok megölték. Emiatt a katonaság köréből való kirekesztésre és életfogytig tartó kényszermunkára ítélték őket. Ma délelőtt kilenc óraker megjelent a kaszárnya udvarán a Bukarestben állomásozó összes csapattesteknek egy-egy különítménye és Petreszku százados parancsnoksága alatt hatalmas kört alakított. A kör közepén felállították az elítélteket, akikre gyalogos zsandárkatonák vigyáztak s itt voltak azok a tisztek és altisztek is, akik az ítélet és a szomorú szertartás végrehajtásával meg voltak bízva. Tíz óraker megérkezett Georjina tábornok térparancsnok, Sucu kapitány adjutánsal és Csireseanu őrnagy, királyi biztossal. Dukuleszku, a haditörvényszék jegyzője fölolvasta az ítéletet, miközben a legénység a fegyverével tisztelgett. Petreszku százados kijelentette ezután az egész legénység hallatára, hogy az elítéltek nem méltók többé arra, hogy tagjai legyenek a hadseregnek és elrendelte, hogy nyomban hajtsák végre lefokozásukat. Most két őrmester és két káplár az elítéltekhez lépett s letépte ruhájukról a zsinórt; az összes különítmények kürtősei kürtözéssel kísérték a megtrágyó szertartást. Az altisztek után a közkatonák jöttek. Letépték az elítéltek ruhájáról a vállszalagot és a többi jelvényt s mindenik ezt mondta annak, akit megtéptek: — Nem vagy méltó hozzá, hogy katona lehess.

Az elítéltek nagyrésze zokogott, míg a kegyetlenül megalázó szertartás tartott. Mikor minden elítéltelel végeztek már, a szomorú csoportot elvezették az udvaron fölállított csapatok előtt, azután nagy kísérettel elvitték a katonai börtönbe. A polgári hatóság átvette a legényeket a katonai hatóságtól s az igazságügyminiszter fogja megmondani, hová vigyék őket. Romániában többnyire sóbányákba viszik a kényszermunkára ítélt embereket, akik rendszerint hamarosan elpusztulnak.

— A goppensteini porlavina. Arról a rettenetes katasztrófáról, amelyet, mint közöltük, Goppensteinben egy porlavina idézett elő, újabb ezek a tudósítások érkeznek Zürichből: A szállóban éppen asztalhoz akartak ülni. A billiárdteremben még billiárdasztalok néhányan. Egy pillanattal később a billiárdasztal már a Lonza-patakban hevert. Tompa zugás volt hallható és azután a szálló lakóit egy heves szélroham szétdobálta. Jajgatás és sikoltozás töltöttek be a szerencsétlenség színhelyét. Néhányan azonnal megfuladtak, mások fájdalmasan jajgattak és hörögtek kinyújtva. Így a szerencsétlen Guilloit így kiáltott: — Segítsenek, mert megfuladok!

A súlyosan megsérült Silva mérnök, akinek azóta egyik lábát amputálni kellett, másnap Turinba akart már utazni, ahol eljegyzésének kellett volna megtörténnie. Az amerikai Mervarthnak is a jövő héten lett volna az esküvője. Menyasszonya vasárnap jött el őt meglátogatni, de már csak holttestét láthatta. Mervarth világlátott ember volt, aki Transvaal és Szibériát is bejárta. Érdekes, hogy az asztalnál ülők közül azok, akik háttal ültek a lavina irányának, sértetlenek maradtak, míg azok, akik szemben ültek, valamennyien meghaltak. Ebből arra következtetnek, hogy ezek halálát az erős légnyomás folytán bekövetkezett fuladás idézte elő. A szálló szakácsa és szakácsnője a veszély pillanatában lefeküdtek a földre és így mentették meg életüket. A halottak közül Prosi, Guillet, Hammerli és dr. Bossus-t hazaszállítják, míg a többieket ma délelőtt temették el Gampelenben.

— Leugrott a toronyról. Münchenben a Pétertemplom tornyának karzatáról ma délben a városi nagyvágóhid egyik alkalmazottja leugrott az utca közepére. Nagy volt a rémület a sétáló közönség között, mert azon a környéken szokott lenni a déli korzó. A szerencsétlen ember az ötven méter magasságból leugorva, minden tagját eltörte és holtan terült el. Az öngyilkosságot azért követte el, mert néhány nap előtt a müncheni törvényszék erkölcsellenes vétség miatt két havi fogházra ítélt.

— Leégett színház. Meiningenben az udvari színházban ma délután három óraker tűz támadt, amelyet még a jelen időpontig sem sikerült eloltani. Az egész épület lángokban áll és teljesen elvesztettek tekintik. A jelenleg Cap Martinban tartózkodó herceget táviratilag értesítették a tüzesetről. Éjjel jelentik: Az udvari színház teljesen leégett. Csak a csupasz falak állanak még. Fél két óraker volt a színházban a próbának vége, míg fél három óraker az épület már lángokban állt. Azt gyanítják, hogy a tűz a pinczében keletkezett, hol a fűtőkészülék van. A kellekeket és a ruhatár nagyrészét megmentették. Az értékes könyvtár legnagyobb része elégett. Öt óraker a tűz még nem volt lokalizálva. Szerencsétlenségről eddig még nem érkezett jelentés.

— Egy szerb katonatiszt a budapesti rendőrségen. Érdekes alak került ma délelőtt a budapesti rendőrség fogházába, Antonovics Voiszláv negyvenhét esztendő, volt szerb katonatiszt személyében. Szélhámosság miatt jutott rendőrkézre. Antonovics ugyanis tegnap beállított Kardassevits Teofil orosz püspök lakására, amely a Pálffy-tér 1. száma alatt van és ájtatos arczczal mondta el, hogy vallásos czélra könyörömadományokat gyűjt. Kardassevits nem bocsátotta el üres kézzel s annál nagyobb lett a megdöbbenése, amikor távozása után észrevette, hogy antik ezüstkanalait eltűntek. Följelentést tett a rendőrségen, amely kiderítette, hogy a szélhámos Antonovics Voiszláv rovott multu asztalos, aki már egész sereg hasonló gázságot követett el. A detektívek bekisérték ma a főkapitányságra, ahol Keresztessy Gyula rendőrfogalmazó hallgatta ki. Antonovics elmondta vallomását, hogy részt vett a belgrádi királygyilkosságban, később azonban megundorodott a vérengzés tetteseitől, s ettől kezdve üldözték. Péter király a rangjától is megfosztotta. Apró budapesti csalásait bevallotta. Letartóztatták.

— Aranybánya az erdőben. A debreczeni rendőrséghez a napokban hivatalos átirat érkezett a szilágyosmlyói főszolgabiróságtól, amelyben nyomozás levezetését kérik egy körmönfont csalási kísérlet ügyében. Az akta szerint Nagy Gyula főszolgabiróhoz beállított egy Páskuj Antal nevű nagybányai haszonbérlet és felmutatott egy nagyocska kötörmelék, amelyben aranyréteg van. A követ állítólag a főszolgabiró erdejében találta, amely szilágyosmlyó határában terül el. A főszolgabiró a követ felküldte a fővárosi fémtanintézetbe, amely tanusította, hogy a bilméskő aranyat tartalmaz. A főszolgabiró igen megörült a leletnek és késznek nyilatkozott, hogy az erdő jó áron eladja. Néhány nap múlva sürgöny-ajánlatot kapott Kmety nevével. Abban a hiszemben, hogy az ajánlatot Kmety Károly országgyűlési képviselő tette, felelt az ajánlattevőnek s ekkor kitűnt, hogy a főszolgabirót felíltette egy haragosa, aki Páskuj utján boszantani akarta Nagy Gyulát. Páskuj ellen ez ügyből kifolyólag idegen névhasználat és más kihágások miatt megindították az eljárást.

— Házasságok. Tarián Hugó, a Gresham titkára e hó 8-án, vasárnap déli féltizenkettőkor vezető oltárhoz a dohány-utcai izr. templomban Perlesz Ellyt.

F. Kiss Lajos, a Magyar Vendéglős- és Kávésipar szerkesztője e hó 15-én, vasárnap délelőtt tíz óraker tartja esküvőjét Polhák Linuskával, a dohány-utcai izr. templomban.

Leitersdorfer Rezső Kormos Irénkével folyó hó 8-án déli 12 óraker tartja esküvőjét a dohány-utcai templomban.

— Kóza hír egy merényletről. Brüsszelben tegnap az a hír volt elterjedve, hogy Lapinte belga határállomáson merényletet követtek el az özvegy czárné ellen. Ez a hír onnan támadt, hogy Lapintében letartóztattak csavargás miatt két lengyel péksegédet, akiket a határon át tolonczoltak. Az özvegy czárné szerdán este minden baj nélkül utazott át a határállomáson.

— Rablók a vonaton. Buenos-Ayresből táviratozzák, hogy a déli vasut vonalán ma egy rablóbanda fölgrált egy robogó személyvonat postakocsijába, a postahivatalnokot és a postaszolgát leszurták, a pénzeszsákokat kifosztogatták s mikor a vonat lassította járását, a rablók legráltak és nyomtalanul eltűntek.

— A vakbélgyulladás gyógyítása. Dr. Archibald newyorki orvos állítólag biztos módszert talált fel a vakbélgyulladás gyógyítására, még pedig a Röntgen-sugarak segítségével.

— **Vasuti értekezlet Rómában.** A közvetlen közlekedés való vasuti forgalom tárgyában létesített nemzetközi értekezletet ma délelőtt nyitották meg. Alzona, az olasz államvasutak vezérigazgató-helyettese a vezérigazgatóság üdvözlését tolmácsolta az egybegyűlteknek. Ezután Cadaelli szakosztályi titkár átvette az elnöklést és az olasz vasutak nevében üdvözölte a megjelenteket. A tanácskozás tárgyát elsősorban a nemzetközi és luxus-vasutak anyagának megjavítása képezte. Ezután az egyes szakosztályok kezdték meg munkálataikat. Délután külön vonat vitte a résztvevőket Tivoliba, a vizesések megtekintésére.

— **A nyomor világából.** A nyomornak és inségnek szörnyű képét tárja elének egy Nagykánizsáról érkezett tudósítás. A Nagykánizsával szomszédos Somogyzentmiklós csendőrségének udomására jutott, hogy a falu végén állati hulladékot rendszeresen fosztogatják. A csendőrök lesbe álltak az állatok temetőjében és háborzongató látványnak voltak tanúi. Este tíz óra körül zuhogó esőben két sovány ember vánszorgott az alig pár órája elföldelt állati hullákhöz, rövid idő alatt kiásták a frissen hantolt holttesteket, zsákba tették és elindultak az országot felé. A tolvajok utja egy földalatti oduba vezetett, ahol egész sereg nyomorék asszony, csenevész gyermek feküdt a nyirkos földön és az ablak nélküli, földalatti lakás egyik szegletében garmadában állott a sok állati csont. A szerencsétlen emberek bevallották, hogy rendszeresen fosztogatják az állatok temetőjét. Abból élnek. Megeszik az állatok húsát, a csontokat pedig egy házalónak adják el. A csendőrség kilakoltatta a hullaevőket és lopás miatt eljárást indított ellenük.

— **Büntetés a katonai atrocitásért.** Ritkán kerül nyilvánosságra az, hogy katonák szigorúan megbüntetik azokat, akik a rájuk bízott emberanyaggal embertelenül bánnak. Most Debrecenből arról érkezik hír, hogy ilyen emberi alakot öltött bestiát utolérte a nemezisz. Schwartz Márton nevű szakaszvezető a 19-ik hadosztály tüzérezred 4-ik ütegében szolgált, s évek óta valóságos réme volt az ujonczoknak. Ütötte-verte őket. A kegyetlen bánásmódja miatt két legény meg is szökött a múlt hónapban. Az agyonkínzott legényeket elfogták s vallomásaikból kiderült, hogy Schwartz Márton türethetetlen bánásmódja miatt szöktek meg. Ditrich Rudolf ezredparancsnok erre megindította a vizsgálatot, amelynek során beigazolódott a tízerek állítása. A brutális altisztet kegyetlen bánásmódja miatt a hadbírósa megfosztotta rangjától és három havi brigadárismomra ítélte. Az ítéletet tegnap hirdették ki s tegnap történt meg az altiszt lefokozása is.

— **Öngyilkos gyógyszerész.** Komjáti József huszonegy éves gyógyszerész, fűsi lakos, éjjel a Széchényi-téren mellbelötte magát, meghalt.

— **Leégett gyár.** Bécsben Hermann Gyula és József-féle nagy butorgyárban tegnap éjjel nagy tűz támadt, amely ma délig tartott és a nagy gyárat néhány melléképület kivételével teljesen elhamvasztotta. A hatalmas vasgerendák a hőstől izzó állapotba jutottak, meggyörbültek s az épület egyik szárnyán mind a három emelet nyomban beomlott. Az irodákból a több százezer koronát kitevő készpénzt és az üzleti könyveket még előzőleg meg lehetett menteni. A gyárral határos nagy fatelep csak nagy nehezen volt megmenhető. A kár felületes becslés szerint is legalább félmilliót tesz ki. A gyár az üzemet több hétre kénytelen lesz beszüntetni. Az oltási munkálatoknál nyolcz személy, többnyire tüztől, könnyebb sérüléseket szenvedtek. Az utóbbi években ez volt a legnagyobb és legpusztítóbb tűz Bécs városában.

— **Földrengés.** Ma hajnalban nagy távolságból jövő, közepes erejű földrengést jeleztek a Budapesti Egyetemi Földrengési Observatórium műszerei. Kezdet 3 óra 31 perczkor, vége 5 óra 30 perczkor. A Wiechert-inga legnagyobb kilengése észak-déli irányban történt. Bécsből jelentik: A cs. kir. meteorológiai és geodinémikai intézet szeizmografikus készülékei ma reggel erős földrengést jeleztek mintegy 13 kilométernyi távolságból. A földrengés kezdete 3 óra 30 percz 52 másodperczkor; az inga legnagyobb kilengése 4 óra 22 perczkor, vége reggel 5 óra felé. — Boroszlóbról táviratozzák: A földrengést vizsgáló intézet ma reggel 3 óra 13 percz 49 másodperczkor mintegy 10.500 kilométer távolságból erős földrengést jelezte. Az inga legnagyobb kilengése 1.7 mm. volt. A földkéreg mozgása reggel 5 óra 30 perczkor ért véget.

— **Öngyilkos gyáros.** A csehországi Aschban ma öngyilkos lett Hoeger Ferencz, a híres csipkegyár tulajdonosa. Hoeger, aki többszörös milliomos, fobelötte magát. Öngyilkosságának okát nem is sejtik. Itt említjük meg, hogy Budweisban már közel a vasútállomáshoz egy Thoman Kamil nevű 44 éves háztulajdonos a robogó vonatról kiugrott és a kerékek agyongázolták. Az utasok szerint Thoman öngyilkossági szándékkal ugrott ki a vasuti kupéból.

— **Romok alá temetett család.** Hajdusámson határában a Czikely-féle tanyán borzalmas szerencsétlenség történt. Bedőlt egy ház, amely egy egész családot temetett maga alá. A szerencsétlenségnek egy dohánytermelő család esett áldozatul. A Czikely-féle tanya Gödény Ferencz tulajdonát képezi. E házban lakott Mile János feleségével és öt gyermekével. Ez a ház a folytonos esőzések következtében alapjaiban megrendült. A ház falai tegnap iszonyu robajjal összeomlottak és a bennlevőket maga alá temették. A borzalmas szerencsétlenséget csak megtörténte után néhány órával vették észre a szomszédok és hozzáláttak a mentéshez. Az összeomlott falak alól Mile János feleségét és egyik hat éves gyermekét halva húzták ki, míg Mile János és négy gyermekét összezuzott állapotban, több sebtől vérezve emelték ki. A megsérülteket azonnal ápolás alá vették, a szerencsétlenség két halottját pedig beszállították a debreczeni közpórházba, ahol felboncolják őket. A csendőrség megindította a vizsgálatot annak kipuhatólására, hogy terhel-e a szerencsétlenségért valakit felelősség.

— **Végzetes összeszólalkozás.** Fiumében a múlt éjjel két munkásember összeszólalkozott, az összeszólalkozásból verekedés támadt és az egyik életével fizette meg az összejárást. Dobrenics István 24 éves horvát munkás, aki a fiumei Danubius hajógyárban alkalmazott, összeszólalkozott Kosez Ferencz gyári felügyelővel. Kosez látva, hogy ellene fele meg akarja támadni, előrántotta revolverét és Dobrenicsre lőtt, aki szíven találva, holtan rogyott össze. A gyilkost elfogták.

— **Öngyilkosság, vagy szerencsétlenség?** A fővárosból elindult 262. számú tehervonat ma reggel hat óra ötven perczkor az újpesti István-telep táján elgázolt egy körülbelül negyvenöt éves, szegényesen öltözött asszonyt. Elvágta balkarját, mind a két lábát s egész testét borzalmasan összetörte. A szerencsétlen nyomban meghalt. A vonatszeményzet határozottan állítja, hogy a nő öngyilkos szándékkal a vonat elé vetette magát. A vizsgálat még nem tudta kétségtelenül megállapítani, hogy szerencsétlenség, vagy öngyilkosság történt-e. A holttestet a rákospalotai halottasházba vitték.

— **Halálozások.** Fekete Károly orvostanhallgató, hosszas szenvedés után Máriapócon elhunyt. Szokolay Emilné, szül. Kénessy Otília ötvenkét éves korában meghalt Sátoraljaihelyen.

— **Vérbosszu.** A Bethlen-utca 29. számú épületben lévő háznál ma reggel Szikszai András napszámos összeverekedett az épületnél alkalmazott éjjeli őrrel, aki úgy ütötte szájon, hogy megtántorodott. Szikszai bosszút forralt. Dél felé az épület egy elhagyatott részén egy embert látott, a kiben az éjjeli őrt vélte fölismerni. Erre odalopózott hozzá és csákányával hátulról fejbe ütötte. A megütött ember halálos sebbel roskadt össze. Szikszai csak akkor látta, hogy nem az éjjeli őrt bántotta, hanem Fejős Gábort, egyik munkástársát, aki semmit sem vett neki. A sebesült embert a mentők a Rókus-kórházba vitték. Szikszait a rendőr bekísérte.

— **Elvesztett igazolvány.** Csikos Ignác vésnök elvesztette az utcán munkaigazolványát, kéri a megtalálót, hogy azt Erdélyi-utca 7. sz., ajtó 9. alá nevére megküldeni sziveskedjék.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Álmatlanságban szenved az emberek egy nagy része, ideges kimerültség, vagy túlfeszített munka következtében. Dr. Hönnig Izsó elektrotherapiai intézetében (Károly-körút 24.) teljesen fájdalommentes és a lehető legkényelmesebb (mert levetkőzni sem kell hozzá) gyógyeljárás (elektromágneses áram, Franklin fejdóche, magas feszültségű áram stb.) vezet sokszor már néhány nap alatt sikerre, még oly esetknél is, melyek évekig dacoltak mindennemű orvosi kezeléssel.

x Mechlovits és Fái uri szabó-czéget, mely a rendeléseket pontosan intézi el, ajánljuk olvasóinknak

VÉRSZEGENYSÉG

ellen gyorsan ható szer a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségéből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen vérszegénység eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá hogy ezen alkatrészek a sajátos

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelmesen megnézni.

SCOTT-féle ELJÁRÁS

által izletes könnyen emészthető Emulsióval dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tapereje felülmulhatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

A csernovai pör.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 5.

Ma volt a negyedik napja, hogy a csernovai vérfürdő bílnperét tárgyalta arózahegyi királyi törvényszék. Chudovszky Géza elnök délelőtt kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást. Elsőnek Chladek József rózahegyi segédkántort idéri a tanúk padjára.

A tanu előadja, hogy az emlékezetes nap reggelén megjelent nála a segédlelkész és azt mondta, hogy okvetlen át kell menni Csernovára. Ha kell, a templomszentelésnél ő is fog orgonázni. Mikor kocsin megérkeztek, kőzapor zudult feléjük. A csendőrök hosszasan intették békességre a népet, de hasztalan. Majd így folytatta a tanu:

— Láttam, hogy Fulla Györgyné, Hlinka Anna izgatta a népet.

Klimkó József tanu ijedten hebegi, hogy látott röplüni néhány kődarabot, ugyanezt vallja Janovcsik Antal is.

Druppa Ludmilla Hlinka Anna ellen vall, abban az értelemben, hogy Fulláné lázította a tömeget. Heves hangon beszél az asszonyról és egy izben félbeszakítja vallomását az elnök:

— Mivel a tanu a vádlottat megsértette, száz korona pénzbírságra ítélem.

Drahurád András is látta a közáport.

Az elnök: Tudja, hogy kik dobálták? Vagy fel tudja ismerni a tetteseket a vádlottak között?

A tanu: Nem ismerem jól a csernovaiakat.

Grósz Mária hallotta, mikor a nép között azt mondogatták:

— A faluba nem szabad mást beereszteni, mint csak csernovaiakat.

Grósz Aranka vallomása megerősíti ezt. Azonkívül elmondja, hogy Jávoroka János elsőrendű vádlott pisztolyt mutogatott és így szólt:

— Ha a csendőrök lőnek, én is lővök...

Schwartz Sándor tíz-tizenöt flugverkőczöt látott dobálni. Két kődarab őt is eltalálta. Hogy felnőttek is hajgáltak, azt nem látta.

Meskó Bertalan szerint a csendőrmester csendre intette a népet. Ő is látta, hogy a szolgabíró hajduja ostorral ütlegelte a kősi körül tolongókat. Mikor a szolgabíró és a papok megérkeztek, a csendőrök hátulról előre rohantak, majd megfordultak és löttek célzott lövésekkel.

Budaváry Péter és a felesége, meg Szabuchia Mária jelentéktelen vallomást tettek.

Következet Schwarz Sándor, a csernovai templom építőjének kihallgatása. Schwarz azt vallja, hogy a nép kiabálta, hogy nem engedi Hlinka nélkül a templomot felszentelni és mindenkit szitkokkal halmoztak el. A csendőrmester figyelmeztette a lázongókat, hogy ne kényszerítsék őket fegyverhasználatra. A papok kocsját kövekkel dobálták meg. Azután hallotta a puska lövést. Schwarzot szintén meghiteltették.

Stol Ferenczné mézeskalácsos, tanu, az elnök részéről hozzá intézett kérdésre kijelenti, hogy Cser-

nova községe előtt közvetlenül egy ember megállította és visszafordította kocsiját és az árokba döntötte, mire ő visszafordult. Stólnét szintén megeskettetik.

Chila József liskófalvi lakos megerősíti Stólné vallomását.

Azután a zendülés alkalmával a Csernován szolgálatban volt csendőrök tanuvalomása következett. Ezt megelőzőleg az elnök felolvastatja a pozsonyi csendőrkerületi parancsnokságnak az illető csendőrök ellen indított vizsgálat után hozott ítéletét.

Ladicky János járásörmester október 26-án kapott utasítást, hogy győződjék meg a templomban történt fosztogatásról és nyomozza ki a tetteseket. 27-én reggel hetedmagával indult a templomhoz. E közben kapott jelentést, hogy a felizgatott nép a csendőröket megtámadta és nagy a veszedelem. Nyomban elindult és a Schwarz-féle malomnál nagyobb népcsoportot látott. Felhívta őket, hogy oszoljanak szét, mire a nép legnagyobb része a községbe vonult, miközben az iskola előtt nagy néptömeg verődött össze. Harsány hangon figyelmeztette a népet, hogy ne merészelje senki a lovak zablóját fogni vagy a bennülőket megtámadni, mert a csendőrök kénytelenek lesznek fegyverüket használni. A tömeg bólintott fejével és az első sorban állók meg is ígérték. Mikor a szolgabíró és a püspök kocsija közeledett, egyszerre nagy láma támadt, miközben a szavak tisztán voltak hallhatók: Üssük le azt a zsidó! Egyszerre a kiáltásokkal középbe hullott. Ekkor utasítást adott, hogy azokra löjjenek, akik köveket hánynak. Közben két lövés süvöltése volt hallható. Ekkor bekerült a tömeg egy közön és bekerítette a csendőröket. A kövek egyre röppültek. Hirtelen előkerült egy csoport és megragadtak egy csendőrt, ki azokat félrelékte. Amíg ez történt, két kődarab érte a csendőrt a lábán. Egy másik csendőr jelentette, hogy a tömegben néhányan fegyverét megfogták. Veszélyt látott és lött. Ladicky János csendőr járásörmester vallomása további folyamán kijelentette, hogy itt is Hlinka Anna vitte a főszerpet, folyton kiabálva: Nem engedjük a templomot beszentelni! Egy Uhrina nevű asszony biztatta a tömeget: Ne féljétek, csak vaktöltéssel lönek és éppen egy követ emelt fel a földről, hogy azt a csendőr felé dobja, miközben a golyó találta és öszszerozott. A nép ezt látva, ijedten szétfutott.

Az ügyész ezután azt kérdezi tanutól, hogy szorongatva volt-e a csendőrség a néptől.

Sámuel János őrsvezető vallomásában kijelenti, hogy ha a csendőrök csak ha a legkevesebbet késtek volna a fegyverhasználatnál, úgy valamennyiüket agyonverték volna. Tanut meghitteltetik.

Klimó András csendőr vallomásában elmondja, hogy a tömeget izgatták és avval áltatták, hogy a csendőröknek nem szabad löniek, csak ha a tiszt parancsolja.

A tárgyalást ezután elnapolták.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Vendégszereplés.** Váradi Aranka, a Nemzeti Színház művésznője és Váradi Ilike, az Országos Színiakadémia végző növendéke vendégszerepeltek e héten Pécsen Kövesy Albert színtársulatánál. Első estén a Nagymama két leányszerepében, második estén a Beaumarchain „Sevillai Borbély”-ában s Meilhac és Halévy „Nevelő” című vígjátékában léptek föl a közönség osztatlan tetszése mellett. Váradi Aranka finom művészetével, minden ízében kidolgozott perfekt alakításával, Váradi Ilike meglepő színpadi routinejával s a Beaumarchain-féle vígjáték 3-ik felvonásában előadott dalaival érdemelt ki lelkes tapsokat. E fiatal leány máris művészi koloratúrája, finom, tiszta staccatói s trillája meglepők s a legszebb jövőre nyitnak kilátást. A vendégszereplés az egész, intelligens közönség körében őszinte, lelkes tetszéssel találkozott.

(*) **Ilyusági előadás az Operaházban.** Az Operaház holnap, pénteken a székesfőváros középiskolai tanuló-ilyusága részére rendez ismét előadást, mely alkalommal Weber „A büvös vadász” című dalműve kerül színpadra.

(*) **„Az ördög” Bolognában.** Zaccani olaszországi körútján mindenütt bemutatja Molnár Ferencz kitűnő vígjátékát. A nagy művész legutóbb Bolognában remekelt „Az ördög” című szerepében, s az ottani lapok nagy elismeréssel írnak erről az új alakításáról, valamint a darabról. Németországban körülbelül száz színház készül az ördög előadására. Holnapután, szombaton, a Vigszínházban a Tatárjárás, Bakonyi Károly és Kálmán Imre szenzációs operetteje kerül ismétlésre.

(*) **Az „Ártatlanok” főpróbája.** A Nemzeti Színházban holnap, pénteken délelőtt fél 11 órakor tartják meg dr. Fényes Samu „Ártatlanok” című új társadalmi színművének, a jelmezés főpróbáját a sajtó meghívott képviselői előtt. A bemutatás előadás, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik, — szombaton lesz.

(*) **Shakespeare-matiné.** E hó 8-ikán, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor tartja a Kisfaludy-társaság Shakespeare-bizottsága utolsó matinéját ebben az évadban.

(*) **Amerikaiak üdvözlötte Blaha Lujzának.** Most érkezett meg Clevelandból az a levél, amelyben az amerikai magyarok üdvözlöik a The New Home utján színpadi pályájának ötvenedik évfordulóján Blaha Lujzát. A megható levél érdekes világot vet az amerikai magyarok érzelmeire és ezért, mint kortörténeti adat is érdekes. Aláírták a New-Home szerkesztője és kiadója, továbbá kétszáz clevelandi magyar.

(*) **Svärdström Valborg a Vasuti Klubban.** Svärdström Valborg, a hirnemes svéd csalógnya a Magyar Vasuti és Hajózási Klub meghívására e hó 10-én (kedden) este kilencz órakor önálló dalestélyt tart a klub dísztermében, melyen csak a klubtagok és családtagjaik, valamint meghívott vendégek jelenhetnek meg. A zongorakiséretet Tarnay Alajos zongoraművész játssza. A hangversenyt vacsora és táncz követi.

(*) **Első női konferenciá.** A Kedélyes Színházban a konferenciá nehéz tisztjét Szász-Ulmann Gizella látja el, aki ugy szép énekével, mint kedves-ségével minden este sok tapsot arat. Szász Gizella az első női konferenciá.

(*) **Molnár Ferencz a Lipótvárosi Kaszinóban.** Molnár Ferencz, a kiváló író ma este szabad előadást tartott a Lipótvárosi Kaszinóban. Először újságírói élményeiből mesélt el egypár jóízű történetet, majd elbeszélte „Az ördög” olaszországi premiériének eseményeit oly közvetlenül, oly fordulatosan és elmésen, hogy zajos tapsokra ragadta nagyszámú hallgatóit. Az előadás után, melyet pompás humoru pesti elbeszéléseivel fejezett be, száz teritékű lakoma volt. A lakoma során dr. Ballai Lajos min. tanácsos, a kaszinó elnöke lelkes szavakban ünnepelte a felolvasót, nemcsak mint költőt, hanem mint olyant is, aki a magyar drámát külföldön is diadalra juttatja.

(*) **Vidéki színészet.** A soproni színház társulata ebben az évben már az egész színi-évszaktól Sopronban és csak husvétkor megy nyári állomásaira. A színház most készül Ditrői József, Ditrői Mór fiának egy újabb darabjára, melynek címe: „Pillvax kávéház”. A darabot márczius 15-én mutatják be.

Mulatságok.

** **A Magyar Gazdasszonyok Egylete sétatangversenye.** Ritkaságszámba megy az az érdeklődés, melyet a főváros előkelő társadalma a nagyszabású sétatangverseny iránt tanusit, melyet az egylet özv. Batthyány Gézáne grófné és Damianich Jánosné védősége, valamint Gruz Albertné alelnök Klauzál Gáborné és Zemplény Gyuláné, a sétatangverseny tervezőjének fáradszatos közreműködése mellett márczius 8-án, vasárnap délután 5 órakor rendez a fővárosi Vigadó termeiben az egylet czinkotal árvaháza javára. Kétszázhuszan vannak eddig uri asszonyok és leányok, akik a hangverseny sikere körül fáradoznak. Most érkekezet volt a hangverseny érdekében özv. Batthyány Gézáne grófné egyleti védnök Teréz-köruti palotájában. A hölgyek megállapodtak abban, hogy fél 5-kor gyülekeznek a Vigadó kistermében, ahol jelvényeiket átveszik és egyszerre lesz a bevonulás a nagyterembe. A zenét a hangversenyen az 52. gyalogezred zenekara szolgáltatja, Scharf Károly karnagy személyes vezetése mellett. A sétatangverseny teázással lesz egybekötve. Belépő-díj 2 korona. Akik tévedésből nem kaptak meghívót, forduljanak Mayer György egyleti titkárhoz (VIII., Pál-utca 8.). A házasszonyok jegyeiket Strelisky Sándornéval válthatják ki mindennap 3-5-ig (VII., Erzsébet-körút 30.).

** **Kabaret-est a Newyork-kávéházban.** A maga nemében páratlan érdekességi és eredeti kabaret-est lesz e hó 21-én, szombaton este a Newyork-kávéház sutteraine helyiségében. Az est érdekessége az, hogy Alba Nevis jeles írón modern kabaretverseit adja elő, továbbá ismert művészek és művésznők fognak szerepelni: Alba Nevis és Peterdi Andor muzsáival. Huber Sándor, az ismert nevű zeneszerző fogja kísérni a zenezámokat. Az érdekes kabaret-estre a jegyek már most válthatók Alberti és Társa (Kossuth Lajos-u. 15.). A személy-jegy ára 2 korona, a család-jegy 5 korona.

** **A képviselő-pikniket újból elhalasztották.** A képviselők piknikjét eredetileg márczius 2-ára tervezték. Közbejött azonban a delegáció tanácskozása miatt a hosszú parlamenti szünet, amikor a képviselők nem voltak Budapesten és így a piknik előkészítése megakadt. A piknik rendező-bizottsága most elhatározta, hogy az összejövetelt május első hetében a Margit-szigeten tartja meg.

FŐVÁROS.

Szakadás a demokrata pártban.

— Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, márczius 5.

A főváros holnapi közgyűlésén el fog végre dölni az adóemelé sok port felvert kérdése. A döntő csata előestéjén még egyszer összegyűltek a demokrata párt tagjai is, hogy a fegyverek erejét kipróbálják. Vázsonyi Vilmos vezérlete alatt a Lipótvárosi Polgári körben adtak találkozót egymásnak a párttagok, akik városi életünk egyik legérdekesebb jelenetének lettek tanúi.

Ami eleve sejtettünk, beigazolta ez az értekezet: a demokratapárt teljes összeségében nem haladhat tovább azon az uton, melyen eddig a demokratikus elvek mellett kitarítottak. Megtörtént tehát a szakadás. Vázsonyi Vilmos, a községi demokraták vezére, kilépett abból a pártból, mely szerinte szögre akasztotta a demokratizmus legszentebb elveit. — Aki követni akar — ugymondta Vázsonyi — jöhet velem.

És vele ment a párt zöme, az ó-demokraták, akik továbbra is Vázsonyi lobogója alatt akarják szolgálni elveiket és a demokráciát.

Az értekezetéről részletes tudósításunk a következő:

Szalay Mihály kijelenti, hogy a demokrata párttól kiküldött szakértőkkel megvizsgálta a költségvetést és úgy találta, hogy egymilliókétszáznegyvenezer korona törölhető a kiadásból. Ha tehát minden megtakaríthatót megtakarítanak, a deficit háromszázötvenezer koronára zsugorodhatna össze.

Vázsonyi Vilmos hosszu beszédében kijelenti, hogy ha a demokratapárt megszavazza a 8 százalékos adóemelést, akkor ők maguk segítenék diadalra

az antidemokratikus adóemelést. Ma merőben platonikus értékű volna, ha a 10%-os adóemelés mellett szavaznának, tudván azt, hogy az biztosan elbukik a tanács előtt, de elősegítik az adózók azon 71%-ának megterhelését, akiket mentesíteni akartak. A demokratáknak — ugymond — harcolni kell a tanács javasolta adóemelés ellen, mert nem tűrhetik, hogy az amugy is tulterhelt népet újabb adókkal nyomorítsák.

Azután Benedek János országgyűlési képviselő szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy az új alakulást egyenesen a gázgyári ügyeknek előrevetett árnyékának tekinti. Furcsának tartja, hogy a tanács tagjai szövetkeznek a gázgyár exponált tagjaival. Minden erejével ellenzi a tanács javaslatát.

Sándor Pál a párt kötelességének tartja, hogy a költségvetés fölösleges kiadásait töröljék.

Ehrlich G. Gusztáv szerint a pártnak továbbra is ki kell tartani a tizszázalékos adóemelés mellett.

Komlós Ágost megakarja akadályozni, hogy a nyolczszázalékos adóemelést megszavazhassák.

Pető Sándor azt mondja, hogy nem lesznek oly balekok, hogy saját szavazataikkal buktassák meg elveiket és programjukat.

Bródy Ernő kijelenti, hogy az adóemelés kérdésének hosszú tárgyalásai alatt a következetességet és az elvekhez való hűséget egyedül Vázsonyi képviselte. A demokrata-pártnak — ugymond — erkölcsi kötelessége, hogy a 10%-os adóemeléshez kapcsolódó elvei mellett kitartson.

Fried Vilmos pártkérdéssé szeretné tétetni, hogy a nyolczszázalékos adóemelés mellett a párt egy tagja se szavazhasson.

Végül ismét Vázsonyi Vilmos ragadja meg a szót. Szemére veti a polgármestereknek, hogy álláspontjaik mellett nem maradtak meg szilárdan. Azután pedig kijelenti, hogy olyan emberekkel nem maradhat tovább egy pártban, akik demokratáknak vallják magukat és vallott elveik dacára új terheket akarnak rakni a szegény emberek vállára. Nem akar többé párthatározatokat provokálni, nincsen arra semmi szükség. Kijelenti, hogy e pillanattól kezdve megszűnik a párt tagja lenni. Aki követni akar — így végzi szavait — jöhet velem. (Zajos felkiáltások: Követjük, együtt megyünk!)

Ezzel az értekezlet véget ért. Az ó-demokraták Vázsonyi éltetése mellett vonultak ki a teremből.

(A fogaskerekű tarifája. A kereskedelemügyi miniszter ma értesítette a fővárost, hogy a svábhegyi Fogaskerekű-vasút részvénytársaság egyes menetdíjait fel akarja emelni. Mielőtt a miniszter ebben a kérdésben határozna, felhívta a fővárost, hogy a vasúttársaság tervezetét nézze át s a felhozott okokra tegyen véleményes jelentést.)

(A közraktárak számadásai. A közraktárak 1907. évi üzleti számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését a tanács tudomásul vette s határozat erejébe emelte.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Kinevezés. Az igazságügyminiszter a budapesti büntető törvényszék területére vizsgálóbíróvá dr. Kendi Elemér törvényszéki bírót rendelte ki.

§ Halál egy ebéd miatt. Szüretet tartott a múlt év szeptember 28-án Ispán József dömösdi gazda és családja. A gazda és a szüretelők már kora reggel kivonultak a szőlőbe, az asszony pedig visszamaradt, hogy ebédet készítsen a szüretelőknek. Délben vig énekeléssel jöttek vissza a gazda és a szüretelők s ebédhez akartak ülni. Az ebédnek azonban hirehamva sem volt, sőt még tüzet sem rakott az asszony. Ispán József erre annyira felindult, hogy a kezében levő szüretelő késsel többször mellbe szurta feleségét, aki a szenvedett sérülések következtében néhány nap alatt kiszendvedt. A férj felett halált okozó testi sértés büntette címén ma ítélték a pestvidéki esküdtbírósnak Rónay Kamil elnökielte alatt. Az esküdték bűnösnek mondták ki Ispán Józsefet a halált okozó testi sértés büntetésében, de megállapították azt is, hogy erős felindulásában követte el tettét. A törvényszék a verdikt alapján másfél évi börtönrre ítélte a hirtelen haragu férjet.

§ Megrágalmazott szocialisták. Az „Alkotmány”, „Az Ország” és a „Szabad Szó” című lapok 1906. év nyarán megirták, hogy Bokányi Dezső és Csizmadia Sándor szocialista pártvezérek leutaztak Rácalmásra s az ottani hirdokosoktól kapott 2000 koronával leszerelték a készülőfélben levő aratósztrájkot. A két pártvezér ezen hirtelenséget rágalmozási sajtópört indított s az „Al-

kotmány” közleményeért Früchtl Ede, „Az Ország” híréért pedig Biró Aladár vállalták el a sajtójogi felelősséget. Ma tárgyalta ezt a kettős rágalmozási pört a büntető törvényszék Sárkány bíró elnökielte alatt ítélező tanácsa. A tárgyaláson a panaszosok Biró Aladár ellen, aki tévedését beismerve, visszavonra cikkeknek állításait, elejtették a vádat. Früchtl Ede ellen azonban továbbra is fentartották. A lefolytatott tárgyalás után dr. Ladányi Ármán vádjára a bíróság Früchtl Edét rágalmozási sajtóvétségeért 110 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a felek felebbezték. A „Szabad Szó” elleni sajtópört a bíróság egy másik tárgyaláson fogja tárgyalni.

§ Zsaroló szerkesztő. Pikáns tárgyalás folyt le az elmúlt évben a kunfélegyházi járásbíró előtt. A felek Törtey Ferencz és Vízhányó János voltak, akiket Feuer Illés, az ottani helyilap szerkesztője megkörnyékeztet s hajlandóságot mutatott arra, hogy öt koronáért elhallgattja az ügyet.

— Ha pedig — ugymond — nem adják meg a pénzt, úgy még erősebben irom meg az ügyet.

Vízhányó János ezért zsarolás miatt jelentette fel a szerkesztőt, akit a kecskeméti törvényszék két havi fogházra ítélte. A budapesti ítéletében az elnök kérdezte a vádlótól, hogy hány iskolát végzett.

— Négy elemi, volt a válasz.

— És négy elemivel ön képesítettnek érzi magát egy lap szerkesztésére?

— Van egy segédszerkesztőm, az egy gimnáziumot is végzett.

A tábla erre való tekintettel 14 napra szallította le a vádlott büntetését, amelyhez ma a Kuria is hozzájárult.

KÖZGAZDASÁG.

A főtanács ülése. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa végre Budapestet is megtisztelte azzal, hogy itt tartott ülést a mai napon. Az ülésen a legkiemelkedőbb momentum az volt, hogy a vezértitkár — bizonyára a meghatottságtól remegő hangon, amint az már szokásos — előterjesztette azt a számos „dicséretet”, melyet a jegybank az utóbbi időkben kapott, azért, hogy egyszerűen — teljesítette a kötelességét. Azonkívül, hogy a főtanács megveregette a saját vállát, beszámoltak arról is, amit már mindenki tud, hogy a pénzpiacozon megszűnt a feszültség, de ehhez nem fűzték hozzá azt a kijelentést, hogy a német bankkamatláb leszállítása esetén — ami előbb-utóbb mégis bekövetkezik — az O. M. B. is sietni fog a rátaleszállítással. Ez a biztatás nem ártott volna, mert csak a német helyzet indokolja ma a mostani kamatláb fentartását. Az öndicsérettel garnirozott hivatalos közlemény egyébként itt következik:

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma délelőtt lovag Bilinski kormányzó elnöklésével Budapesten ülést tartott, amelyen mindenekelőtt üdvözölték az új főtanácsosokat, Hertelendy Ferenczet és dr. Prade Henriket, azután pedig, mint évente, megalakították a főtanács bizottságait. Pranger József udvari tanácsos, vezértitkár terjesztette elő rövid jelentését az év első két hónapjának üzleti eredményeiről és ennek kapcsán érintette egy a magyar, mint a nemzetközi pénzpiacz helyzetét is. A jelentés hangoztatja, hogy a közgazdaság szükséglete forgalmi eszközökben a múlt évhez képest nem csökkent. Február végén 27.4 millióval több bankjegy volt forgalomban, mint tavaly. Ez év első két hónapjában 44 millió koronával több váltót számítottak le, mint a múlt év hasonló időszakában, azzal a különbséggel azonban, hogy az idén rövidebb az átlagos lejáratú idő, mint tavaly, amiből arra lehet következtetni, hogy a hazai pénzpiaczon a feszültség, mely a múlt évben már az első hónapokban érezhető volt, megszűnt. A kamatláb megváltoztatására vonatkozólag indítványt nem tettek, minthogy a nemzetközi pénzpiaczok helyzete, különösen pedig a hozzánk legközelebb álló német pénzpiaczon uralkodó nagy feszültség óvatosságra int. A bankvezetőséghez az utóbbi időben Magyarország minden részéből elismerő nyilatkozatok érkeznek, amelyekkel köszönetet mondanak a bankvezetőségnek az elmúlt évben a súlyos pénzválság idején tanúsított magatartásáért. Számos vidéki pénzügyintézet ebbeli elismerését évi jelentésében fejezi ki, mások pedig közvetlenül az illető fióktézetek vezetői előtt; a mai ülésben bemutatták a főtanácsnak az eszéki kereskedelmi és iparkamara ismeretes határozatát.

Egy külföldi bank nagy veszteségei. Stockholm-ból jelentik: A Hernoesand Bank részvényeseinek vizsgáló-bizottsága ma terjesztette elő a lefolytatott vizsgálatról szóló jelentését, amely szerint a bank

vesztesége körülbelül 10 millió korona. A bizottság azt indítványozza, hogy a bank üzletét a Norra-Sverige Bank r.-t.-ra ruházzák át. A bank székhelyét Stockholmba fogják áthelyezni. A vizsgáló-bizottsági jelentés élesen elítéli a bank eddigi vezetését és ellenőrző közegeinek működését és fentartja a részvényesek azon jogát, hogy törvényeségi eljárást kezdeményezhessenek.

Műszaki cégek fuziója. Hónapokkal ezelőtt a főváros két nagy műszaki cége, a Kuschnitzky és Grünhut cég fuzionált a Pick és Winterstein céggel olyképpen, hogy a két egyesült cég fölvette a részvénytársasági formát és „Standard” műszaki r.-t. alatt folytatja üzletét. Most az hallatszik, hogy e szakmában ismét fuziók vannak napirenden. Így két nagyobb cég készül egybeolvadni és pedig a Schwarz József és Társa és a Schottola Ernő cégek. Ezenkívül még egy hasonló tranzakciónál beszélnek szakkörökben, mely szerint az Aczél B. és Kertész cég beolvadna a nemrég alakult Általános Műszaki r.-t.-ba.

Új iparvállalat a vidéken. Több vállalkozó Beregmedence községben agyagárugyárat létesít részvénytársasági alapon. A gyár részvénytőkéjét 380.000 koronára tervezik.

Vezérképviselőségből — igazgatóság. Csak rövid ideje, hogy a Generali biztosító társaság elhatározta, hogy magyarországi vezérigénökségéből igazgatóságot csinál. Most egy másik külföldi biztosító szintén követi ezt a változtatást, amennyiben az Anker élet- és járadék-biztosító társaság eddigi magyarországi vezérképviselőségét magyarországi igazgatósággá alakította át Budapest székhelyvel. Együtt a magyar igazgatóságba beválasztották dr. Matlekovics Sándor v. b. t. t.-t, gróf Zichy Rafael cs. és kir. kamarást, az Anker elhalt igazgatótanácsosának, gróf Zichy Jenőnek fiát és Ludasy Sámuel ügyvezető igazgatót.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100.000 koronát nyert: 79170.
20.000 koronát nyert: 117943.
10.000 koronát nyertek: 97081 118666.
3000 koronát nyert: 47928.
2000 koronát nyert: 5199.
1000 koronát nyertek: 16948 101971.
500 koronát nyertek: 4027 11537 13368 27054
34465 48929 49072 51373 54604 61535 65655 69219
70979 70283 72696 73888 76119 87229 90695 97772
98599 100164 109749 110674 113793 115915 117882
118008 118048.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a 10.000 koronás főnyereményt nyerték ismét a Bogdány S. fővárosi sorsjegyiroda r.-t. (Budapest, Károly-kört 24) szerencsés vevői a 97081 számú osztálysorsjeggyel.

Kiss szerencsése nagy! Az osztálysorsjáték mai húzásán a 100.000 koronás főnyereményt Kiss Károly és Társa bankháza (Kossuth Lajos-utca 13) szerencsés vevői nyerték a 79170 számú osztálysorsjeggyel.

Ankét a borértékesítés ügyében. Megirtuk már, hogy Darányi miniszter a borértékesítés és okszerű borkezelés módjainak megvitatása végett nagyszabású értekezletet tart, melyre valamennyi borvidékről és a fővárosi kereskedő körökből sok kereskedőt, ugyszintén termelőt hívtak meg, hogy így maguk az érdekeltek vitassák meg az egyes kérdéseket és adjanak oly gyakorlati utbaigazításokat a miniszternek, melyekkel a kormány és az érdekeltek tevékenysége a helyes utat eltalálhatja. Az „Egyetértés” elsőül közölte azokat a kérdőpontokat, melyeket a miniszter az ankét elé terjeszt s amelyekre választ kér az érdekeltségtől. A kérdőpontok közlésével egyidejűleg már elmondottuk véleményünket. Az ankét ma délután kezdődött s azon Darányi miniszter betegsége folytán Mezőssy Béla államtitkár elnökölt.

Az ülésről tudósításunk ez:

Mezőssy Béla államtitkár elnök az ankétet hosszabb beszéddel nyitotta meg. Nincs semmi olyan tervünk — ugymond — amely a tisztességes kereskedelem érdekeit csorbítaná. És viszont nincs semmi okom titkolni, hogy azon körökkel szemben, amelyek ezen a határon túl esnek, kiméltet gyakorolni, hátrazottan hiba lenne. (Hosszas helyeslés.) Egyformán követeli ezt a magyar gazda- és kereskedő-társadalom jó hírneve. Szeretettel és gondossággal foglalkozunk ez ügyvel. Buzdít a tevékenységre az a tudat, hogyha a pusztulás nyomán a hideg földből új élet, új virágzás fakadhatott és a magyar hegylanczokon ott diszeleg a halottaiból feltámasztott modern szőlőgazdaság, úgy meg kell találnunk azon utakat és módokat is, amelyek lehetővé teszik — a

különbösen is nehéz gazdasági viszonyok között termelt bornak gyors és kedvező értékesítését. Ezen feladat megoldása igazán kérdéseket kelt és éppen azért a földművelésügyi kormány készséggel támogatni fogja a magyar bortermelő közönség ily irányú törekvéseit.

Ezután felemlítette az elnök, hogy véleményüket írásban adták be Jálics Géza földbirtokos, Domány József aradi bortermelő és Abeles Zsigmond.

Ezzel megindult a részletes vita. Jálics Géza írásban beadott véleménye szerint: a vinczellériszolók elégségesek s üdvös lenne, ha a képzett kiskgazdák nemcsak alkalmazást keresnének, de a sajátjukat művelnék.

Görgey Gyula: A tokaj-hegylajai bor a házasítási tilalom életbelépte óta hanyatlott. Ez a rendelet tehát akként lenne módosítható, hogy hatályon kívül lenne helyezendő.

Molnár Ákos szerint szövetkezeti alapon a magyar bor értékesítését megoldani nem lehet. Szükséges a belfogyasztást fejleszteni törvényhozási intézkedéssel, másrészt szükséges a tisztességes borkereskedelem megalkotása.

Koppély Géza: A szövetkezési eszme semmi ellentétben nem áll a kereskedelemmel. Legyen egy központi szervezet, amely a külföldnek szállíthatson.

Czeiner Nándor: Komolyan félni lehet attól, hogy a borértékesítés a mainál is kedvezőtlenebb lesz s itt az ideje e téren országos intézkedéseket tenni. Csakis szövetkezeti uton érhetjük el azt, hogy a magyar termelő a borait jól értékesíthesse.

Szilassy Zoltán szerint meg kell különböztetni a legjobban értékesülő tömegborokat és a fajborokat, melyek mint pl. a tokaj-hegylajai, nagyon nehezen értékesülnek. Ennek főoka az, hogy nincs a külföldön értékesítő intézményünk. A pinczeszövetkezetek dolgozhatnak warrans hitellel. Cézlszerű városi borkostolók létesítése, főleg a fővárosban jó konyhával kapcsolatosan.

Drucker Jenő: A városi borpinczék létesítését helyesli, de a központ, vagy termelők egyesülése rendezze be úgy a fővárosban, mint a vidéki és külföldi nagyobb városokban és fűrődökben. Minden borközpontján lehetővé kellene tenni, hogy a gazdák 10-14 napig a borukat kimérhessék.

Bernáth Béla felszólalása után Haár Ignác, a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége alelnöke adott be a 7. és 10. kérdőpontokhoz egy-egy javaslatot.

Szentkirályi Ákos kifejtette, hogy a belfogyasztás érdekében meg kell könnyíteni a kistermelőknek a kicsiben való eladást. A városokban hatóság felügyelet alatt álló városi pinczék létesítendők.

Jeszenszky Sándor pártolja a vidéki pinczeszövetkezeteket, hogy a kistermelők mustjukra előlegeket kaphassanak. Az irányító központ feltétlenül szükséges. A termelők a kereskedőkkel egyetértőleg járjanak el.

Dókus Gyula felhossa, hogy az 1885. évi XXXV. t.-cz. életbelépte előtt a bortermelők jogosítva voltak boraikat zárt palackokban eladni. Ez a törvény erre engedélyt kívánt. Az 1899-iki törvény még szigorubb, mert köztisztviselők, lelkészek, tanítók még zárt palackokban való eladásra sem kaphatnak engedélyt. A kormány hasson oda, hogy a törvénynek ez a szakasza megváltoztattassék.

Mezőssy államtitkár hangsúlyozta végül, hogy a szövetkezeti forma és a kereskedelmi érdekek között nem lehet ellentétet keresni, utalt arra, hogy nem az a cél, hogy a borértékesítés terén csak kizárólag a termelőkből álló szövetkezeteket támogassuk, hanem keresni kívánunk olyan megoldást, amelynél mindkét foglalkozási ág összműködését biztosítani lehessen.

Ezzel az értekezletet bezárja.

Az angol bankamatláb leszállítása. Az Angolbank — amint Londonból jelentik — ma leszállította a hivatalos rátát 4%-ról 3½%-ra. A tőzsdén a leszállítás híre aránylag igen kevés hatást keltett.

Az ipartörvény-tervezet népszerű ismertetése. Az iparosok és kereskedők részéről évtizedek óta várva-várt ipartörvényrevízió végre napirendre került és amint közöltük, a kereskedelemügyi miniszter megküldte már a törvénytervezet első részét véleménynyadás végett a kamaráknak, ipartestületeknek, hatóságoknak stb. A kereskedelemügyi miniszter, mint a leiratokból kivehető, nem foglalt még állást a tervezet egyes rendelkezései dolgában, hanem előbb megismerni kívánja az érdekeltek kívánalmait és törekvéseit, épp ezért kívánatos, hogy e tekintetben az érdekeltek óhaja és a közvélemény tömören, imponáló mértékben jusson kifejezésre. Ez érdekből Szabó Gyula szegedi kereskedelmi és iparkamarai másodtitkár a tervezetet magyarázó szöveggel, a régi

törvény rendelkezéseire való utalásokkal olcsó füzetekben kiadta, hogy minden érdekelt hozzájuthasson az öt érdeklő szabályok megismeréséhez. E füzetek az ipartestületnél és a könyvkereskedésekben kaphatók, olcsók és kiválóan alkalmasak a törvénytervezet tanulmányozására.

A fővárosmenti községek villágítása. A székesfőváros környékén levő községek közül Ujpestnek, Erzsébetfalvának és Kispestnek van villanyvilágítása. Most, hogy a gödöllői elektromos mű építés alatt áll, az építő Ganz-féle Villamossági R.-T. azt tervezi, hogy e telepről Rákosszentmihályt, Mátyásföldet és Rákosligetet is ellátja elektromos árammal. A napokban tartott értekezleten az érdeklő községek képviselői a tervhez hozzájárultak, amelynek alapján a cég a községekkel a részletes tárgyalásokat megindítja.

Az Ipoly folyó behalásítása. A Nógrádvármegyei Gazdasági Egylet kezdeményezésére mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a vármegyét átszelő Ipoly folyó okszerű haltenyésztés révén hasznosítható. A gazdasági egyesület — mint Balassagyarmatról jelentik — legutóbb értekezletre hívta össze az ipolymenti földbirtokosokat a teendők megvitatása végett. Az értekezleten részt vett az Országos Halászati Felügyelőség kiküldöttje is, akinek javaslatára elhatározták, hogy legelső sorban is az Ipoly folyó mentén már régebben megalakult halászati társulatokat, amelyek ma csupán papíron vannak meg, szőlítják fel törvény és alapszabályszerű hivatásuk betöltésére. Ha a felhívás nem vezetne sikerre, úgy e halászati társulatok területeit kényszer utján bérbeadják.

A cipőtalp-kartel. Néhány nappal eelőbb már jeleztük, hogy a talpbőr-kartel ismét aktuális lett s a gyárosok össze fognak ülni, hogy a már hosszú idő óta szünetelő tárgyalásokat folytassák. Most a gyárosok végre megegyezésre jutottak az egységes árak és szállítási feltételek tekintetében. Meg van tehát már a cipőtalp-kartel, amely két (magyar és osztrák) részre oszolva fogja boldogítani a közös hazát. Az osztrák kartel ellenőrzésével egy a Kreditanstalt az Anglobank, az Unionbank és Länderbankból álló konzorciumot bízunk meg, melyeken kívül még egy ötödik bankkal is folynak a tárgyalások. A magyar kartel vezetését állítólag a nagy magyar bankokra bíznák. A tárgyalások újrafelvételének és sikeres befejezésének okául a börgyártás rossz helyzetét hozzák fel. A kartel ügye pedig az, hogy a cserzett bőr árait nem tudták idáig összhangzásba hozni a magas nyersárakkal. A kartel u. n. „ellenőrzése”, melyet a bécsei bankokra bíznak, mint a kartel finansziális vezetése, irányítása és a fogyasztás elleni hadjárat központi vezetése, amint ezt az újabb kartel-história bizonyítja, mert ezt bujtatják rendszeren a laikusok előtt furcsának látszó „ellenőrzés” alá.

A borvizsgáló-bizottság tagjai. A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló rendelet értelmében Budapesten és Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottságokhoz a kereskedelemügyi miniszter az 1908. év tartamára a következő tagokat nevezte ki és pedig: 1. a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz elnökké dr. Wartha Vincze miniszteri tanácsos, műegyetemi tanárt; tagokká: Jálics Géza bornyagykereskedőt, egyúttal elnökhelyettesé is, továbbá Abeles Zsigmond bornyagykereskedőt, Gundel Jánost, a vendéglősök ipartársulatának elnökét, budapesti lakosokat; ezenkívül ifj. Palugyay Ferenc és Schmidt Lothár bornyagykereskedő, pozsonyi lakosokat; 2. a kolozsvári állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz elnökké gróf Béli Ákóst, nyugalmazott főispánt, elnökhelyettesé: báró Jósika Gábor es. és kir. kamarást, földbirtokost, mint a földművelésügyi miniszter által kinevezett tagot; tagokká pedig Baintner Ferenc kolozsvári akadémiai tanárt, Nagy Gábor vendéglőst, Deák József és Farkas Samu borkereskedőket, valamint Eöry Tivadart, az „Erdélyi Pincze-Egylet” titkárát, kolozsvári lakosokat. A titkári teendők ellátásával, a budapesti bizottságnál dr. Török László kereskedelemügyi miniszteri segédtitkár, a kolozsvári bizottságnál pedig dr. Ruzitska Béla egyetemi asszisztens bizattak továbbra is meg.

Az Első Magyar Biztosító forgalma. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál 1908. év február havában 8,076.040 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6,938.340 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvény-kiállítás által lett elintézve. 1908. év január elsejétől 15,810.829 korona

tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat lett beterjesztve és 13,631.229 korona tőkéről szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 802.101 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. Mult év december 31-ével 417,298.409 korona biztosított tőkéről és 1,437.974 korona életáradékról szóló 119,692 drb életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 111,471.258 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1907 évben 4,140.193 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 473,589.398 korona összeg fizetett ki.

Budapesti tenyészállatvásár. A vásárra a szebbnél-szebb állatok felhajtása jóformán befejeződött. Az önkéntes aukcióra bejelentett 135 darab szarvasmarha katalogusa a vásári jegypénztárnál kapható. Maga az aukció folyó hó 7-én, azaz szombaton reggel 9 órakor veszi kezdetét Darányi Ignác földművelésügyi miniszter jelenlétében. A felhajtás oly nagymérvű, amilyen még egyetlen Budapesten rendezett tenyészállatvásár alkalmával sem volt, amely körülmény szükségessé tette, hogy a vásár valóságos amerikai módon rendeztessék. Az állatok tudniillik a Tattersall belső és külső udvarán levő istállókban vannak elhelyezve; mintegy fél kilométernyi távolságban van. A hozzáférhetést megkönnyítendő, a vásár rendezősége kellő számú autóbocsát a közönség rendelkezésére, amelyeket a vásárt látogatók díjtalanul vehetnek igénybe és közlekedhetnek az egyik udvarból a másikba.

Hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhírré teszi, hogy Dubrovicza a állomást a személyszállító gőzösök, a meder elfajulása miatt március 5-től kezdve további intézkedésig nem érintik s hogy Dubrovicza állomás egyelőre a teherforgalomra nézve is zárva marad.

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonátőzsde.

A gabonaüzlet helyzetének bizonytalanságát a világpiacon semmi sem illusztrálja legjobban, mint azok a nagyobb áringadozások, melyeknek naponta vagyunk tanui. Tegnap hausse, ma baisse, úgy az amerikai, mint az összes nyugoteurópai tőzsdéken. Nálunk ma már az időjárás kezdi irányítani az üzlet menetét és minthogy az enyhe csapadékos idő csak előnyére lehet a különben szépen kikelő vetéseknek, inkább eladási hajlam konstátálható az egész vonalon. Kész buzában ma meglehetősen kínálat lévén, a malmok könnyen vásároltak 20 ezer mázsa buzát változatlan áron. A határidőpiacon az árfolyamok 10-12 fillérrel csökkentek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 78 kg. 25.10 korona, 100 mm. 78 kg. 24.90 korona, 300 mm. 77 kg. 24.85 korona, 100 mm. 77 kg. 24.80 korona, 100 mm. 77 kg. 24.80 korona, 200 mm. 77 kg. 24.60 korona, 100 mm. 76 kg. 24.70 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.70 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.70 korona, 150 mm. 75.5 kg. 24.40 korona

Fehérmegyei: 200 mm. 77 kg. 24.80 korona, 150 mm. 76.5 kg. 24.30 korona.

Felsőmagyarországi: 2800 mm. 79 kg. 25.10 korona.

Budai: 400 mm. 77 kg. 24.30 korona.
Bácskai: 3500 mm. 76.3 kg. 24.50 korona.
Beckereki: 5000 mm. 75 kg. 24.45 korona, 4100 mm. 74 kg. 24.10 korona.

Raktári: 1280 mm. 74.7 kg. 24.15 korona.
Rozs: 100 mm. 20.85 korona, kpf. mellett, par.
Tengeri: 200 mm. 13.30 korona, kpf. mellett, par.
Zab: 100 mm. 13.35 korona, 400 mm. 16.30 korona, kpf. mellett, par.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 12.17, 12.18, 12.16, 12.27, 12.19.
Buza 1908. októberre 9.93, 10.02, 9.91.
Rozs 1908. áprilisra 10.74, 10.78, 10.67.
Rozs 1908. októberre 8.75, 8.76, 8.62, 8.64.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajásoknak és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

194 drb sertés, 6 darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 89-92 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 84-91 fillér, ételsúlylevonással 117-118 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 118-126 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 124-126 fillér, ételsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 117-127 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi stüldő —66 fillérig, horvát stüldő 92-102 fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, március 5. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 154 darab élő borjút, közle 23 rugott, 15 darab leölt borjút, 1556 darab leölt bárány. Az irányzat általában élénk volt. Fizettek elsőrendű élő borjúért 96-100 fillért, leölt borjúért 92-108 fillért, silány és rugott borjúért 56-70 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Leölt bárányért 8-18 koronát páronként.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, március 5. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra fölhozta: 4314 darab borjút, 1847 darab fiatal sertést, 1812 levágot sertést, 240 darab levágot juhot, — darab élő juhot, 2093 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágot borjú 88-102 fillér; elsőrendű 104-132 fillér; legeleje 136-140 fillér; élő borjú — fillér; hizott hussertés 94-100 fillér; hizott sertés 104-116 fillér; levágot nehéz sertés I. rendű 108-120 fillér; II. rendű — fillér; könnyű sertés 128-132 fillér; elsőrendű stüldő 108-126 fillér; levágot juh 84-104 fillér; bárány 22-52 korona páronként.

Heti lóvásár.

Budapest, március 5. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 352 darab I., 378 darab II. oszt. Összesen 730 darab

lovat. Elkelt — darab ló. A főváros megvett 48 darab vágólovat 80-120 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 5. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter az állami jóságok és telepítési szolgálat személyzeti létszámába Bartha László gazdasági segédtszert kincstári ispánná, Páll Károly és Boltzár József fizetéstelen gazdasági segédtszerteket pedig valóságos gazdasági segédtszertké; az igazságügyminiszter dr. Gál Jenő fehértomplomi törvényszéki gyakornokot a karánsebesi törvényszékhez jegyzővé; Ováry János szenczi járásbírói segéd-telekkönyvvezetőt az igali járásbíróhoz telekkönyvvezetővé; az aranyosmaróti pénzügyigazgatóság Turczér Béla állatorvostanhallgató, lévai lakost a lévai adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; a debreczeni törvényszék elnöke Biró Balázs igazolványos csendőr, címzetes őrsvezetőt a püspökladányi járásbíróhoz III. osztályú hivataloszállgá; a budapesti pénzügyigazgatóság Darabánt Miklós csendőr, címzetes őrsvezető, igazolványos altisztet a szentendrei adóhivatalhoz hivataloszállgá nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Weisz (Armin) Jenő nagyváradi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Vasra, Strompf Jenő Sándor földesi illetőségű, debreczeni lakos, saját, valamint Mária és Ida nevű kiskoru gyermekei családi nevének Somosira, Löwy Péni alsókismartonhegyi illetőségű wini lakos saját, valamint Ernő és Ignác nevű kiskoru gyermekei családi nevének Ligetire, Demeter Dániel tornagörgői illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint Lajos, Imre és Ferencz nevű kiskoru gyermekei családi nevének Dévaira, kiskoru Rothmüller Jenő tanuló, pécsi lakos családi nevének Rónára, kiskoru Sakler Miklós sasmihályi illetőségű sátorlajuhelyi lakos családi nevének Szabóra, kiskoru Maczkanits Antal kassai illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Marosira, kiskoru Vigh Lajos tiszaszerderkényi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Bedére, kiskoru Szimcsere Ilona nagybányai illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Szigetire, Weinstein Salamon tályai illetőségű nagygyéresi lakos családi nevének Vámosra, Szakács Ferencz zabolai illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint Károly, Etelka, Erzsébet és Béla nevű kiskoru gyermekei családi nevének Kozmára, Eisen Menyhért mártónfalvi illetőségű csapi lakos saját, valamint Erzsébet és Irén nevű kiskoru gyermekei családi nevének Vasra, Mar-

kus Miksa aszódi illetőségű ugyanottani lakos család nevének Mészárosra, Macola Mihály címzete: csendőrőrsvezető, debreczeni lakos családi nevének Mátraira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Oláhdellő községben (Tordaanyos m.) postai ügynöki állásra március 27-ig, a lengyel-tóti járásbírósnál díjnoki állásra két hét alatt, a tamási járásbírósnál albirói állásra két hét alatt a szeghalmi járásbírósnál albirói állásra két hét alatt, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél irodatiszti állásra négy hét alatt, a budapesti kir. törvényszéknél hivataloszállgá állásra hat hét alatt lehet a pályázatokat beadni.

VIZÁLLAS.

márcz. 5. márcz. 4.		márcz. 5. márcz. 4.	
méter		méter	
Inn	Sharding 0.50 0.54	Tisza	M.-Sajpat 0.75 0.10
Duna	Passau 2.04 2.26		Tokoháza 1.52 1.90
	Linz 0.63 0.43		V.-Nemény 6.25 5.05
	Bécs 0.52 0.86		Tokai 5.03 0.00
	Pozsony 1.52 1.68		Tiszafüred 4.84 2.92
	Komárom 2.75 2.83		Szolnok 8.46 0.00
	Budapest 2.42 2.52		Csongrád 8.75 2.04
	Paks 1.98 2.00		Szeged 8.10 2.86
	Mohács 3.18 3.24		T.-Bocsa 2.85 2.02
	Gombos 3.62 3.66		Titel 3.47 3.29
	Ujvidék 3.07 3.04	Óndava	Hoór 0.88 1.02
	Pancsova 3.58 3.30	Tanoly	Bárta 0.36 0.96
	Orsova 3.68 3.47	Ródreg	Ladmóca 4.18 3.85
Horva	Morvajalu 2.23 2.28	Sajó	Zsolozsa 2.58 2.25
Vág	Zsolna 0.00 0.02	Hernád	H.-Némethi 1.24 0.60
	Trencsén 0.22 0.16	Berettyó	Margitta 1.64 1.74
	Szered 0.58 0.56		B.-Ujfalu 2.80 2.80
Álaba	Szt.-Gothárd 0.24 0.24	Kőcs	Csucea 0.54 0.97
	Sárvár 0.08 0.02		N.-Várad 1.42 1.56
	Győr 2.32 2.38		Bolonyos 1.02 1.58
Dráva	Varasd 1.18 1.20		Tonke 2.25 2.60
	Zákány 0.42 0.88		Gurahony 2.17 2.76
	Bárcs 0.81 0.80		Borosjenő 4.00 3.80
	Eszék 1.00 1.02		Bókós 6.58 5.70
Mura	M.-Szordan. 0.28 0.80		Gyoma 5.98 4.98
Száva	Zágráb 0.52 0.48	Máras	Gy.-Fehérvár 2.26 2.00
	Füziszek 2.75 2.98		Branyicska 0.00 0.00
	Mitrovicza 6.20 5.80		Soborska 0.00 0.00
Szamos	Décs 2.81 2.52		Aád 0.68 0.16
	Szalámár 5.22 4.20		Makó 1.46 0.80
Kraszna	N.-Mallány 4.08 4.00	Temes	K.-Kastély 1.90 2.25
Latorca	Munkács 0.80 1.58	Béga	Kisbó 1.29 1.92
Laborca	Homonna 1.85 1.90		Temervár 1.08 0.85
Ung	Perecseny 1.37 0.00		Bécserek 0.87 0.76

Felelős szerkesztő.

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Buza	Állás	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		K-101	K-102	K-101	K-102
Hiszavideki új	75	93.90	94.30	70	24.55
" " " " " "	76	94.10	94.50	80	24.95
" " " " " "	77	94.25	94.65	81	25.20
" " " " " "	78	94.40	94.80	82	25.45
fehértomgyei új	75	92.00	92.40	70	24.35
" " " " " "	76	92.20	92.60	81	24.60
" " " " " "	77	92.40	92.80	82	24.85
" " " " " "	78	92.60	93.00	83	25.10
pestvidéki új	75	92.85	93.25	70	24.40
" " " " " "	76	93.05	93.45	81	24.65
" " " " " "	77	93.25	93.65	82	24.90
" " " " " "	78	93.45	93.85	83	25.15
dánási új	75	94.10	94.50	70	24.80
" " " " " "	76	94.30	94.70	81	25.05
" " " " " "	77	94.50	94.90	82	25.30
" " " " " "	78	94.70	95.10	83	25.55
bácskai új	75	92.90	93.30	70	24.50
" " " " " "	76	93.10	93.50	81	24.75
" " " " " "	77	93.30	93.70	82	25.00
" " " " " "	78	93.50	93.90	83	25.25

Allamadosságok

Magyar aranyáradek 4%	112.25	112.75
koronajáradek 3 1/2%	87.00	85.00
koronajáradek 4%	94.85	94.55
All.kö. Vaskapu col. ar. 4.8%	77.00	78.00
1870. nyitómény köcs. 100 ft.	101.00	105.00
Horv.-szlav. reg.-kari. k. 11 1/2%	99.00	108.00
M. földlehermet. köv. 4%	95.50	96.50
Horv.-szlav. 4%	95.25	96.25
Fizsal szegedi nyor. köcs. 4%	149.00	153.00
Horv.-szlav. jelz. földt. köv. 4%	101.00	102.00
Konv. osztr. adóm. koronai. 4%	97.75	98.75
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%	99.75	100.25
ezsált 4 1/2%	99.75	99.75
Osztrák aranyáradek 4%	116.75	117.75
koronajáradek 4%	97.75	98.25
All.-sors. 1880. 1000 K 4%	151.00	155.00
1880-ból 200 K 4%	214.00	220.00
1884-ből 200 K 4%	263.00	267.00
188-ből 100 K 4%	263.00	267.00
Bosz.-herc. osztr. k. 1895. 4%	92.75	93.75
osztr. k. 1895. 4 1/2%	99.00	100.00
1902. 4 1/2%	99.00	100.00
Bpest. székcs.-főv. köcs. 4%	91.00	91.50
Bpest. székcs.-főv. köcs. 4%	91.00	91.50
Orosz államkölcsön 5%	91.25	91.75

Záloglevelek. Előbbségek.

Belvár. tkpt. r.-t. 4 1/2%	99.00	100.00
Egyesült. f. tkpt. 4 1/2%	99.00	100.00
korona ért. 4%	93.50	94.50
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 5%	101.00	102.50
50% évre 5%	101.00	102.50
60% évre kor. ért. 4 1/2%	98.00	99.00
M. agrár-jár.-b. székcs. köv. 4%	98.00	99.00
járadek 4 1/2%	98.00	99.00
zaloglevek köcs. 4 1/2%	98.00	99.00
M. áll. tkpt. r.-t. 60 évre 4%	94.00	95.00
85 évre 4 1/2%	94.00	95.00
Magy. földh. köcs. 4 1/2%	99.00	100.00
50 évre 4%	98.75	99.75
60 évre 4 1/2%	98.75	99.75
szab. és talajjav. 4%	84.25	85.25
M. jelz. nitelb. frt.-ban 4 1/2%	98.25	99.25
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	98.25	99.25
forint értékben 4%	98.75	99.75
50 évre kor. 6. 4%	98.50	99.50
köcs. köv. vt. 60 évre 4 1/2%	98.50	99.50
ugyanaz 50 évre 4%	98.25	99.25
60 év vt. 110 ft. 4%	98.00	99.00
60 év 100 frank 8 1/2%	98.00	99.00
nyor. köv. ht. 6. 4%	118.00	120.00
osztr. felülb. 4%	124.00	128.00
nyor. köv. kor. 8%	101.00	101.00
M. lezárt. pzt. köcs. 50 évre 4%	93.50	94.50
85 évre 4%	93.50	94.50
M. tkpt. köcs. jelz. 4 1/2%	98.75	99.75
köcs. köv. 80 évre 4 1/2%	98.75	99.75
köcs. köv. 70 évre 4 1/2%	98.75	99.75
Orosz. közp. hiteles. köv. 4%	100.00	101.00
Osztr.-m. bank 50 év kor. 4%	98.15	99.15
P. hazai. tkpt. köcs. kv. 4 1/2%	98.50	99.50
100 K n. é. nyk. 4%	93.25	94.25
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	101.00	102.00
K. é. 4%	99.25	100.25
köcs. köv. vt. 110 ft. 4 1/2%	93.40	94.40
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%	93.25	94.25
Bpesti közúti vaspálya 4%	99.50	100.50
Ueli vasut 100 márk. ért. 4%	94.25	95.25
	111.00	113.00

Kassa-oderb. v. 1880. frt. 4 1/2%

1889 arany márk. ért. 4%	96.80	97.80
1891 ezüst frt. ért. 4%	111.80	112.80
1891 arany márk. ért. 4%	96.00	97.00
osztrák vonal frt. ért.	111.80	112.80
M. fojlam-lyh. r.-t. k. 4%	96.50	97.50

Bankok részvényei.

Angol-osztrák bank	803.50	804.00
Budapesti bankgyűjtő r.-t.	40.00	45.00
Első magyar iparbank 5%	968.00	970.00
Fiumei hitebank 5%	150.00	152.00
Bpesti piros és pénztár-egylet	284.00	285.50
Hazai bank márcz. k. 5%	284.00	285.50
Hermes magy. áll. váltóztlet	260.00	280.00
Magy. agr. és jár. b. r.-t. 5%	422.00	428.00
M. áll. hitelbank márcz. k. 5%	774.50	775.00
M. jelzáloghitelb. márcz. k. 5%	482.00	482.50
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%	589.00	590.00
Magy. k. sz. osztályosr. 5%	1550.00	1600.00
M. lez. és pénzv.-bank 5%	489.75	489.25
M. pénzt. k. p. h. b. r.-t.	938.00	1000.00
M. lkp. közp. jelz.-ja 5%	1025.00	1045.00
Magyar teleph. és par. bank	806.00	870.00
Osztrák hitelint. márcz. v. k.	643.75	644.25
Osztrák-magyar bank 5%	1720.00	1730.00
Pesti m. keresk. bank 5%	8309.00	8334.00
Unionbank 5%	555.00	557.00

Takarékpénztárak.

Belvárosi ta. arkpénztár 5%	205.00	208.00
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	200.00	210.00
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	171.00	175.00
Bpesti tak. soroz. zálogk. r.-t.	414.00	430.00
Egyesült pesti fővárosi tkp.	2185.00	2145.00
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	590.00	595.00
Magy. orsz. központi takpt.	1600.00	1615.00
Pesti hazai első takarékpénzt.	1835.00	1845.00

Biztosító társaságok.

Első magyar áll. biztosító	10000.00	10650.00
Fonciere pesti bizt. int. 5%	235.00	230.00
Magy. jóg.-és viszontb. 5%	324.00	320.00
Nemzeti baleset biztosító 5%	210.00	225.00
Pannónia viszontbizt. intézet	2300.00	2350.00

Gőzmozgatók.

Concordia	177.00	187.00
Első budapesti	1690.00	1670.00
Erzsébet	350.00	360.00
Lujza	290.00	300.00
Pesti hengermozgató	340.00	330.00
Pesti moiarok és sülők	860.00	885.00
Pesti Viktoria	665.00	675

KÜLÖNFÉLÉK.

Hazugság.

En átálmodtam egy élet-késervet,
En végigéitem egy álomszerelmet,
Regékből lopva, és rémekbe szöve —

S regévé foszlott, emlék lett belőle!

Fehér nyomában éjsztét daloknak,
Vérrózsák nyíltak, vérkönyvek fakadtak:
A testem-lelkem elsorvad a dalban —

S egy álmodott csók volt minden jutalmam.

Lichtenberg István.

(Elektromobil-omnibusok Londonban.) A Viktória és Liverpool Street között hónapok óta akkumulátoros omnibusok közlekednek. A megtöltött akkumulátorok behelyezése itt úgy történik, hogy az omnibusz a garageban lejtőn, egy hidraulikus felvonó fölé hajt, melyre egy kis kizikocsi tolatik; ezt a felvonó az omnibuszig felemeli, mire a akkumulátor-szekrényt lecsatolják, a kocsival együtt leeresztik és sineken a töltőállomásra tolják. Egy megtöltött akkumulátor-szekrényt egy másik kocsi a felvonóra tolnak, a felvonóval felemelik, az omnibuszra tolják és becsatolják, mire az üres kocsi ismét leeresztik. Egy ilyen felvonóval óránként 20 automobil akkumulátorát tudják kicserélni. Kétféle elemet használnak. A sajtolt Tudor-lemezekből álló akkumulátorok 44 cellásak és másfél tonna súlyúak, a Gould-akkumulátorok 42 cellásak, Planté-lemezekből állanak és egy és háromnegyed tonna súlyúak. Egy teleppel öt forduló tesz meg a teljesen megterhelt omnibusz, de gondoskodnak arról, hogy a akkumulátorok kapacitásuknak (530 amper-óra 5 órai kisütés mellett) csak mintegy háromnegyed részét adják ki és naponta másfélszer süttessenek ki. Minden kocsi egy töltéssel 51 kilométer utat képes megtenni és kilométerenkint 600 watt-órát vesz ki a akkumulátorból. A akkumulátor súlyát kilowatt-óránként 36 kg. Az akkumulátor-telepek fenntartásáért kilométerenkint 12 fillért, a kerékkabroncsért pedig 11 fillért fizetnek az illető társulatoknak. Az összbetétel kilométerenkint átlag 80 fillér. Minden kilométerre átlag 8 utas jut. Az akkumulátorok töltése

motorgenerátorok segítségével történik; a motor 400 voltos hálózatra van kapcsolva és hajt egy 90—120 voltos, 500 amperes töltődinamót, melynek feszültsége fordulátváltással szabályozható. A töltőáramot egy kapcsolótáblához vezetik, melyen két pár gyűjtősin van, 110 és 120 volt. A akkumulátorok sorban eme sinekre kapcsolhatók. A Tudor-elemek 30—60 ampérrel, a Gould-félék pedig 50—100 ampérrel töltetnek. Az elektromobilok súlya üresen 3,8 tonna és 34 utas felvitelére alkalmasak; a akkumulátor két csoportra osztva, 2 tonna súlyú. A hajtás egy-két különálló és külön kollektorokkal ellátott forgórészű motor által a hátsó kereket hajtó-lánc segítségével történik. Az újabb kocsiknál a két hátsó kerék két külön elektromotortól nyeri hajtását. A sebesség szabályozása négy fokozatban soros-parallel rendszerrel történik.

(A Rothschild-vagyon forrása.) Mikor a francziák átlépték a Rajnát és a hesseni választófejedelem féltette a maga kincseit Napoleon katonáitól, idejekorán mintegy három millió értékű aranyat vitetett a Majna melletti Frankfurtba és az akkor becsületességéről híres Rothschild Mózes pénzváltó őrzetere bízta a kincseket. De a francia hadsereg Frankfurtba is eljutott, kifosztotta az öreg Rothschild házát és mindazt, aminek csak értéke volt, magával vitte. Mikor azután az ország ismét megtisztult a francia csapatoktól, a frankfurti pénzváltó jelentkezett a hesseni fejedelemnél.

— Fenséges uram — mondta — a francziák ugyan minden vagyonomból kifosztottak, de a fenséged kincseit még idejekorán sikerült elrejtennem, ime itt a három milliója . . .

Ez a hesseni becsületességét nem várt volna a fejedelem, hiszen Rothschild nyugodtan elmondhatta volna, hogy az ő millióit is elrabolták a katonák. A fejedelem, hogy megjutalmazza Rothschild becsületességét, nála hagyta millióit, mivel pedig akkor igen nagy ára volt a pénznek, a bankár csakhamar visszazserzte a maga vagyonát is. Becsületességének híre ment az országban és rövid időn belül már ő volt a messze föld legkeresettebb bankárja, akihez magánosok épp úgy, mint a fejedelmek, a legnagyobb bizalommal fordultak. 1813-ban, amikor a politikai viszonyok folytán a bankügyletekre igen kedvező idők jártak, az öreg Rothschild öt fiókbankot alapított Európa öt városában: Náthán, a legidősebb fia Londonba ment, Károly Nápolyba, Jakab Párisba, a negyedik fia Bécsbe. Az ötödik Frankfurtban maradt. Az öt testvér továbbra is megtartotta apjuk puritán becsületességét és minthogy egymással a közösséget továbbra is fentartották, a siker szédü-

letes gyorsasággal gyarapította vagyonukat, mely már a huszas évek elején a százmilliót is meghaladta. Legnagyobb volt a londoni Rothschild sikere. Ő minden üzleti tervét Napoleon személyéhez kötötte, bámulatra méltó ügyességgel szervezett saját detektiv-kara volt Napoleon körül és megtörténhetett az is, hogy Rothschild már huszonnégy órával előbb tudta, mint maga a minisztérium, Napoleonnak Elba szigetéről való megszökését. Későbbben ugyancsak ő volt az első, aki a waterlooi csatáról értesült, ezt a két értesítést sietett is kihasználni és ügyes pénzkötésekkel pár óra alatt milliókat nyert. Ez a Rothschildék nagy vagyonának egyszerű története.

(A gyöngyös ékszer.) Nem hiába hitték a régiek, hogy a gyöngy a harminceppből született és Vénus istennőnek felajánlott ékszere, a gyöngynek szelid, sárgás fénye gyönyörűen emeli a női váll fehér hamvasságát, vagy a karnak márványfehérségét. Épp olyan jól illik a szőke női haiba, mint ahogy disziti a fekete asszonyi fejet. Sok hölgy jobban szereti a gyémántnál is, mert kevésbé feltűnő és finomabb, vonzóbb ragyogása. Bizonyos poétikus bájit kölcsönöz a gyöngy irizáló fényével viselőjének, melyet semmiféle más ékkő nem pótol. Szülője nem a harmincepp, hanem egy kagyló csigája, mely a testbe férközött homokszem, vagy más idegen testecske körül izzadja a gyöngyöt. A legszebb gyöngyöt az indiai óceánban és Ceylon-szigete körül halászszerzők, a régi görögök azt tartották, hogy a vilhar hányja paria a gyöngyöt és csillanó fényét a villamtól kapta. A rómaiak különösen a körtealakú gyöngyöket becsülték sokra, ilyen volt Cleopatra történelmi nevezetességű fülbevalója is, melyet ezekben felolvasztott és megivott. Halála után a gyöngynek pártját Rómába küldték, ott kettévágták és Praxiteles Vénuszának készítettek belőle fülbevalót. Az asszonyok már a legrégebb időben is igen szerették a gyöngyöt, Lolia császárnő husz millió korona értékben hordta fejdiszül és Nagy Károly nyolcz lánya is óriási összegeket adott ki gyöngyökért. IV. Henrik idejében minden udvarhölgy a szép navarrai Margit királynővel akart vetekedni, aki különösen szép gyöngyöket viselt. Itt még megemlítjük, hogy a régiek bizonyos mágikus erőt is tulajdonítottak a gyöngynek, hogy szerencsét hoz és megvéd a melancholia ellen. De még napjainkban is azt hiszik, hogy egy gyöngyös nyakék a szomorúság és bánat ellen védi meg a leányokat, különösen, ha a nyakékát — a völegényüktől kapták.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

24

Azok a spanyol ficzkók már csak így beszélgetnek. Visszatekinttem a hajóra, de senki élő lényt nem láttam. Sem önöket, sem a feketeszemű rablót.

— Hány embert látál az Océán fedélzetén? — kérdezte ismét Monk.

— A kettőn kívül, akik meglátogattak a Fram fedélzetén — Henriksen széles mosolylyal jutalmazta önmagát a sikerült tréfiáért — legalább hat vagy hét ember volt még az Océánon. Hiszen egyéb dolgom sem volt, mint felügyelni; mert a két ficzko minden pillanatban készen volt rá, hogy engem megrohanjon. Tehát így szólítottam hozzájuk: nos, jól van, ti átkozott rablók, még lesz idő, amikor megfizetitek azt, amivel tartoztok. Az, amelyiknek kés volt a kezében, érteni látszott beszédemet, mert intett a fejével és kellemetlen szerszámjára mutatott, a hegyét pedig a szemem elé tartotta, hogy lássam, milyen éles.

Egész nap tovább vitorláztunk. A legjobb dolgokat kellett nekik előkeresnem a Fram éléskamrájából, sütni-főzni, mintha csak a walesi herceg látogatását vártuk volna. Hat vagy nyolcz konzerv-dobozt kellett felnyitnom és pezsgőt adnom nekik. Mikor a főzéssel készen voltam, a házikó tetején kellett teritenem és mialatt ők ettek, én a kormányon állottam. De a kés és a revolver egész idő alatt mellettük volt. Azután a térképet is oda kellett adnom; de azt hiszem, nem sokat értettek a hajózáshoz, bár irányt tudtak adni — akár csak jó magam. Amíg a fedélzetem voltam, egyféle irányt követtünk.

— Milyen kurzust? — kérdezte Holt — és elővette a térképet.

— Délre háromnegyednyire keletre a kom-

passz szerint — és egész idő alatt ezt tartottuk, amíg a szél fújt.

— Egynéhányszor a távcsövet vettem elő s azzal néztem vissza az Océánra. Azok csak nevettek és engedték, hogy tetszésem szerint cselekedjem. Egyszer úgy láttam, mintha három férfi állana a kunyhó tetején és szénézne, de egyéb élő teremtményt nem vettem ki, sem azt, hogy valaki a vitorlákat vagy köteleket igazította volna. Nagyon féltem, hogy önöket ott agyonütötték — de mit tudtam tenni? Arra kértem a két ficzkót, hogy mondják meg, mi történt odaát a fedélzetem és mi lesz önökkel; de vagy nem értettek, vagy nem akartak megérteni, kinevettek és előre kergettek a kunyhába.

Délután már olyan távol voltunk, hogy az Océánnak csak az elővitorlóját láttam és most így gondolkoztam: igyekezned kell a ficzkókkal végezni, még mielőtt késő és a hajót elvesztem teljesen szem elől.

Meglestem tehát azt a pillanatot, midőn a térkép fölött összedugták a fejüket és a hátuk mögé lopódtam. A kezemben a szandolin egyik evezője volt. Az egyiknek hatalmas ütést mértem a fejére, hogy arczára bukott, a másikra pedig, még mielőtt a revolverét használhatta volna, rávettem magam és összeszorítottam a torkát. Jól erősen szoritottam és midőn csendesebb lett és kékülni kezdett, áthurcoltam őt a korláthoz, hogy bedobjam a tengerbe.

De ekkor megcsusztam és elvágódtam, a ficzko pedig alám került. Meg sem mocszant a zuhanásra s én hamar készen lettem vele, de ezalatt a másik gazficzko ismét talpraállt. Halottam a dühös káromkodását mögöttem, s mielőtt még megfordulhattam volna, a hosszú kés keresztülfurta a karomat és belefuródott a deszkapadlóba.

— Itt; nézzék csak! megvan a helye.

Ugy látszik, a hátamba akarta döfni, de mivel én ugyanabban a pillanatban visszafordultam, a kés csak a karizomba furódott — a vállperc alatt.

Henriksen felhajtotta a kabátja ujját és le-

csavart egy kötést a karjáról. Alatta mély seb lett láthatóvá, mely kezdett egy kevésbé már behegedni — ő pedig zavartalanul folytatta:

— Szerencsére a bitang nem tudta kihuzni a kést a deszkaburokból, mert különben végem lett volna; de mielőtt fel tudtam emelkedni, felkapta az evezőt és fejbévágott — épen úgy, amint én vele csináltam. Először úgy éreztem, hogy elvesztem az eszmeletemet és ez valószínűleg be is következett volna.

De keresztülvillant az agyamon: ha elájulok, beledob a tengerbe! Tehát rávettem magam ismét, s mielőtt másodszer a fejemre birt volna sűtani, alámgyűrtem. A nagy vérvesztés azonban annyira elgyengített, hogy mind gyengébbé lettem.

De azért mégis legyőztem volna, ha időközben magához nem tér az első és a hátamra nem mászik.

Hogy meddig birkóztunk a fedélzetem, azt nem tudom, de lassankint a vérvesztés folytán kezdtem az eszmeletemet veszteni. Midőn ismét magamhoz tértem, az előlő felső fedélzetem fekvő voltam, a kezem-lábam meg volt kötözve, a spanyol pedig egyik veder vizet a másik után zudította a nyakam közé. Hogy miért nem öltekk akkor meg, még most sem értem.

— Oh, annak nagyon egyszerű a magyarázata — szól most Holt is közbe. — Nem tudtak az ilyen járművel, mint a Fram boldogulni, mert nem értenek hozzá. Közönséges tengerészek ritkán értenek a kisebb járművekhez, melyeknek ilyen vitorlái vannak. A délvidekiek ugyanis mindig széles vitorlát használnak, még a yachtkon és halászbarkákon is. Mindenesetre attól tartottak, hogy nem bírnak majd a Frammal.

— Hát biz' az igaz lehet — folytatta Henriksen — mihelyt kissé fujdogálni kezdett a szél, átadták nekem a parancsnokságot és meg kellett mutatnom, mit kell tenni.

Folyt. köv.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése
1908. március 5-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap inkább csak a Dunántulon, meg az Alföldön esett kevés eső, melynek mennyisége csak helyenkint emelkedett 5 mm. fölé. A hőmérséklet főbbnyire lényegtelenül változott; az északi Kárpátokban erősebb éjjeli lehűlés volt és a hőmérséklet minimuma: Arvaváralján -12 C°, a maximum: Botfalun 16 C° volt.

Ma hajnalban fél 4 és fél 6 óra között közepes erejű, távoli földrengést jeleztek a budapesti műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hőváltozással és elvélve kevés csapadékkal.

Állomás	Levegőtérhő 100 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Csapadék mm		Hőmér- séklet	
				max.	min.	max.	min.	max.	min.
A.-Sziatina	69.8	1.7	NE	2	4	1	9	1	1
Ungvár	67.9	2.2	N	1	1	0	8	4	7
Körmärk	69.6	-6.0		2	3	0	4	1	1
Losonc	68.4	1.4		1	1	0	8	1	1
Ózvald	68.2	2.1	SW	1	4	1	8	1	1
Budapest	68.4	2.4	SW	1	5	0	8	1	1
Herény	67.4	-1.1	SW	2	1	1	4	1	1
Keszthely	68.1	1.4	SW	1	4	5	4	1	1
Pécs	69.6	-0.4		1	7	7	7	1	1
Zágráb	69.1	-0.5	ESE	1	0	4	4	1	1
Münne	68.9	4.1		1	1	6	6	1	1
Szeged	7.0	0.0	SW	1	1	2	11	1	1
Göncvár	7.06	2.5	S	3	4	1	10	1	1
Nagyvárad	68.3	4.3	S	1	4	1	10	1	1
Kolozsvár	69.4	0.3	NW	2	0	0	10	1	1
Nagysebén	69.5	3.0	W	1	4	ny	9	1	1
Szatmár		2.8	SW	0	4	2	8	1	1
Ezer		-11.0	E	2	0	4	4	1	1
Arvaváralja		-0.2	NE	2	4		8	1	1
Selmeczbánya									
Komárom		1.0	SE	1	4		7	1	1
Magyaróvár		-4.0	NW	1			5	1	1
Sopron		0.0	S	2	0		10	1	1
Eszék		0.0	S	2	0		10	1	1
Cirkvenca		8.8		4	4	1	10	1	1
Dobozon		8.1		4	4		10	1	1
Kocskomáz		1.0		4	4	7	9	1	1
Órosaháza		1.6	W	2	4	5	9	1	1
Árad		2.8	SE	4	4	2	10	1	1
Szombolya		-5.1	SW	2		1	11	1	1
Vörse		2.8	NW	1		0	15	1	1
Orsova		8.5		0	0	4	13	1	1

Titkos betegségek

Biztos és költségmentes meggyógyításra óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudor speciálitást.
Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szervek, heveny vagy krónikus húgyúti, vese- és hólyagbetegségeket, szifilisz, ideg- és hátgerincsbajtot és bármily női betegségeket.

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet.
Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
Vidékietek levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. - Nőknél külön váróterem, külön kijárat.

Most jelent meg!

WILDE OSZKÁR

MESÉK, TÖRTÉNETEK
ÉS KÖLTEMÉNYEK PRÓZÁBAN.

Fordította
MIKES LAJOS.

Ara díszes kiállításban 4 korona.

Ugyanígy alakban jelentek meg
WILDE OSZKÁR-tól

DORIAN GRAY A READINGI FEGYHÁZ
ARCZKÉPE. BALLADÁJA.
Fordította Fordította
Schöppin Aladár. **Radó Antal.**
Ara 4 korona. Ara 1 K 60 f.

Wilde Oszkár munkái a Magyar Könyvtárban
Egy-egy szám ára 30 fillér.
De Profundis. (498-499. sz.) *Három mese.* (444. sz.)
Aforizmák és ötletek. (502. sz.) *Az eszményi férj.* (495-496. sz.) *Lady Windermere legyezője.* (323. sz.)
Salome. (479. sz.) *Bunbury.* (488-489. sz.) *Florencai tragédia.* (506. sz.)

Kaphatók:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajtot, sebket, húgyúti (syphilit), lórhajokat, olyongyűlt férfierőt, idősébközel is, enflorizást és annak utóhatásait, ideg- és hátgerincsbajtot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Könyveket, regénysorozatokat, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat «Könyvkedvelő» jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Os. és kir. szab. déli vas-pálya-lársaság.

Hálólhelyekkel berendezett kocsik forgalma Budapest d. v. és Meran között.

Az eddig Budapest déli vasútról Franzensfesteig (Pragerhof-Marburgon át) és viszont közlekedő közvetlen kocsik, melyek I. és II. osztályú kocsiszakaszokon kívül négy I. osztályú hálólhelylyel bírnak, f. évi február hó 1-től kezdve a merani idény alatt Meranba és Meranból fognak közlekedni.

Indulás Budapestről este 8 órakor, érkezés Budapestre délelőtt 10 óra 12 perczkor.

Az I. osztályú hálólhelyek használatáért a rendes I. oszt. menetjegyeken felül Budapest d.-v.-ról Meranba vagy viszont hálólhelyenként 21.60 korona pótlilleték fizetendő. Ugyanezen hálólhelyilleték számítatik a részvonalakon megtett utra is.

A hálólkocsijegyek a vonatok kiindulási állomásán (Budapest d. v. és Meran) a személypénztárnál, továbbá naponként délután 5 óráig a Budapesti városi menetjegyirodában (Vigadó-tér 1.) válthatók, míg utközben, ha hálólhely még rendelkezésre áll, a jegyet a kalauz adja ki.

Miért vesz

minden szegény és gazdag egyaránt

DIANA

sósorszeszt

Mert a fáradt test okvetlen meg kíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak. Például: csontfájdalom, félaro és reumatikus fejfájás, nyakzirtmerevedettség. A hátfájás, derékfájás, szagatások, oldalszurás és nyílalás, melyek a reumatikus, csuszos és köszvényes bajokkal szorosán összefüggnek.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

elmúlnak el a leghevesebb fájdalmak. Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik.

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA-SÓSBORSZESZ

van ismerve, hogy

szájviznek

használva, a büzös szájtelenet teljesen elmúlik tőle. A leghevesebb páttha egyszerű szagoltatás által eltűnik. Rekedtség egyszeri toroköblögtetés által megszüntethető.

EGYEDÜLI KÉSZÍTŐ:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.
(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA-sósorszeszt	Egy nagy üveg Diana-sósorszeszt	Egy legn. üveg Diana-sósorszeszt
40	1.-	2.-
fillér	korona	korona

Vigyázzon jól az utánvételre, mert csak az a valódi, a mely üvegen látható feltüntetett a képen a száj DIANA-SÓSBORSZESZ

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor

használatát eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt. **Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona**

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,
szalicil-vissel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket továbbterjedését is meggátolja. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,
darabja 70 fillér. Ugyanezen hatással bír, mint a fogpor. Minden főt: elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan
30 fill. 3 drb
80 fillér.
1 tucat 3 kor

MÜLLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszerek és pipereszappan-gyárosnál,
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2. szám.

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1908, márczius 6-án
Nemzeti Színház Király színház

ROBESPIERRE

Dráma 5 felvonásban. Irtá: Victorien Sardou. Fordította Abrányi Emil.

Személyek
Robespierre Ivánfi
Vadier Gyenes
Amar Bartos
Jagot Hajdu
Foucher Pettes
Billeaud Varomes Gál
Lebas Mihályfi
Héron Molnár
Duplay apó Kovács
Duplay anyó Demjén M.
Kornélia Paulay E.
Vaughan Szacsvay
Clairse Szejzi M.
Olivier Mészáros
Teréz Török I.
De Broglie Császár
D' Armellé S. Fál Sz.
De Levaque-né Cs. Alszegei
De Narbonne né Paulayné
De Choiseulné Szacsvayné
D' Chary Rózsahegyfi
Barassin

Kezdeté 7 órákor.

III. Kir. Operaház

A bűvös vadász.

Regényes opera 4 felvonásban
Zenejét szerzelte Weber K. Mária.
Szövegét írta Blind P. Fordította Ormay F.

Személyek
Ottokár herceg Mihályfi
Kunó Szemere
Agata leánya Verbi
Anna Vajár
Gáspár Szendrői
Max Déri
Remete Vanczel

Kezdeté 7 órákor

Népszínház-Vígopera

A nagymama.

Énekes vígjáték 3 felvonásban.
Csiky Gergely darabjából szinpadra alkalmazta Pásztor Árpád,
zenejét szerzelte Mádler Rozsó.

Személyek
Szerény grófné Blaha L.
Mária Turcsányi
Piroksa Della Donna
Báró Orkényi Horváth
Gróf Szerényi Páman
Bz. Orkényi Kálmán Bálint
Kozsba Kürti
Lengő Szeráfina Marosi A.
Tóderka Szilárd Nagy

Kezdeté 8 órákor

Magyar színház

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Irtá
Földes Imre.

Személyek
Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Borostyán
Fehneler Lajos Z. Molnár
Marjay István Réthely
Szilassy Ernő Törzs
Jóász Géza Csontos
Sárosy Agósti Vándori
Keller Gyula Bátkay
Sziglasi János Papp
Pintár István Ternay
Ferenccz Kórmendy

Kezdeté fél 8 órákor

Varázskerítő

Operett 8 felvonásban. Irták
Dörmann és Jacobsohn. Fordi-
totta Mórei Adólf. Zenejét szer-
zelte Strauss Oskár.

Személyek
Kili, Joahim Németh
Lothár Papir
Foléma Petrács S.
Niki Raskó
Guszth Sárosi
Friderika Örlay G.
Franzi Pálmai Ilka
Vendolin miniszter Szabó

Kezdeté fél 8 órákor

Vígshírház

Az ördög.

Vígjáték 3 felv. Irtá Molnár I.
Az ördög Hegedűs
Jolán Varsányi
János Fenyvesi
Élza Komlósi J.
Czinka Hegedűs
András Győző
László Szerényi

Kezdeté fél 8 órákor

Várszínház

Zárva

Urania színház

A szerelem története

Kezdeté fél 8 órákor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 93-18

A harisnyakérdés.

Tréfa, irta: Berzók Árnád. Szereplők: Kerdos, Póór Lili, Urali M.

A betörők iskolája

Böhözát, irták: Dronen és Montignac. Szereplők: Beros, Párson, Nyáral, Kabók, Vörös J.

All right.

Turdráma, irta: I. P. Latargue. Szereplők: Kardos, Kabók, Szentirmai, Bárszony, Nyáral, Medgyaszay V., Kékény J., Urali M. Palásthy.

Pajkos grizettek.

Operetta irta: I. Wilhelm, zenejét I. Reinhard. Fordította Hellai Jónó. Szereplők: Nyáral, Beros, Bárszony, Kékény J., Rózsa Lili, Vörös J.

Több Cabaret szám

Rahu, marakói térszónó fellépés. Kezdeté 9.15 órákor.

A confrencier tisztjét Palásthy

Marcell tölti be. Kezdeté 10 órákor.

Apolló színház.

(Telefon 68-39.)

Egy clown féltékenysége.

féltékeny regényiró. Kutyaválpör. A fősvény.

Tiroli életképek.

Az indián szerelem. A munka megkönnyítése. Kötelesség és szerelem.

Mamis vád alatt.

(Sikasztó bankhivatalnok.) Kezdeté fél 5 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma:

Merian Kutvaszínháza és a teljesen új műsor.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A téli kertben reggeltől 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház

előzőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Sensatiós ujdonság!

Ma és mindennap

A Tardos bank.

Böhözát 1 felvonásban. Irtá: Tábori Emil.

Azonkívül a fényes márcziusi műsor. Uj szőlők.

Éjjeli 12 órától reggeltől 5 óráig, a téli kertben zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontúl Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottadok (harakiszérettel). La Belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmedt Beritola humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sngár Elza cabaret énekesnő. Ferenccz Kamilla női baritonista.

Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.

Telefon 15-10.

Megnyilt a

HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)

Kitűnő magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó hűtő készlet. Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

Nászajándékok

publicumra díszdíjak, avó-
eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

művészi ékszerterületen

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

ITT a tavasz!!
elmult a tél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az elismert kitűnő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arc, kéz és hőt, a testbort puhán, üdén és tisztán megtartja.

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteti szeplőt, pörsonyl, atkát mlttossert pátanást májfoltot, a ráncos hőt bársónysímává, a vörös vagy napbarnított bört fehérre teszi.

Gyermekápolásnál, ifjrdőzéseknel nélkülözhetetlen. Kitűnő hatással bír szomgyuladásnál, valamint for- és szájalopósnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tűhősimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana.

Ára 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb (üzserülzetben. — Csak dobozban, nem kímérve

Egyedüli készítője Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, Rákóczi-ut 10.

Fizetünk a ROGÁTSY névre.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó

a. m. kir. Állami bakteriológiai Intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

Vadászok figyelmébe!

ajánljuk, hogy fegyverrendeléseiket már most adják fel, nehogy a tömeges rendelés által a szállítás késedelmét szenvedjen a vadász igény beálltával.

A legjobb minőségű egy és kétszövű vadászfegyverek, karabélyok flóber-
tek, czéllövő fegyverek és revolverek

részletfizetésre

kaphatók:

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruházában

Budapest, VII., Rákóczy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Oszi zakkó öltöny Raglán v. toll-kabát 40 és 50 kor.-ért Dus választék bel- és külföldi szövetekben. Nyáron készült egész rinom télikabátok 50 koronáért kaphatók.

Mechlovits és Fái

törv. bej. uri szabók,

Budapest,

V., Váci-körút 76.

FOLIES. CAPRICE.

REVAY-UTCA 18.

LEITNER és ERLETT. HOTT SANDOR.

Az előadás kezdete 1/9 órákor.

Ma: 1/10 órákor: Ma 1

Az aczétkirály vád alatt.

Bírsági karcolat irta: Fittavsz. Rendező: Eatt Sándor.

Végső: Was Männer tesselt? 11 órákor

Böhözát irta: Satyz. Rendező: Trebitsch Sándor.

Trebitsch Sándor, Török Bertó és Kóli Márton új színdarabokban.

Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-6 emeleti Casino de Parisban reggeltől 8 óráig zene és tánc.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28 BOMBONNIERE. Telefon 62-88

Minden este 8 1/2-től 12-ig. A márcziusi új műsor. Uj bohózatok: I. A publikát fényképezik II. Az új tavaszi kalap. III. Tingit-tangit (ot rözben) Uj szinpadművészek: I. A családhiány. II. A hipótvárosi zsar. III. A Valda az udvari tanácsosokról. IV. Reklám-karikaturák. — Előzenét új cabaret-szám. — Fellépnek: László Rózi, Nagy Endre, Ferenccz Karoly, Balogu Böske, Fabian Kornelia, Kept Jolán, Szoci Minda, Sajo, Huszár, Gabányi, Mahr Kóráry.

Jegyek: Börd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsor-nál (Andrássy-ut 4. és Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.)

107384. szám.
1907. I. A.

KERESKEDELEMÜGYI M. KIR. MINISZTER.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A kiadásomban megjelent távolsági térképek elárúsítását bizományba adni óhajtván, erre vonatkozólag ezennel versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom a vállalkozni óhajtókat, hogy zárt ajánlataikat, melyekhez 2000 korona biztosítéknak, állami óvadéknak elfogadható értékpapirokban vagy készpénzben, valamely kir. állampénztárnál történt letételéről szóló nyugta csatolandó, 1908. évi márczius hó 30-dik napjának déli 10 órájáig segédhivatalaim főigazgatójánál annál bizonyosabban nyujtsák be, mert később érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkező ajánlatok 1908. évi márczius hó 30-án d. e. 11 órakor I. A. szakosztályomban fognak felbontatni, mely alka-

lommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a vezetésem alatt álló minisztériummal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetve előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

A bizományba adásra vonatkozó ajánlat, szerződés és részletes határozatok mintája fentnevezett segédhivatali főigazgatónál a szokott hivatalos órák alatt betekinthetők s ugyanott a további felvilágosítások nyerhetők.

Budapest, 1908 február hó 28-án.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek,

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelet zavartok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (gyphilis, az önfertőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily borkülsők stb. nőknél felfertőzés méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógy módjának fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály orvos országos hírű és a legrogi, 32 éve tennálló rendelés intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időit húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűkítő segítségével. Vidékiek levelekre kimorlő választ és szakzszerű tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Műknek külön váróterem.

Zongorát,

hegedűt, gordonkát, cimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához. állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nyug. tisztviselő, Ecsér, Pestmegye.

FRIED J.

műbutoraktár, kárpitos és díszítő

Bpest, V., Nádor-u. 14

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden nemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művész kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből: Költségvetés díjmentes.

Hollandi

életbiztosító részvénytársaság

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente

Amsterdam

Magyarországi igazgatóság:

BUDAPEST, VIII., RAKÓCZI-UT 1. SZ.

Az 1907-ik év végén:

a biztosítások összege a 300.000.000 koronát meghaladta.

a díjtartalékok összege 92.748.430'52 korona.

Liberális feltételek.

Legolcsóbb díjak.

Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai valamint képviselői az ország egész területén.

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Árny-Színház	Nepszínház (Vic-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Járnia színház
7 Szombat	Artatlanok	Tanhauser	Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	Közönyt közönynyel	-
8 Vasárnap } d.u. este	Kamillás hölgy Artatlanok	Hamlet	Sámson Tatárjárás	Varázskeringő Varázskeringő	Cziganybaró A nagymama	Urechen Két iskola	-	A tenger A szerelem története

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges pelit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges pelit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 284

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELÁRON ELADÓ. Egy fényképezőgép 60x90 objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfényképezőgép binokliet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban egyszerűen minden elején eladok és ujakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekas, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 27808

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Csemegeszőlöt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kishunhalason. 27850

Öreg hamis fogakat

zalogcédulákat tékszerekről és ingókról tört ékszereket, régiségeket, tollakat, butorokat és mindenféle használt tárgyakat vesz Wyschogrod Jakab, Nagyuvaros-utca 7. I. 11. Levelezőlapra jövek.

Ha lelkembe

láltál volna, megtudnád, mily égető vágy eszsz utánad és fölemelnél magadhoz Te eszményi imáandó lény, kihez csak Rafael ecsetje lett volna méltó. Igaza lehetett annak a másiknak, ki nem tudva helyettem beszélt. Hogy mit azt nem tudom, de hatása boldoggá tett, melynek második kiadását most hiába várom. Kérlek emeljél fel magadhoz, vagy tartsd el magadtól, hogy a rég megérdemelt kárhozat utóljérjen. Hó kebleden sirja ki magát álmlában az igaz. 5560

Egy csinos

fiatal szobaleány ajánlkozik előkelő úri házhoz. Szépen tud varrni és szabni. Cim Bajza-utca 46, I. 22. 5563

Magánépítő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerep díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Váci löszel műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén Államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Róza-u. 44. III. 8.

Parketagyár Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Zalogcédulákat, brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 27133

!! Figyelem !!

Csépítőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa cégnek (Bpest, Népszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabban és legújantóbban javíttatnak, illetve újra befontatnak.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Saját gyártmányu

Vas- és rézbutorok

Részgy ... 45.- frt
Vaságy matracozal 8.50
Gyermekágy ... 11.50
Sodronyágy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok egyéi árban. 28046

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi föltámaszal csakis SINGER A.

műgépésznel Budapest, főútlelet Akácia-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legújantóbban árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilón postakosárítve 6.- koronaa FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesem. 86972

Villamos

világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Árjantat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható.

Ajtók, ablakok

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpost, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipótkörút közelében.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalonnurizsoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Csemegealma

téli nemes fajalma és óriás dírsalma postakosáránként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Hálallag főzött barackok levár 2.40 kor. Kitűnő bisalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilva 1.40 K. kilója Fajboroknak hcselőtje jét 50 koronáért szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

Ki a YES-OUI-SI

czimú lapot megrendeli, jászva minden megérkezés nélküli és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadás 3 koronaa. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadót hivatal, Budapest, Andrássy-u. 97. szám. 27798

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kívenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédlőket, szalonnakat, rézbutorokat, zongorákat, perza és szmírna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26618

Épitkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes teketek törlesztésre felépíti. Épitési tanácsokkal szögál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek kényserítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálósoba 180 frt., íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 frt., nagy perzaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

ELEKTRO-

MOTOROK

minden nagyságban, Allandó nagy raktár

Laub Lipót,

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossá-Magyar Gyöza. Telefon 67-47. 27750

Szepességi

csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtlet, malna-, szamóca-, csipkebogyóit, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat alnál a FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonnarendezések, továbbá urizsoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263

Kolozsvári

jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, Államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójóhól speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazással Levélbel érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2. 26597

Gyümölcsfa

diszfa és rózsaszárjegyzékel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

STENOGRÁFIA

Ha életpályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V., Váci-körút 33

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Lakást, lépcsőházi szobát, házat, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

A legfontosabb részlettelizelésre

zongorát,

piáninót,

czimbalmot,

hegedüt

kézpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis

Reményi nagy magyar hangszertelepen.

Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-u. 38. szám.

30

korona

finom szövethől divatos férfiöltöny vagy föltöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Hazai verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Urasági

butorokat,

szőnyeget,

osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3.

(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, őr szoba és szalonnabutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosítéleket Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, villamos stb.-hez. 26597

Fenyőborovicska

(Janiperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.59, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesem. 26973

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garszon szobák szalon börfotellek, gyönyörű tükrök, diván, börszék, íróasztal, porzaszőnyeg és egyes darabok; Földes B, VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészíttetnek rendes és magántanulók, valamint felnöttek (hölgyek is) kik tanulmányaikát félbeszakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetés mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!

Kitűnő szabás!

Vidékre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol úri szabóterme-

BUDAPEST,

Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetelekből.

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest!

Börszékkipar

börszékjavítás és börszékjavítás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszék és korosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb börszék és állványok.

Nyomatott a »GLOBUS«

műintézet és hirlapkiadó részvénytársaság körforgógépein Budapest Aradi-utca 8